

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Vznik, příčiny a velikost zadluženosti obcí dobrovolného
svazku obcí**

Markéta Csölleová

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Markéta Csölleová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Vznik, příčiny a velikost zadluženosti obcí dobrovolného svazku obcí

Název anglicky

The origin, causes and size of municipality debt of the voluntary association of municipalities

Cíle práce

Na základě provedené analýzy hospodaření v letech 1997 až 2014 je hlavním cílem práce zhodnocení úrovně zadluženosti a důvody vzniku tohoto zadlužení. Dílčím cílem je analýza vlivu zadluženosti a důvodů jejího vzniku v jednotlivých obcích, i celém svazku obcí údolí Desné. Dalším dílčím cílem je na základě provedené analýzy hospodaření navrhnout opatření, která by regulovala celkovou zadluženost obcí svazku údolí Desné.

Metodika

Práce bude rozdělena na 3 hlavní části. První část bude teoretická (literární rešerše), která bude založena na analýze dokumentů. Základním pramenem informací bude odborná literatura, případně odborné časopisy a periodika.

Druhá část bude analytická. Založena bude na využití primárních a sekundárních dat. Na základě zkoumaného problému dojde ke zpřesnění cíle práce. Součástí bude též i obecná charakteristika jednotlivých municipalit ze svazku obcí Desná, jakož i charakteristika samostatného svazku obcí. Bude provedena cílená analýza hospodaření na příjmové a výdajové straně u jednotlivých rozpočtů dotčených obcí a též svazku obcí, na jejichž základě bude provedena komparace zjištěných údajů z rozpočtů municipalit svazku obcí Desné.

Závěrečná část bude obsahovat formulace výsledků práce a návrhy opatření k regulaci celkového zadlužení jednotlivých obcí svazku.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Hospodaření municipalit, zadluženost obce, příčiny zadluženosti, rozpočet obce, dobrovolný svazek obcí údolí Desné.

Doporučené zdroje informací

- OCHRANA, František, PAVEL Jan, VÍTEK Leoš a kol. Veřejný sektor a veřejné finance. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010. 261 s. ISBN 978-80-247-3228-2.
- PEKOVÁ, Jitka. Finance územní samosprávy. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
- PEKOVÁ, Jitka. Veřejné finance. Teorie a práce v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2012. 642 s. ISBN 978-80-7357-698-1.
- PETEROVÁ, Helena. Finanční hospodaření samosprávných celků a jeho přezkum. 2. aktual. vyd. Benešov: Institut pro místní správu, 2012. 95 s. ISBN 978-80-86976-24-2.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů. 2. aktual. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. 280 s. ISBN 978-80-247-6373-6.
- SCHELLE, Karel. Vývoj veřejné správy v letech 1848-1948. 2. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2008. 430 s. ISBN 978-80-87071-92-2.
- TOMÁNEK, Petr. Veřejné finance. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2008. 255 s. ISBN 978-80-248-1971-6.

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jiří Čermák, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 6. 10. 2014

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 6. 10. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 31. 03. 2016

Prohlášení studenta

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci „Vznik, příčiny a velikost zadluženosti obcí dobrovolného svazku obcí“ včetně příloh vypracovala samostatně a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Šumperku dne 31.3.2016

.....
Bc. Markéta Csölleová

Poděkování

Chtěla bych touto cestou vyslovit poděkování svému vedoucímu diplomové práce Ing. Jiřímu Čermákovi, Ph.D., za odborné vedení a metodickou pomoc při zpracování diplomové práce.

Dále paní Ivaně Jurkové za poskytnutí většiny interních materiálů obcí. Také Státnímu okresnímu archivu Šumperk za nalezení a poskytnutí vyřazených písemností vztahujících se k hospodaření obcí před rokem 2000. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat svým rodičům za morální podporu v průběhu celého studia.

Vznik, příčiny a velikost zadluženosti obcí dobrovolného svazku obcí

The origin, causes and size of municipality debt of the voluntary association of municipality

Souhrn

Diplomová práce se týká problematiky příčiny a vzniku zadluženosti obcí Svazku obcí údolí Desné. Cílem této práce je posouzení hospodaření jednotlivých obcí dobrovolného svazku obcí od roku 1997 do roku 2014.

Teoretická část je zaměřena na charakteristiku a členění veřejné správy, územní samosprávy, veřejných financí a rozpočtové soustavy v České republice. Je zde nastíněn i vývoj veřejné správy a poslední provedené reformy.

Druhá, praktická část obsahuje analyzování příjmů a výdajů členských obcí včetně celého Svazku obcí údolí Desné. Z hlediska zadluženosti je proveden výpočet ukazatele dluhové služby a ukazatele SIMU. Na závěr je provedena komparace zjištěných údajů včetně zhodnocení ostatních ukazatelů týkajících se zadluženosti obcí.

V poslední části práce jsou na základě provedených rozborů, analýz a komparace stanoveny návrhy na opatření k regulaci celkového zadlužení jednotlivých obcí.

Summary

The diploma thesis concerns the issue of causes and origin of municipality debt of the voluntary association called „Svazek obcí údolí Desné“. The aim is to asses of economy every single municipality of the voluntary association from 1997 to 2014.

Teoretical part is focused on description and classification of public administration, local government, public finance and budgetary systém in the Czech Republic. It also outlines the development of public administration and the revisions executed in the last years.

The second, practical part includes analysis of income and outgoings members of voluntary association with the inclusion of the whole organizations „Svazek obcí údolí Desné“. The calculation of index of debt and index „SIMU“ is effected in the light of the debt. In the end is effected comparation method of data evaluation and another indexes concerns debt of the municipalities.

In the past part of thesis there are proposed ways based on the analysis and comparison method how to improve and control the size of debt in every single municipality.

Klíčová slova: Hospodaření municipalit, příjmy, výdaje, zadluženost obce, příčiny zadluženosti, rozpočet obce, dobrovolný svazek obcí údolí Desné

Keywords: economic activities of the municipalities, income, expenses, municipality debt, causes of debt, budget of municipality, voluntary association called Svazek obcí údolí Desné

Obsah

1. ÚVOD	1
2. CÍL PRÁCE A METODIKA	3
2.1. Cíl práce	3
2.2. Metodika	3
3. CHARAKTERISTIKA VEŘEJNÉ SPRÁVY	5
3.1. Principy organizačního uspořádání veřejné správy	7
3.2. Vývoj veřejné správy	10
3.2.1. Vývoj veřejné správy v českých zemích	11
3.3. Základní rozdělení veřejné správy	14
3.3.1. Státní správa	14
3.3.2. Samospráva	18
3.4. Územní samospráva	19
3.5. Spolupráce mezi obcemi	24
4. HOSPODAŘENÍ OBCÍ A ZADLUŽENOST	25
4.1. Soustava veřejných rozpočtů.....	25
4.2. Rozpočtový proces	27
4.3. Příjmy rozpočtů obcí	31
4.3.1. Běžné příjmy	32
4.3.2. Kapitálové příjmy.....	36
4.4. Výdaje rozpočtů obcí	37
4.4.1. Hospodaření dobrovolného svazku obcí	39
4.5. Zadluženost obcí	40
4.5.1. Důvody vzniku dluhu u obcí	42
4.5.2. Plánovaný a neplánovaný schodek.....	43
4.5.3. Dluhový management a institut správce obce.....	43
4.5.4. Regulace dluhu obcí a krajů ze strany státu	44
5. ANALÝZA HOSPODAŘENÍ JEDNOTLIVÝCH OBCÍ SOÚD	49
5.1. Hraběšice.....	49
5.2. Loučná nad Desnou.....	53
5.3. Rapotín	58
5.4. Rejchartice	62
5.5. Sobotín	66
5.6. Velké Losiny	70
5.7. Vernířovice.....	74
5.8. Vikýřovice.....	79

5.9. Petrov nad Desnou	82
6. ANALÝZA ZADLUŽENOSTI, PŘÍČINY JEJÍHO VZNIKU A REGULACE DLUHU	92
6.1. Hraběšice.....	92
6.1.1. Ukazatel dluhové služby	95
6.1.2. Monitorující ukazatel SIMU	96
6.2. Loučná nad Desnou.....	97
6.2.1. Ukazatel dluhové služby	99
6.2.2. Monitorující ukazatel SIMU	100
6.3. Rapotín.....	101
6.3.1. Ukazatel dluhové služby	103
6.3.2. Monitorující ukazatel SIMU	104
6.4. Rejchartice	105
6.4.1. Ukazatel dluhové služby	107
6.4.2. Monitorující ukazatel SIMU	107
6.5. Sobotín	108
6.5.1. Ukazatel dluhové služby	110
6.5.2. Monitorující ukazatel SIMU	111
6.6. Velké Losiny	112
6.6.1. Ukazatel dluhové služby	114
6.6.2. Monitorující ukazatel SIMU	115
6.7. Vernířovice.....	116
6.7.1. Ukazatel dluhové služby	118
6.7.2. Monitorující ukazatel SIMU	118
6.8. Vikýřovice.....	119
6.8.1. Ukazatel dluhové služby	121
6.8.2. Monitorující ukazatel SIMU	122
6.9. Petrov nad Desnou	123
6.9.1. Ukazatel dluhové služby	124
6.9.2. Monitorující ukazatel SIMU	125
6.10. Komparace zjištěných údajů a další ukazatele zadluženosti	126
6.11. Příčiny vzniku zadluženosti	129
6.12. Regulace dluhu.....	129
6.12.1. Návrhy na regulaci hospodaření.....	130
7. ZÁVĚR.....	132

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Základní rozdělení veřejné správy.....	6
Obrázek č. 2: Schéma rozložení orgánů obce a jejich návaznosti.....	23

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Příjmy rozpočtů územní samosprávy v ČR v roce 1927.....	11
Tabulka č. 2: Členění veřejné správy.....	17
Tabulka č. 3: Seznam krajů a regionů soudržnosti.....	21
Tabulka č. 4: Schéma běžné části rozpočtu.....	34
Tabulka č. 5: Vývoj rozpočtového určení daní v letech 1996-2014.....	35
Tabulka č. 6: Schéma kapitálové části rozpočtu.....	37
Tabulka č. 7: Výpočet ukazatele dluhové služby.....	45
Tabulka č. 8: Struktura a velikost příjmů obce Hraběšice v letech 1999 – 2014.....	50
Tabulka č. 9: Struktura a velikost výdajů obce Hraběšice v letech 1999 – 2014.....	51
Tabulka č. 10: Struktura a velikost příjmů obce Loučná nad Desnou v letech 1997 – 2014.....	54
Tabulka č. 11: Struktura a velikost výdajů obce Loučná nad Desnou v letech 1997 – 2014.....	56
Tabulka č. 12: Struktura a velikost příjmů obce Rapotín v letech 1997 – 2014.....	59
Tabulka č. 13: Struktura a velikost výdajů obce Rapotín v letech 1997 – 2014.....	61
Tabulka č. 14: Struktura a velikost příjmů obce Rejchartice v letech 1997 – 2014.....	63
Tabulka č. 15: Struktura a velikost výdajů obce Rejchartice v letech 1997 – 2014.....	65
Tabulka č. 16: Struktura a velikost příjmů obce Sobotín v letech 1999 – 2014.....	67
Tabulka č. 17: Struktura a velikost výdajů obce Sobotín v letech 1999 – 2014.....	69
Tabulka č. 18: Struktura a velikost příjmů obce Velké Losiny v letech 2000 – 2014.....	71
Tabulka č. 19: Struktura a velikost výdajů obce Velké Losiny v letech 2000 – 2014.....	73
Tabulka č. 20: Struktura a velikost příjmů obce Vernířovice v letech 2000 – 2014.....	76
Tabulka č. 21: Struktura a velikost výdajů obce Vernířovice v letech 2000 – 2014.....	78
Tabulka č. 22: Struktura a velikost příjmů obce Víkřovice v letech 2000 – 2014.....	80
Tabulka č. 23: Struktura a velikost výdajů obce Víkřovice v letech 2000 – 2014.....	81
Tabulka č. 24: Struktura a velikost příjmů obce Petrov nad Desnou v letech 2010 – 2014.....	83
Tabulka č. 25: Struktura a velikost výdajů obce Petrov nad Desnou v letech 2010 – 2014.....	84
Tabulka č. 26: Struktura a velikost příjmů Svazku obcí údolí Desné v letech 1997 – 2014.....	86
Tabulka č. 27: Neinvestiční transfery členských obcí SOÚD v roce 1997 a 2014.....	88
Tabulka č. 28: Struktura a velikost výdajů Svazku obcí údolí Desné v letech 1997 – 2014.....	89
Tabulka č. 29: Běžná a kapitálová část rozpočtu obce Hraběšice za roky 1999 – 2014.....	94
Tabulka č. 30: Ukazatel dluhové služby obce Hraběšice za rok 2014.....	95
Tabulka č. 31: Monitorující ukazatel SIMU pro obec Hraběšice za rok 2014.....	96
Tabulka č. 32: Běžná a kapitálová část rozpočtu obce Loučná n/D za roky 1997 – 2014.....	99
Tabulka č. 33: Ukazatel dluhové služby obce Loučná nad Desnou za rok 2014.....	99
Tabulka č. 34: Monitorující ukazatel SIMU pro obec Loučná nad Desnou za rok 2014.....	100
Tabulka č. 35: Běžná a kapitálová část rozpočtu obce Rapotín za roky 1997 – 2014.....	103
Tabulka č. 36: Ukazatel dluhové služby obce Rapotín za rok 2014.....	103
Tabulka č. 37: Monitorující ukazatel SIMU pro obec Rapotín za rok 2014.....	104
Tabulka č. 38: Běžná a kapitálová část rozpočtu obce Rejchartice za roky 1997 – 2014.....	106
Tabulka č. 39: Ukazatel dluhové služby obce Rejchartice za rok 2014.....	107
Tabulka č. 40: Monitorující ukazatel SIMU pro obec Rejchartice za rok 2014.....	108
Tabulka č. 41: Běžná a kapitálová část rozpočtu obce Sobotín za roky 1999 – 2014.....	110
Tabulka č. 42: Ukazatel dluhové služby obce Sobotín za rok 2014.....	110
Tabulka č. 43: Monitorující ukazatel SIMU pro obec Sobotín za rok 2014.....	111
Tabulka č. 44 – Běžná a kapitálová část rozpočtu obce Velké Losiny za roky 2000 – 2014.....	114
Tabulka č. 45: Ukazatel dluhové služby obce Velké Losiny za rok 2014.....	114
Tabulka č. 46: Monitorující ukazatel SIMU pro obec Velké Losiny za rok 2014.....	115

Tabulka č. 47: Běžná a kapitálová část rozpočtu obce Vernířovice za roky 2000 – 2014.....	117
Tabulka č. 48: Ukazatel dluhové služby obce Vernířovice za rok 2014.....	118
Tabulka č. 49: Monitorující ukazatel SIMU pro obec Vernířovice za rok 2014.....	119
Tabulka č. 50: Běžná a kapitálová část rozpočtu obce Vikýřovice za roky 2000 – 2014.....	121
Tabulka č. 51: Ukazatel dluhové služby obce Vikýřovice za rok 2014.....	121
Tabulka č. 52: Monitorující ukazatel SIMU pro obec Vikýřovice za rok 2014.....	122
Tabulka č. 53: Běžná a kapitálová část rozpočtu obce Petrov n/D za roky 2010 – 2014.....	124
Tabulka č. 54: Ukazatel dluhové služby obce Petrov nad Desnou za rok 2014.....	124
Tabulka č. 55: Monitorující ukazatel SIMU pro obec Petrov n/D za rok 2014.....	125
Tabulka č. 56: Komparace zjištěných údajů a další ukazatele zadluženosti.....	126

Seznam grafů

Graf č. 1: Vývoj RUD v letech 1996-2014.....	32
Graf č. 2: Zadluženost měst a obcí v letech 2001–2014.....	48
Graf č. 3: Přijaté dotace obce Hraběšice v letech 1999 – 2014.....	52
Graf č. 4: Přijaté dotace obce Loučná nad Desnou v letech 1997 – 2014.....	57
Graf č. 5: Přijaté dotace obce Rapotín v letech 1997 – 2014.....	62
Graf č. 6: Přijaté dotace obce Rejchartice v letech 1997 – 2014.....	64
Graf č. 7: Přijaté dotace obce Sobotín v letech 1999 – 2014.....	70
Graf č. 8: Přijaté dotace obce Velké Losiny v letech 2000 – 2014.....	74
Graf č. 9: Přijaté dotace obce Vernířovice v letech 2000 – 2014.....	75
Graf č. 10: Přijaté dotace obce Vikýřovice v letech 2000 – 2014.....	79
Graf č. 11: Přijaté dotace obce Petrov nad Desnou v letech 2010 – 2014.....	85
Graf č. 12: Přijaté dotace Svazku obcí údolí Desné v letech 1997 – 2014.....	90
Graf č. 13: Výsledek hospodaření obce Hraběšice v letech 1999 – 2014.....	93
Graf č. 14: Výsledek hospodaření obce Loučná nad Desnou v letech 1997 – 2014.....	98
Graf č. 15: Výsledek hospodaření obce Rapotín v letech 1997 – 2014.....	102
Graf č. 16: Výsledek hospodaření obce Rejchartice v letech 1998 – 2014.....	105
Graf č. 17: Výsledek hospodaření obce Sobotín v letech 1999 – 2014.....	109
Graf č. 18: Výsledek hospodaření obce Velké Losiny v letech 2000 – 2014.....	113
Graf č. 19: Výsledek hospodaření obce Vernířovice v letech 2000 – 2014.....	116
Graf č. 20: Výsledek hospodaření obce Vikýřovice v letech 2000 – 2014.....	120
Graf č. 21: Výsledek hospodaření obce Petrov nad Desnou v letech 2010 – 2014.....	123

1. ÚVOD

Veřejná správa je systém tvořený státní správou a samosprávou. Státní správu vykonává stát prostřednictvím svých orgánů. Samosprávu, konkrétně tu územní vykonávají obce, které jsou základní stavební jednotkou státu. Jako takové musí zajišťovat základní statky a služby pro své občany. Na zabezpečení těchto statků dostávají finanční prostředky od státu v rámci tzv. rozpočtového určení daní. Tyto prostředky ovšem nepostačují na pokrytí zejména investičních akcí obcí. Územně samosprávné celky proto ve většině případů využívají krátkodobé nebo dlouhodobé návratné finanční výpomoci od bankovního sektoru.

Cílem diplomové práce je zhodnocení způsobu financování v jednotlivých obcích dobrovolného svazku obcí i v celém Svazku obcí údolí Desné (dále jen SOÚD nebo DSO) a navrhnout možnosti zlepšení jejich hospodaření v následujících letech.

K dosažení cíle bude provedena analýza příjmové a výdajové stránky rozpočtů jednotlivých obcí i celém SOÚD v jednotlivých letech a provedena komparace zjištěných údajů za sledované období 1997 – 2014.

V diplomové práci je třetí kapitola zaměřena teoreticky, je zde charakterizována veřejná správa, její základní dělení, principy, vývoj v českých zemích a poslední provedené reformy. Dále je podrobně rozebrána státní správa, především z pohledu, kdo může státní správu vykonávat a za jakých podmínek. Zbytek druhé kapitoly je věnován samosprávě, konkrétně té územní. Podrobně jsou představeny všechny orgány obce, vztahy mezi nimi a možnosti spolupráce mezi obcemi.

Čtvrtá kapitola popisuje obecně hospodaření obcí. Je zde představena soustava veřejných rozpočtů, rozpočtový proces od návrhu rozpočtu až po kontrolu plnění rozpočtu. Dále jsou podrobně rozebrány příjmy a výdaje municipalit dle jednotlivých hledisek členění. Poslední část kapitoly je věnována zadluženosti obcí. Jsou popsány důvody vzniku dluhu, plánovatelnost rozpočtového schodku, dluhový management, regulace dluhu ze strany státu a také je nastíněna současná situace.

Kapitola pátá popisuje hospodaření vybraných obcí dobrovolného svazku obcí. Pro svoji diplomovou práci jsem si vybrala dobrovolný Svazek obcí údolí Desné, Družstevní 125, 788 14 Rapotín. Tento DSO vznikl na podzim roku 1997 a v současnosti má 9 členských obcí. Hlavním důvodem vzniku bylo zajištění obnovení provozu na poničené

železniční trati Šumperk – Kouty nad Desnou a Petrov nad Desnou Sobotín. V současnosti SOÚD tuto železnici provozuje a jako jeden ze tří v České republice zřizuje školskou právnickou osobu ZŠ a MŠ Údolí Desné.

Kapitola šestá je věnována analýze zadluženosti, výpočtu monitorujících ukazatelů, vyhodnocení získaných údajů a jejich porovnáním mezi sledovanými lety. Na závěr předložené diplomové práce je zároveň navrženo opatření, jejichž realizací by bylo možné zlepšit hospodaření a regulovat zadlužení dotčených analyzovaných obcí.

Při řešení byly čerpány informace z odborné literatury, platných právních předpisů z oblasti řešené problematiky, z webových stránek institucí jako je Ministerstvo financí České republiky (dále jen MFČR) nebo Českého statistického úřadu (dále jen ČSÚ). V neposlední řadě byly použity interní provozní a finanční dokumenty jednotlivých obcí a celého SOÚD.

2. CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1. Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je zhodnotit a porovnat hospodaření obcí dobrovolného svazku obcí, tj. Svazek obcí údolí Desné, a navrhnout možnosti zlepšení jejich hospodaření v následujících letech. Naplnění tohoto cíle bude realizováno prostřednictvím analýzy příjmové a výdajové stránky rozpočtů za období let 1997 – 2014. Dílčím cílem je analýza vlivu zadluženosti a důvody jejího vzniku v jednotlivých obcích, i celém Svazku obcí údolí Desné. Dalším dílčím cílem je na základě provedené analýzy hospodaření navrhnout opatření, která by regulovala celkovou zadluženost obcí dobrovolného svazku obcí.

2.2. Metodika

Práce je rozdělena na 3 hlavní části. V první části se autorka zaměří na teoretickou část, na charakteristiku základních pojmů související s danou problematikou. Informace budou čerpány z odborných literatur, zákonů, vyhlášek, z odborných časopisů a periodik.

Druhá část je analytická a je zaměřena konkrétně na vybraný dobrovolný svazek obcí. Součástí analytické části je charakteristika jednotlivých municipalit ze Svazku obcí údolí Desné, jakož i charakteristika samotného svazku obcí. Základním pramenem k provedení analýzy jsou primární a sekundární data, která slouží k analyzování hospodaření na příjmové a výdajové straně u jednotlivých rozpočtů dotčených obcí a též svazku obcí. Na základě provedené analýzy je provedena komparace zjištěných údajů z rozpočtů municipalit.

Závěrečná část obsahuje formulace výsledků práce a návrhy opatření k regulaci celkového zadlužení jednotlivých obcí svazku.

V práci využity následující ukazatele:

- Zadluženost na jednoho obyvatele = $\frac{\text{zadluženost celkem}}{\text{počet obyvatel}}$, tímto způsobem lze zjistit,

jaká částka cizích zdrojů je vázána na 1 obyvatele

- Podíl cizích zdrojů a přijatých finančních výpomocí k celkovým aktivům=

$\frac{\text{cizí zdroje}}{\text{aktiva}} * 100$ (v %), tento ukazatel vyjadřuje, zda-li jsou cizí zdroje kryty aktivy

v našem případě samosprávného celku

- Celková likvidita = $\frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}} * 100$ (v%), tímto způsobem lze zjistit, kolikrát je ekonomický subjekt schopen uspokojit pohledávky věřitelů v případě, kdy promění všechna svá oběžná aktiva v peněžní prostředky. Čím je hodnota vyšší, tím větší je i riziko
- Běžná část rozpočtu = (Daňové příjmy + Nedaňové příjmy + Neinvestiční přijaté dotace) – Běžné výdaje, částka vykazuje, zda-li je obec schopna krýt své běžné výdaje běžnými příjmy
- Kapitálová část rozpočtu = Investiční přijaté dotace – Kapitálové výdaje, částka vykazuje, zda-li přijaté dotace stačí na pokrytí investičních výdajů
- Zadluženost II. = $\frac{\text{Dlouhodobé a krátkodobé splacené půjčky}}{\text{Třída 1+2+3}}$, tento ukazatel vyjadřuje podíl splacených úvěrů na vlastních příjmech
- Míra finanční soběstačnosti = $\frac{\text{Třída 1+2+3}}{\text{Třída 4}}$, vyjadřuje zda-li je obec závislá na příjmech od státu či nikoliv

Všechny obce nejsou zpracovány ve stejném časovém období z důvodu absence zdrojů týkajících se hospodaření. Obce, u kterých je hospodaření uvedeno až od roku 2000, provedly výběr archiválií a ve Státním archivu Šumperk již nebylo možné dokumenty dohledat, byly skartovány.

3. CHARAKTERISTIKA VEŘEJNÉ SPRÁVY

Pojem veřejná správa nelze jednoznačně charakterizovat, protože na něj lze pohlížet z různých hledisek. Samotný výraz „správa“ odvozujeme od základu slova právo. Výraz spravovat něco nesl od 15. století význam, který bychom dnes mohli přeložit běžnými výrazy řídit něco, řídit se něčím. Průcha P. (2012) charakterizuje veřejnou správu jako správu veřejných záležitostí ve veřejném zájmu. Staša J. (2012) pohlíží na veřejnou správu jako na jednu ze skupin činností, jimiž stát realizuje zájem příslušného celku. Veřejnou správu lze v užším pojetí chápat jako záměrnou činnost orgánů a institucí vykonávanou zmocněnými subjekty na základě zákona ve veřejném zájmu na jednotlivých vládních úrovních, tzn. na úrovni státu i územní samosprávy. Může být realizována jen exekutivou vlády, státními a pověřenými nestátními orgány. V širším pojetí jde o souhrn různých orgánů a institucí, které tuto činnost vykonávají (moc zákonodárná, výkonná a soudní). Obsahově je věcí veřejné správy vše, co je obecně uznáno za zájem veřejnosti, tedy věci, v nichž zájmy širšího okruhu lidí převládají nad zájmy jednotlivých subjektů (soukromá správa).¹

Rozdíl mezi veřejnou a soukromou správou

„Veřejná správa jakožto správa veřejných záležitostí je správou ve veřejném zájmu a subjekty, které ji vykonávají, ji realizují jako právem (zákonem) uloženou povinnost, a to z titulu svého postavení jako veřejnoprávních subjektů.“²

Soukromou správu označuje Hendrych D. (2012) jako *„správu soukromých záležitostí, vykonávanou v soukromém zájmu, vykonávají ji soukromé osoby, sledující určitý vlastní cíl a řídí se přitom vlastní vůlí.“³*

¹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy – Teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

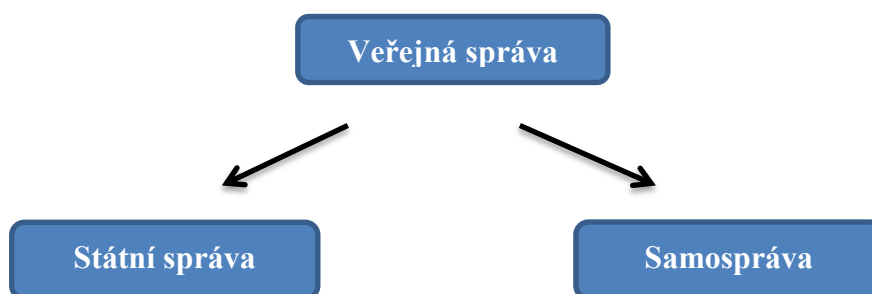
² HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 8. rozšířené vyd. Praha: C.H. Beck. 2012. 832 s. ISBN 978-80-7179-254-3.

³ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 8. rozšířené vyd. Praha: C.H. Beck. 2012. 832 s. ISBN 978-80-7179-254-3.

Charakteristickým rysem veřejné správy je její úplná institucionalizace ve formě pravidel a předpisů, je svěřena pouze institucím, které jsou zplnomocněné státem.

Veřejná správa je nedílnou součástí veřejného sektoru, kde zastává řídicí úlohu a dále je na ní nahlíženo jako na ekonomický subjekt působící v rámci národního hospodářství a tedy přeměňující vstupy na výstupy. Hodnota jejích výstupů je vyjádřena podílem na HDP (ve vyspělých zemích se veřejná správa podílí 60 % na tvorbě HDP).⁴ Veřejný sektor je ta část národního hospodářství, která je řízena a spravována veřejnou správou, rozhoduje se v něm veřejnou volbou, je financován veřejnými rozpočty a podléhá veřejné kontrole.

Obrázek č. 1 – Základní rozdělení veřejné správy

Zdroj: Vlastní zpracování dle Provozníková, 2009, s. 12

Existují dvě pojetí veřejné správy:

- Materiální (funkční) vymezuje obsah veřejné správy, její úkoly a cíle. Souhrn všech správních činností souvisejících s výkonem veřejné moci na ústřední i místní úrovni. Při materiálním pojetí je určující obsah veřejné správy, její jednotlivé úkoly a jejich povaha, nezáleží na vykonavateli jednotlivých správních činností. Jedná se o souhrn specifických správních činností směřujících k dosažení cíle.⁵
- Organizační (formální) určuje vykonavatele veřejné správy a nikoliv obsah či charakter činnosti. Z organizačního hlediska lze chápat veřejnou správu jako formální instituci nebo soubor institucí. Při organizačním pojetí veřejné správy je

⁴ TOMÁNEK, Petr. *Veřejné finance*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2008. 255 s. ISBN 978-80-248-1971-6.

⁵ ČMEJREK, J., KOPŘIVA, R. *Základy veřejné správy*. 1. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2010. 126 s. ISBN 978-80-213-1626-3.

naopak rozhodující vykonavatel správních činností. Veřejná správa je pak souborem osob nebo subjektů, které tuto správu uskutečňují v určitém organizačním systému, resp. v organizačních strukturách. V tomto smyslu chápeme veřejnou správu jako činnost organizačních jednotek a osob, které jsou buď správními úřady jako přímí nositelé veřejné správy nebo úředními osobami vykonávajícími správní úkony, případně zařízení, která mají postavení nepřímých subjektů veřejné správy.⁶

3.1. Principy organizačního uspořádání veřejné správy

Jejich původ je spojen s organizačními teoriemi a byrokratickým modelem Maxe Webera. Weber se zabývá byrokracií jako racionálním způsobem řízení velkých institucí. Představuje ji jako ideální formu správy, při které se rozhodování děje dle obecných a neosobních pravidel, jsou stanoveny pevné kompetence jednotlivých úředníků, rozhodování je založeno na hierarchické struktuře a pracovníci v zaměstnaneckém poměru jsou odborně proškoleni.

Centralizovaný systém

Soustřeďuje působnosti ve veřejné správě u nejvyšších orgánů a ústředních řízení. Rozhodovací pravomoc je soustředěna u nejvyššího organizačního článku. Jde o koncentraci rozhodování v centru. Centralizovaná soustava znamená, že existuje soustava vzájemných vztahů mezi celkem a jeho částmi, kdy vyšší orgán je oprávněn zasahovat do celé působnosti podřízených orgánů.⁷

Decentralizovaný systém

Decentralizací rozumíme přenechání části výkonu veřejné správy samostatným subjektům odlišným od státu. Typickým příkladem decentralizace je výkon veřejné správy samostatnými svazy a jejich orgány v oblasti územní a zájmové samosprávy. V tomto případě se určité správní činnosti vyřizují na nižší instanci. Na nižší stupeň řízení je

⁶ KOLEKTIV AUTORŮ. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.

⁷ TOMÁNEK, Petr. *Veřejné finance*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2008. 255 s. ISBN 978-80-248-1971-6.

přeneseno více úkolů, pravomoci a zodpovědnosti. Centralizace a decentralizace se v praxi nevyskytují v čisté formě, ale v kombinaci.

Koncentrace, dekoncentrace

Princip se týká rozdělení funkcí mezi jednotlivé stupně organizační struktury. Rozlišujeme horizontální a vertikální koncentraci a dekoncentraci. Horizontální dekoncentrace se projevuje v tendenci soustředit veškeré funkce na téže úrovni v menším počtu orgánů nebo v jediném orgánu. Horizontální dekoncentrace se projeví jako rozdělování funkcí na stejné úrovni mezi více orgánů – vznikají organizační jednotky, které nejsou navzájem podřízené a nadřízené, funguje mezi nimi spolupráce a součinnost. Vertikální koncentrace spočívá v soustředění pravomocí na vyšší, popř. nejvyšší úroveň. Vertikální koncentrace znamená i přesun působnosti a pravomoci na nižší úroveň. Mezi různými úrovněmi je pak vztah nadřízenosti a podřízenosti.⁸

Delegace

Delegace zahrnuje dekoncentraci a decentralizaci. Jde o pověření osob veřejného práva nestátního charakteru plněním úkolů veřejné správy (dále jen VS) nebo pověřením osob, které nejsou osobami veřejného práva. Delegaci lze provést zákonem. Osoba, na kterou je delegace přenesena je podřízena při jejím výkonu tomu, kdo delegaci provedl.⁹

Územní a věcný princip

Územní princip představuje stav, kdy působnost správního úřadu je výlučně nebo převážně určována územním hlediskem, které vede k soustředění veškeré nebo převážné části agendy v určitém územním celku do jedné organizační jednotky (úřadu – např. krajské úřady, obecní úřady). Věcný princip se vyznačuje tím, že jeho uplatnění je dáno výlučně nebo alespoň převážně obsahovou stejnorodostí nebo příbuzností správní agendy tj. úkolů, které mají být splněny (specializované úřady – finanční úřad, úřad práce, apod.)

Nositelé a vykonavatelé veřejné správy

⁸ HORZINKOVÁ, E.; NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 1. vyd. Praha: Aleš Čeněk, 2008. 234 s. ISBN 978-807380-096-3.

⁹ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 3. přepracované vydání*. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

Nositel VS může být stát, veřejnoprávní korporace územní a zájmová, veřejné ústavy a podniky (Lesy ČR, České dráhy), právnické a fyzické osoby (STK). Nositel je vázán vymezeným rámcem jednání. Má povinnost řídit se zákony, právními předpisy a usneseními správních či nadřízených orgánů. Volnost rozhodování má jen relativní v oblasti hospodářské, sociální a majetkové. Vykonavatelem je orgán, který jedná za nositele. Orgánem mohou být jednotlivé osoby nebo jejich kolektivy (např. vláda nebo rada kraje). Nebo úřad (správní úřad) – ve smyslu organizačním např. ministerstvo, finanční úřad, obecní úřad atd. Za úřad se považuje každá trvalá organizační jednotka, která je zřízena k tomu, aby plnila veřejné úkoly, a která není právnickou osobou, nýbrž organizační složkou právnické osoby (např. stát – ministerstvo).¹⁰

Působnost a pravomoc

Každý nositel veřejné správy a každý vykonavatel má zákonem vymezené kompetenční normy správního práva. Tyto normy stanoví úkoly, činnosti, práva a povinnosti k jejich uskutečňování. Působnost vymezuje druh činnosti pro příslušný orgán (věcná působnost) a jednak stanoví, na jakém území může správní činnost vykonávat (územní působnost). Orgán nesmí vymezenou působnost překračovat nebo ji přenášet na jiné subjekty. Dále existuje i osobní působnost – vymezuje okruh lidí, na které dopadá věcná působnost orgánu veřejné správy.¹¹

Pravomoc představuje právní prostředky svěřené příslušnému orgánu veřejné správy za účelem uskutečnění jeho funkcí, tzn. rozsah oprávnění a povinností, které má orgán k dispozici pro plnění úkolů a řešení problémů. Pravomoc zahrnuje vydávání abstraktních (normativních) právních aktů, uzavírání veřejnoprávních smluv, oblast správní exekuce. Pravomoc může být právní, materiální, finanční a osobní.¹²

¹⁰ HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika*. 3. vyd. Dolní Životice: Optys, 2012, 96 s. ISBN 978-80-85819-80-9.

¹¹ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 3. přepracované vydání*. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

¹² HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika*. 3. vyd. Dolní Životice: Optys, 2012, 96 s. ISBN 978-80-85819-80-9.

3.2. Vývoj veřejné správy

Před vznikem samotných států existoval princip personality, který byl spojen s rodem, kmenem, nikoliv s územím. První státní útvary vznikají v oblasti tzv. „úrodného pŕlměsíce“ (Nil, Jordán, Eufkrat, Tigris), kde bylo nutné zorganizovat práci na stavbě zavodňovacích kanálů. Ve starověkém Řecku slyšíme poprvé o systému přímé demokracie. Zde začaly počátky správy, jak ji známe dnes (kolektivní rozhodování a participace svobodných občanů). Ve starověkém republikánském Římu vzniká poprvé úzký vztah mezi správou a právem, právníci mají vliv na podobu správy. Vznikají zde počátky kariérního řádu (služební postup). V novověku již byla centralizována politická a veřejná moc, byl zefektivněn daňový systém a postupně se nahrazovala feudální správa moderním úřednickým aparátem. Pro potřeby armád nutnost odpovídajícího daňového výběru a proto na územích probíhají institucionální reformy.¹³

V polovině 19. století vzniká nový přístup k veřejné správě - byrokratický, který zavádí Max Weber, a který je využíván i dnes. Vymezuje následující znaky:

- byrokratická správa je nepřetržitě vyřizování záležitostí na základě víceméně pevných a víceméně vyčerpávajících pravidel abstraktního charakteru,
- členové byrokratické aparátu mají pevně stanovené kompetence, jež jsou dány obsahem jejich kvalifikace,
- existuje princip úřední hierarchie, který umožňuje kontrolu a dohled vyšších úřadů nad nižšími a naopak právo odvolání či stížnosti nižších úřadů vůči vyšším,
- ovládnutí pravidel, na jejichž základě se rozhoduje, vyžaduje zpravidla odborné vyškolení. Znalost příslušných pravidel představuje základ specializovaného vědění úředníků,
- úřední jednání je fixováno písemnou formou, přičemž písemná akta zhotovuje štáb podřízených úředníků,

¹³ SCHELLE, Karel. *Vývoj české veřejné správy*. 1. vyd. Praha: Key publishing, 2009, 96 s. ISBN 978-80-8707-192-2.

• materiální správní prostředky nejsou ve vlastnictví úředníků. Úřední a soukromý majetek je oddělen, právě tak jako je oddělen úřad od bydliště úředníka. Podobně jednoznačně je ohraničena i pracovní doba úředníka ve vztahu k jeho volnému času.¹⁴

3.2.1. Vývoj veřejné správy v českých zemích

Do roku 1620 byl z českých zemí stavovský stát, kdy veřejná moc se dělila mezi panovníka, šlechtu a vymezené korporace. Po roce 1620 nastoupil absolutismus, který posílil práva panovníka, na venkově vládla vrchnostenská správa.

Po roce 1848 byla zrušena vrchnostenská správa, která byla nahrazena státní správou a samosprávou (svobodné volby zástupců obce, samosprávné správy záležitostí obce, zřizování obecní policie, zveřejňování výsledků hospodaření obce a veřejnost v jednání). Občan se stává rovnocenným partnerem státních orgánů (již není poddaným státu či vrchnosti).

Po první světové válce ztěžuje formování územní samosprávy a samosprávných financí nedůsledné rozvržení kompetencí v zabezpečování veřejných potřeb mezi státem a jednotlivými svazky územní samosprávy a tím pádem dochází k zadlužování nižších samosprávných svazků (obcí a měst). Obce především využívaly na své investiční potřeby dlouhodobé půjčky a tím zatěžovaly hospodaření v budoucnu.¹⁵

Tabulka č. 1 - Příjmy rozpočtů územní samosprávy v ČSR v roce 1927 (v %)

	Přirážky	Příděly	Dávky a poplatky	Výnos jmění	Celkem
Územní samospráva celkem	38	36	16	10	100
Z toho: obce	44	9,5	25,5	21	100
Okresy	70,5	27	0,5	2	100
Země	22,5	66	10	1,5	100

Pramen: Zelenka, V. Vývoj hospodaření svazků územní samosprávy a počátky hospodaření národních výborů. Edice FÚS, Praha 1986

¹⁴ Veřejná správa. Max Weber a jeho koncept byrokracie. <http://verejna-sprava.blogspot.cz/2011/05/6-max-weber-jeho-koncept-byrokracie.html>.

¹⁵ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy – Teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

Po únoru 1948 samospráva zcela zanikla, národní výbory nejsou územně samosprávnými orgány, ale orgány státní správy a moci. Dále proběhlo znárodnění majetku národních výborů a tím zrušeno jedno z významných předpokladů fungování územně samosprávných celků (dále jen ÚSC). Rozpočty národních výborů se staly součástí státního rozpočtu.

Územní samosprávu se podařilo odloučit od státní správy až po roce 1989. Mezi hlavní problémy veřejné správy v 90. letech patřila poměrně vysoká míra centralizace rozhodování, poměrně vysoké kompetence státu ve srovnání s kompetencemi územní samosprávy, převaha malých obcí, v nichž je problém neprofesionálního řízení, riziko alokační neefektivnosti, nízká odborná úroveň pracovníků výkonných orgánů veřejné správy (státní správy, samosprávy). K odstranění těchto problémů byla od roku 1990 zahájena reforma veřejné správy spočívající v několika etapách.¹⁶

První etapa: 1990-1992

V této době šlo především o změny na úrovni ústřední státní správy (zrušení některých ministerstev a ústředních orgánů a zřízení nových ministerstev, změna v působnosti ministerstev a ústředních orgánů státní správy a nastartování procesu určité decentralizace státní správy). V rámci vytvoření nové struktury státní správy to byly orgány:

a) se všeobecnou působností – ústřední vláda, vzniklé okresní úřady jako decentralizované územní orgány státní správy ve správních obvodech okresů (do konce roku 2002)
b) se specializovanou působností – ministerstva a ostatní ústřední orgány a tzv. dekoncentráty ve správních obvodech na krajské územní úrovni. Dále šlo o reformu národních výborů. Postupně byly zrušeny krajské národní výbory a okresní národní výbory (v souvislosti s ustavením okresních úřadů) a místní národní výbory v souvislosti s obnovou samosprávného obecního zřízení. Na obce byl převeden některý majetek z vlastnictví ČR. Byl zvolen smíšený model územní samosprávy jako spojení samostatné (samosprávné) a přenesené působnosti obce. V tomto období také dochází u některých obcí ke změnám jejich hranic-většinou k rozdělování obcí,

¹⁶ SCHELLE, Karel. *Vývoj české veřejné správy*. 1. vyd. Praha: Key publishing, 2009, 96 s. ISBN 978-80-8707-192-2.

v ojedinělých případech i ke slučování obcí¹⁷ (např. ke konci roku 1989 bylo v ČR 3 527 obcí s vlastním národním výborem, k 1.1.2001 to bylo už 6 258 samostatných obcí).¹⁸

Druhá etapa: 1992-1997

Tuto etapu ovlivnil rozpad federace na začátku tohoto období. V rámci této etapy šlo o zkvalitnění fungování státní správy a pokračující decentralizaci některých kompetencí, včetně odpovídajících kompetencí obcí, hledání optimální míry decentralizace. Cílem bylo určité zúžení pravomoci ústředních orgánů a omezování jejich kompetencí ve prospěch nižších územních orgánů, včetně orgánů územní samosprávy. Těžištěm však byla reforma územní správy a samosprávy, včetně finančních vazeb. Nevyřešeným problémem však zůstala obnova vyššího stupně územní samosprávy-v podobě krajů či zemí.¹⁹

Třetí etapa: 1997-2000

Reforma veřejné správy stala prioritou vlády, pokračovala decentralizace a dekoncentrace státní správy, byly přijaty zákony o vytvoření vyšších územně samosprávných celků (dále jen VÚSC) a o krajském zřízení – v počtu 14 krajů (včetně Prahy) a utvoření správního obvodu kraje, s využitím smíšeného (spojeného) modelu územní samosprávy (podobně jako v případě obcí).

Čtvrtá etapa: 2000-2002

Od roku 2000 se vláda soustředovala na reformu státní správy a přípravu zrušení okresních úřadů ke konci roku 2002, převod kompetencí z okresních úřadů na jiné články veřejné správy a to na:

a) pověřené obce, pověřené obecní úřady a obce s rozšířenou působností, tzn. s větším rozsahem tzv. přenesené působnosti neboli výkonu státní správy, kterou zajišťují i pro jiné obce v rámci svého správního obvodu (celkem bylo uzákoněno 205 obcí s rozšířenou

¹⁷ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 3. přepracované vydání*. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

¹⁸ Český statistický úřad. *Obyvatelstvo*. [online]. 2016. [cit. 2015-10-24]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>.

¹⁹ VIDLÁKOVÁ, O. *Reformy veřejné správy*. 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2000. 140 s. ISBN 80-7194-290-1.

působností a 388 pověřených obecních úřadů, které respektují spádovost a dostupnost pro občana).

b) krajské úřady v rámci přenesené působnosti krajů. Počínaje rokem 2001 převod řady kompetencí na nově vzniklé kraje, jak z ministerstev, tak i v souvislosti s rušením okresních úřadů. Do řídicí pravomoci krajů přešla řada neziskových organizací ve veřejném sektoru (organizačních složek a příspěvkových organizací, které jsou funkčními vztahy napojeny na rozpočty krajů).²⁰

3.3. Základní rozdělení veřejné správy

3.3.1. Státní správa

Státní správa je realizací výkonné moci státu. Organizační činnost je vymezena právními předpisy, za výkon správy jsou odpovědné určité instituce. Subjektem státní správy je stát představovaný organizačními složkami státu (státní orgány), správními úřady (trvalá organizační jednotka, která je zřízena jako vykonavatel veřejných úkolů a není právnickou osobou), které vykonávají správu jménem a v zájmu státu přímo. Působnost orgánu státní správy vyjadřuje jeho postavení v tomto systému státní správy a základní zaměření jednotlivých orgánů. Subjektem státní správy mohou být rovněž veřejnoprávní korporace nebo jejich orgány, na něž byl zákonem přenesen výkon státní správy – státní správa nepřímou.

Přímí vykonavatelé státní správy

- Prezident, vláda.
- Ústřední orgány státní správy (přímo podřízené vládě).
- Správní úřady podřízené ministerstvům, specializované územní správní úřady.
- Ostatní orgány státní správy s celostátní působností nepodřízené vládě.
- Správní úřady mimo soustavu státní správy

Prezident je hlavou státu. Funkční období prezidenta je pět let. V letech 1993 – 2012 byl prezident volen oběma komorami Parlamentu na společné schůzi. Na začátku roku

²⁰ VIDLÁKOVÁ, O. *Reformy veřejné správy*. 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2000. 140 s. ISBN 80-7194-290-1.

2013 proběhla historicky první přímá volba hlavy státu. Prezidenta si ve dvoukolové volbě vybírali přímo občané a prezidentem byl zvolen Miloš Zeman. Ústava vymezuje rozhodnutí, která může prezident učinit sám (absolutní) a rozhodnutí, která vyžadují spolupodpis (kontrasignaci) předsedy vlády.²¹

Vláda je vrcholným orgánem státní moci. Je jmenována prezidentem republiky a je odpovědná ze své funkce Poslanecké sněmovně. Skládá se z předsedy vlády (premiéra), alespoň z jednoho místopředsedy a ministrů. K sestavení vlády je vyzván nejčastěji představitel nejsilnější strany, případně představitel z koalice politických stran. Funkční období vlády je závislé na stabilitě politické moci a je nejvýše čtyřleté (vláda je složena z členů Poslanecké sněmovny, která má čtyřleté funkční období). Vláda může být většinová, když má podporu většiny parlamentu nebo menšinová.²²

Ústřední orgány státní správy (přímo podřízené vládě). V čele je ministr, který ministerstvo řídí, vykonává působnosti ministerstvu zákonem přikázané, odpovídá za jeho činnost a vykonává v rozsahu působnosti ministerstva pravomoci jako orgán státu. Působnost všech ministerstev je rámcově stanovena zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy. Ministerstvům je svěřena nařizovací činnost. Z titulu Čl. 79 Ústavy je stanovena procedura, která je podmínkou k tomu, aby zákon mohl být proveden vydáním právního předpisu – vyhláška. Ministerstva mají z titulu svého postavení uvnitř systému státní správy právo zavazovat nižší správní úřady a subjekty, na něž byl výkon státní správy přenesen, vnitřními předpisy nebo služebními příkazy (uveřejňováno ve Věstníku vlády nebo věstnících jednotlivých ministerstev).

V České republice je v současnosti 14 ministerstev (ministerstvo vnitra, ministerstvo financí, ministerstvo práce a sociálních věcí, ministerstvo zahraničních věcí, ministerstvo obrany, ministerstvo spravedlnosti, ministerstvo životního prostředí, ministerstvo zemědělství, ministerstvo průmyslu a obchodu, ministerstvo pro místní rozvoj, ministerstvo zdravotnictví, ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ministerstvo kultury, ministerstvo dopravy).

Správní úřady podřízené ministerstvům zkoumají společenskou problematiku v okruhu své působnosti, analyzují dosahované výsledky, činí opatření k řešení aktuálních

²¹ Zákon č. 1/1993 ze dne 16. prosince 1992 Ústava České republiky. In: Sbirka zákonů České republiky. 1993, částka 1/1993. Dostupný také z: <http://www.sbirkazakonu.info/ustava-ceske-republiky/>.

²² HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika*. 3. vyd. Dolní Životice: Optys, 2012, 96 S. ISBN 978-80-85819-80-9.

otázek, zpracovávají koncepce rozvoje svěřených odvětví a řešení stěžejních otázek a předkládají je vládě, dbají v okruhu své působnosti o zachování zákonnosti a činí podle zákonů potřebná opatření k nápravě.²³

Správní úřady podřízené ministerstvům můžeme rozdělit na:²⁴

a) úřady přímo řízené vládou, v čele stojí prezident nebo ředitel. Zde patří Český statistický úřad, Český úřad zeměměřický a katastrální, Český báňský úřad, Úřad průmyslového vlastnictví a další.

b) úřady řízené některým z ministerstev – tyto úřady postrádají pravomoc vydávat vyhlášky, ale mají velké kontrolní možnosti. Plní důležité správní a kontrolní funkce např. Česká obchodní inspekce, Český telekomunikační úřad, Česká správa sociálního zabezpečení, Česká inspekce životního prostředí.

Správní úřady mimo soustavu státní správy jsou nezávislé, to znamená, že nejsou řízeny vládou. Vykonávají státní správu, tvoří organizační složky státu, jsou financovány ze státního rozpočtu, odpovídají parlamentu. Provádějí činnost dozorovou, rozhodovací a při přiznání licencí a práv i ukládání sankcí (Rada ČR pro rozhlasové a televizní vysílání, Úřad pro ochranu osobních dat), Česká národní banka, veřejné sbory (Policie ČR, Hasičský záchranný sbor, Vojenská policie ČR).²⁵

Nepřímí vykonavatelé státní správy

Nepřímo vykonávají státní správu na základě zákonné delegace jiného subjektu veřejné správy než stát svými orgány jako přenesenou nebo propůjčenou působnost (delegace zákonem nebo rozhodnutím na základě zákona). Přenesená působnost je vykonávána obecním úřadem nebo jiným orgánem obce, krajským úřadem nebo jiným

²³ HORZINKOVÁ, E.; NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 1. vyd. Praha: Aleš Čeněk, 2008. 234 s. ISBN 978-807380-096-3.

²⁴ HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika*. 3. vyd. Dolní Životice: Optys, 2012, 96 S. ISBN 978-80-85819-80-9.

²⁵ ČMEJREK, J., KOPŘIVA, R. *Základy veřejné správy*. 1. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2010. 126 s. ISBN 978-80-213-1626-3.

orgánem kraje, Regiony soudržnosti prostřednictvím Regionálních rad a výborů regionálního rozvoje.

Podle míry přenesené státní správy rozlišujeme:

- Obec (6 249)
- Obec s matričním úřadem (1 200)
- Obec se stavebním úřadem (600)
- Obec s pověřeným obecním úřadem (388)
- Obec s rozšířenou působností (205) ²⁶

Tabulka č. 2 – Členění veřejné správy

Veřejná správa	
Státní správa	Samospráva
<p>Přímá</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hlava státu • Vláda • Ministerstva • Jiné ústřední orgány <ul style="list-style-type: none"> - podřízené vládě - podřízené ministerstvům • Územní odborné úřady • Veřejné sbory <p>Nepřímá</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obecní úřady • Pověřené obecní úřady • Obecní úřady s rozšířenou působností • Krajské úřady • Jiné orgány obcí a krajů 	<p>Územní</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obce • Kraje <p>Zájmová</p> <ul style="list-style-type: none"> • Profesionální komory <ul style="list-style-type: none"> - s povinným členstvím - s nepovinným členstvím • Vysokoškolská samospráva

Zdroj: Vlastní zpracování dle Provazníková, 2009, s. 12

²⁶ Zákon č. 314/2002 Sb., ze dne 13. června 2002 o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. In: Sbírka zákonů České republiky. 2002, částka 114/2002. Dostupný také z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=314&r=2002>.

3.3.2. Samospráva

Samosprávou se rozumí výkon dílčích funkcí veřejné správy jinými veřejnoprávními korporacemi než státem. Jde buď o samosprávu územní, nebo zájmovou. V malé míře přebírají některé funkce veřejné správy i jiné veřejnoprávní korporace nebo jednotlivé fyzické osoby. Právo na samosprávu mají územně samosprávné celky, a to obce jako základní územně samosprávné celky a kraje jako vyšší územně samosprávné celky. Základními prvky samosprávy jsou právní subjektivita, vlastní orgány, právo na vlastní majetek a samostatné hospodaření podle svého rozpočtu, oprávnění vydávat obecně závazné předpisy a právo sdružovat se k prosazování a hájení svých zájmů. Pro samosprávu je charakteristická na jedné straně její nezávislost na státu (neexistují zde vztahy nadřízenosti a podřízenosti), na druhé straně její závislost (vzniká ze zákona a za určitých podmínek), která musí být podrobena doзору.²⁷

Zájmová samospráva

V praxi se lze setkat s pojmy samospráva zájmová a samospráva profesní. Zájmová samospráva je širším pojmem, neboť v sobě zahrnuje i vysokoškolskou samosprávu. Na rozdíl od samosprávy územní není zájmová samospráva ústavně zakotvena. Je svěřena jednotlivým zájmovým subjektům na základě zákonů, které je zřizují. Z ústavního pohledu má zájmová samospráva zakotvení pouze v Listině základních práv a svobod – úvodní prohlášení „*samosprávné tradice našich národů*“, Čl. 20 a Čl. 27 („*právo sdružovat se s jinými na ochranu svých hospodářských a sociálních zájmů*“)²⁸

Zájmová samospráva je v ČR reprezentována:

- komorami s povinným členstvím,
- komorami s nepovinným členstvím a
- vysokoškolskou samosprávou

²⁷ MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů*. Praha: Orac, 2000. 190 s. ISBN 80-86199-23-1.

²⁸ Zákon č. 2/1993 Sb., ze dne 16. prosince 1992 Listina základních práv a svobod. In: Sbíрка zákonů České republiky. 1993, částka 1/1993. Dostupný také z: <http://www.sbirkazakonu.info/listina-zakladnich-prav-a-svobod/>.

Profesní komory s povinným členstvím navazují na tradici středověkých cechů. Se sídlem v Brně působí (Exekutorská komora, Komora daňových poradců, Komora patentových zástupců, Komora veterinárních lékařů), se sídlem v Olomouci působí (Lékařská komora) a se sídlem v Praze působí (Advokátní komora, Komora architektů, Komora auditorů, Lékárnická komora a Stomatologická komora a další).²⁹

Komory s nepovinným členstvím se řídí zákonem č. 301/1992 Sb. o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky. *Komory vznikly k podpoře podnikatelských aktivit v zemědělství, potravinářství a lesnictví, k prosazování a ochraně zájmů a k zajišťování potřeb svých členů.*³⁰

Vysokoškolská samospráva. Vysokoškolské samosprávě jsou podrobeni příslušníci akademické obce – akademičtí pracovníci (profesoři, docenti, odborní asistenti, asistenti, lektoři, a vývojoví pracovníci) a studenti. Akademická obec realizuje svoji vůli prostřednictvím jí ustanovených akademických orgánů – akademický senát fakulty a školy, děkan, rektor, vědecká rada a disciplinární komise.³¹

3.4. Územní samospráva

Z hlediska zaměření diplomové práce, bude zbytek věnován územní samosprávě, především pak postavení obcí.

Ústava ve své Hlavě sedmé o územní samosprávě říká následující:

Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky. Územní samosprávné celky jsou územními společenstvími občanů, která mají právo na samosprávu. Zákon stanoví, kdy jsou správními obvody. Obec je vždy součástí vyššího územního samosprávného celku. Vytvořit nebo zrušit vyšší územní samosprávný celek lze jen ústavním zákonem. Obec je samostatně

²⁹MALACH, Antonín. ŠELEŠOVSKÝ, Jan. USTOHAL, Miroslav. *Samosprávné podnikatelské instituce*, Brno 2002, ISBN: 80-210-2970-6.

³⁰ Zákon č. 301/1992 Sb., ze dne 5. května 1992 České národní rady o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky. 1992, částka 62/1992. Dostupný také z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=301&r=1992>.

³¹ Zákon č. 111/1998 Sb., ze dne 22. dubna 1998 o vysokých školách. 1998, částka 39/1998. Dostupný také z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/zakon-c-111-1998-sb-o-vysokych-skolach-text-se-zpracovany>.

*spravována zastupitelstvem. Vyšší územní samosprávný celek je samostatně spravován zastupitelstvem. Územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu. Stát může zasahovat do činnosti územních samosprávných celků, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem.*³²

Územní samosprávu v ČR vykonávají obce, kraje a hlavní město Praha, které je současně obcí i krajem. Obce a kraje vykonávají veřejnou správu jak výkonem samostatné, tak i přenesené působnosti. Samostatná působnost se přibližuje soukromé správě prioritně a je zaměřena na vlastní záležitosti. Samosprávné záležitosti musí být řešeny s ohledem na širší zájmy. Obce a kraje mají lepší předpoklady pro řešení lokálních (regionálních) záležitostí než stát. Neexistuje hierarchické členění výkonu samostatné působnosti. Naopak zajištění přenesené působnosti má různý rozsah. Přenesenou působnost v základním rozsahu vykonává každá obec, přenesenou působnost v rozsahu svěřeném pověřenému obecnímu úřadu pouze určené obce.³³

Podle zákona č. 128/2000 Sb. je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů. Tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporací a má vlastní majetek. V právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost. Zvláštní postavení mají statutární města, jejichž území se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy. Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce. Dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Při plnění svých úkolů chrání také veřejný zájem. Obec spravuje své záležitosti samostatně – jde o tzv. samostatnou působnost.³⁴

Státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánu obce, vykonává tento orgán jako svou přenesenou působnost. V samostatné působnosti může obec ukládat povinnosti k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku a k zajištění čistoty veřejných prostranství obecně závaznou vyhláškou. Do samostatné působnosti obce patří péče v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi (uspokojování potřeby bydlení,

³² Zákon č. 1/1993 ze dne 16. prosince 1992 Ústava České republiky. In: Sbíрка zákonů České republiky. 1993, částka 1/1993. Dostupný také z: <http://www.sbirkazakonu.info/ustava-ceske-republiky/>.

³³ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 3. přepracované vydání*. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

³⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 22. prosince 2000 zákon o obcích. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2000, částka 38/2000. Dostupný také z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=128&r=2000>.

dopravy a spojů, ochrany a rozvoje zdraví, ochrany veřejného pořádku, výchovy a vzdělávání, potřeby informací a celkového kulturního rozvoje). Obec vykonávající rozšířenou působnost může vydávat nařízení obce pro správní obvod stanovený zvláštním právním předpisem. Na výkon přenesené působnosti obcím přispívá stát ze svého rozpočtu.³⁵

Tabulka č. 3 – Seznam krajů a regionů soudržnosti

Vyšší územně samosprávný celek – NUTS3	Správní kraje (ustanoveny 1960) ³⁶	Regiony soudržnosti – NUTS2
Hlavní město Praha	Praha	Praha
Středočeský kraj (S)	Kraj Středočeský	Střední Čechy (S)
Jihočeský kraj (C)	Kraj Jihočeský	Jihozápad (C+P)
Plzeňský kraj (P)	Kraj Západočeský	Severozápad (K+U)
Karlovarský kraj (K)	Kraj Severočeský	Severovýchod (L+H+E)
Ústecký kraj (U)	Kraj Východočeský	Jihovýchod (B+V)
Liberecký kraj (L)	Kraj Jihomoravský	Střední Morava (M+Z)
Královehradecký kraj (H)	Kraj Severomoravský	Moravskoslezsko (T)
Pardubický kraj (E)		
Vysočina (V)		
Jihomoravský kraj (B)		
Olomoucký kraj (M)		
Moravskoslezský kraj (T)		
Zlínský kraj (Z)		

Zdroj: PEKOVÁ, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR (2011), vlastní zpracování

3.4.1. Orgány obce

Zastupitelstvo je nejvyšším orgánem nižšího územně samosprávného celku. Je složeno z členů zastupitelstva obce, jejichž počet je v rozmezí 5 – 55 členů dle velikostní struktury samostatné obce. Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřících do samostatné

³⁵ TOMÁNEK, Petr. *Veřejné finance*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2008. 255 s. ISBN 978-80-248-1971-6.

³⁶ Správní kraje zanikly se zrušením okresních úřadů. Svoji správní působnost ale například stále vykonávají v rámci moci soudní.

působnosti obce (schvalování rozpočtu, závěrečného účtu obce a účetní závěrky, nabytí a převod nemovitých věcí, vydávání obecně závazné vyhlášky obce, uzavření smlouvy o přijetí nebo poskytnutí úvěru, schvalování programu rozvoje obce, delegování zástupců na valné hromady obchodních společností, rozhodování o vyhlášení místního referenda, poskytování dotací nad 50 000 Kč, dohody o splátkách s lhůtou splatnosti déle než 18 měsíců). Schůze zastupitelstva jsou veřejné.

- Výbory jsou iniciativní a kontrolní orgány zastupitelstva. Předsedou je vždy člen zastupitelstva. Počet členů je vždy lichý, přičemž nejnižší počet jsou nejméně tři členové. Zastupitelstvo obce musí zřídit vždy kontrolní a finanční výbor. Pokud je v obci dle posledního sčítání lidí 10 % menšina, která se hlásí k jiné národnosti než české, pak zastupitelstvo zřizuje i výbor pro národnostní menšiny. Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce, dále plní další úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce. Oproti tomu kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce, kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti, plní další kontrolní úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce.³⁷

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce. V obci, kde se rada obce nevolí (méně než 15 členů zastupitelstva), vykonává její pravomoc starosta. Radu obce tvoří starosta, místostarosta (místostarostové) a další členové rady volení z řad členů zastupitelstva obce. Radě obce je vyhrazeno (vydávat nařízení obce, stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu, schvalovat organizační řád obecního úřadu, provádět kontrolu plnění úkolů obecním úřadem). Schůze zasedání rady obce jsou neveřejné.

- Komise jsou iniciativní a poradní orgány rady obce. Většinou jde o zabezpečení výkonů obce v samostatné působnosti (kulturní život v obci – kulturní komise, budoucí rozvoj obce – rozvojová a majetková komise, informovanost o obci – redakční komise, výchova a vzdělávání – komise školská).³⁸

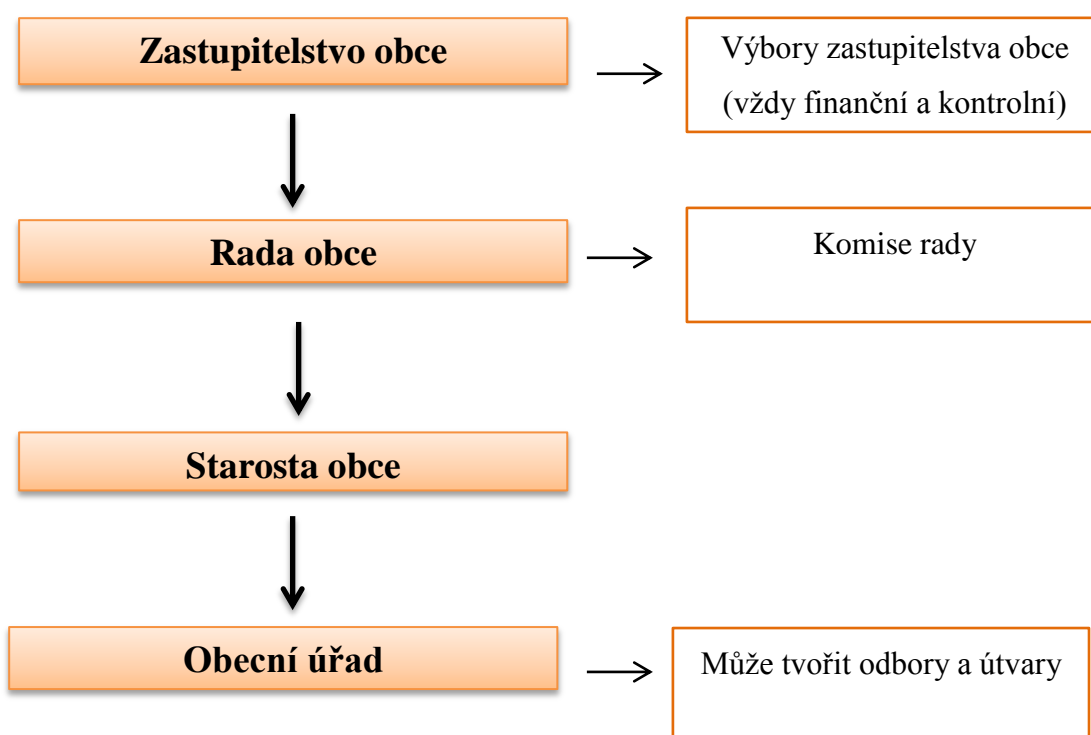
³⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 22. prosince 2000 zákon o obcích. In: Sbírká zákonů České republiky. 2000, částka 38/2000. Dostupný také z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=128&r=2000>.

³⁸ PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

Starosta zastupuje obec navenek. Za výkon své funkce odpovídá zastupitelstvu obce, z jehož členů je i zpravidla na ustavující schůzi nově zvoleného zastupitelstva volen. Starosta uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce, řídí schůzi zastupitelstva obce, odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce, odpovídá za včasné objednání přezkumu hospodaření, může pozastavit výkon usnesení rady, pokud ho považuje za nesprávné.³⁹

Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. Obecní úřad se může členit na odbory a útvary. Obecní úřad v oblasti samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce, a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. Podle rozsahu svěřeného vykonává přenesenou působnost.⁴⁰

Obrázek č. 2 – Schéma rozložení orgánů obce a jejich návaznosti

Zdroj: vlastní schéma autora

³⁹ TOMÁNEK, Petr. *Veřejné finance*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2008. 255 s. ISBN 978-80-248-1971-6.

⁴⁰ Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 22. prosince 2000 zákon o obcích. In: Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 38/2000. Dostupný také z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=128&r=2000>.

3.5. Spolupráce mezi obcemi

Spolupráce mezi obcemi vzniká za účelem splnění určitých úkolů, které obce ve svých katastrálních územích řeší společně a nerozdílně. Existují celkem 3 možnosti, jak mezi sebou mohou obce spolupracovat – na základě smlouvy ke splnění konkrétního úkolu, na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí a zakládáním právnických osob. Nejčastější formou je právě spolupráce na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí.⁴¹

Předmětem spolupráce může být koordinace postupů při řešení rozvoje samosprávy obcí, úkoly v oblasti školství, zabezpečení hospodářského života obcí, zavádění a zdokonalování sítí technického vybavení, správa majetku ve vlastnictví obcí, ale hlavně společná pomoc při řešení negativních vlivů ovlivňujících nejen hospodaření municipalit. Obce, které jsou součástí dobrovolného svazku obcí, mohou určit priority, které jejich katastrální území potřebuje a společně na ně vynaložit finanční prostředky.⁴²

DSO významně předchází zadluženosti obcí tím, že figuruje jako právnická osoba, která může disponovat majetkem a svěřenými financemi (příspěvky od obcí). Samozřejmě jako celek má objemnější rozpočet a s tím se váže i možnost realizovat investice, které by samotné obce ze svých rozpočtů realizovat nemohly – musely by si vzít úvěr (cizí kapitál) a mohlo by vzniknout riziko likvidnosti a schopnosti splácení závazků.⁴³

⁴¹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. 2. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.

⁴² PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

⁴³ Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 22. prosince 2000 zákon o obcích. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2000, částka 38/2000. Dostupný také z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=128&r=2000>.

4. HOSPODAŘENÍ OBCÍ A ZADLUŽENOST

Tato kapitola se věnuje teoretické části o hospodaření obcí a zadluženosti jejich rozpočtů. Nejprve bude upřesněno postavení rozpočtů v soustavě veřejných rozpočtů, poté charakterizováno hospodaření územně samosprávných celků včetně rozpočtového procesu a nakonec uvedeny možné důvody zadluženosti obcí, základní ukazatele a možnosti regulace dluhu.

4.1. Soustava veřejných rozpočtů

Rozpočtovou soustavu lze chápat jako soustavu rozpočtových orgánů a institucí, které mají na starosti tvorbu a užití veřejných rozpočtů. Nejdůležitějším orgánem rozpočtové soustavy je ministerstvo financí (dále jen MFČR).

V České republice byly vymezeny 2 úrovně veřejných rozpočtů – veřejné rozpočty a fondy centrální úrovně a veřejné rozpočty centrální úrovně. Mimo uvedené rozdělení stojí rozpočet Evropské unie, který je typem nadnárodního veřejného rozpočtu, na jehož hospodaření se podílejí jednotlivé státy EU. Mezi veřejné rozpočty a fondy centrální úrovně lze zařadit státní rozpočet (nejdůležitější a největší veřejný rozpočet), státní fondy (Státní fond infrastruktury nebo Státní fond životního prostředí), majetkové fondy (Pozemkový fond), fondy zdravotních pojišťoven, státní finanční aktiva a jiné fondy. Do veřejných rozpočtů územní úrovně patří rozpočty a fondy obcí, rozpočty a fondy krajů, rozpočty regionálních rad regionů soudržnosti a rozpočty dobrovolných svazků obcí.⁴⁴

Rozpočet obce

Územní rozpočet je decentralizovaný peněžní fond, který se tvoří, rozděluje a používá na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence. Hledisko nedobrovolnosti reprezentuje při hospodaření způsob získávání příjmů, které tvoří zejména daně. Hledisko neekvivalence znamená, že za zaplacenou daň plátce nezíská žádnou konkrétní hodnotu – žádný konkrétní veřejný statek. Hledisko nenávratnosti vyjadřuje to,

⁴⁴ PEKOVÁ, J; PILNÝ, J; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. přepracované vydání. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

že prostředky jednou poskytnuté se jejich poskytovateli (tj. např. plátcí daně) již nikdy nevrátí.⁴⁵

Rozpočet ÚSC představuje nejnižší územní úroveň veřejných rozpočtů v ČR a je také nejfrekventovanější skupinou veřejných rozpočtů. Každá obec hospodaří podle svého rozpočtu (v ČR se tedy můžeme setkat s více než 6000 rozpočty obcí), přičemž obcím jsou stanovena jak pravidla hospodaření tak např. daňové příjmy, dotace apod. Rozpočet je důležitým rozpočtovým plánem, představuje bilanci příjmů a výdajů v daném roce, podle kterých se hospodaří v rozpočtovém období (rozpočtový rok je rokem kalendářním). Jeho prostřednictvím jsou financovány veřejné statky a veřejné služby. V rámci hospodaření obcí je potřebné si všimnout rozpočtového procesu, příjmů a výdajů rozpočtů vč. dalších pravidel hospodaření. Při zpracování rozpočtu se vychází z rozpočtového výhledu. Rozpočtový výhled je pomocným nástrojem pro střednědobé finanční plánování a sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků.⁴⁶

Časové použití rozpočtu vyplývá z principu, že se vždy jedná o rozpočet sestavený pro konkrétní kalendářní rok. Z tohoto důvodu se do něj mohou začleňovat pouze takové příjmy, které byly skutečně v tomto období přijaty, respektive finanční operace, které byly v kalendářním roce uskutečněny. Stejně tak se do plnění výdajů zařazuje jen čerpání prostředků, které se uskutečnilo v daném kalendářním roce.⁴⁷

Obce také mohou zřizovat peněžní fondy. Jejich zdroji bývají přebytky z hospodaření minulých let, příjmy běžného roku, převody z rozpočtu během roku. Použijí – li obce pro hospodaření nějaký fond, jejich hospodaření se uskutečňuje prostřednictvím obecního rozpočtu. V této souvislosti vznikají převody mezi rozpočtem obce a jejími fondy, které zkrusují velikost příjmů a výdajů příslušného rozpočtu obce. Proto je v rámci rozpočtu prováděna jeho konsolidace, jejímž cílem je na úrovni obecního rozpočtu vyloučit finanční operace, které proběhly vícenásobně.⁴⁸

⁴⁵ TOMÁNEK, Petr. *Veřejné finance*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2008. 255 s. ISBN 978-80-248-1971-6.

⁴⁶ HAMERNÍKOVÁ, B., MAAYTOVÁ, A. *Veřejné finance*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 340 s. ISBN 978-7357-497-0.

⁴⁷ PETEROVÁ, Helena. *Finanční hospodaření samosprávných celků a jeho přezkum*. 2. aktual. vyd. Benešov: Institut pro místní správu, 2012. 95 s. ISBN 978-80-86976-24-2.

⁴⁸ OCHRANA, F., PAVEL, J., VÍTEK, L. *Veřejný sektor a veřejné finance*. Praha: Grada Publishing, 2010. 264 s. ISBN 978-80-247-3228-2.

4.2. Rozpočtový proces

Rozpočtový proces představuje činnost orgánů, a to jak volených, tak výkonných, spojenou se sestavením návrhu územního rozpočtu, s jeho schválením a realizací během rozpočtového období, průběžnou a následnou kontrolou, jeho plnění a sestavení a schválení závěrečné bilance hospodaření.

Etapy rozpočtového procesu:

- 1) sestavení návrhu územního rozpočtu zodpovědným orgánem,
- 2) projednání návrhu rozpočtu v poradních orgánech, schválení návrhu územního rozpočtu zastupitelstvem obce,
- 3) plnění územního rozpočtu, za které zodpovídají výkonné orgány a případné změny rozpočtu, které schvalují volené orgány,
- 4) průběžná kontrola plnění rozpočtu příslušného subjektu územní samosprávy,
- 5) sestavení přehledu o skutečném vývoji plnění územního rozpočtu za uplynulé rozpočtové období,
- 6) projednání a následná kontrola.⁴⁹

Před samotným sestavováním návrhu územního rozpočtu je nutné mít na zřeteli důležité rozpočtové zásady:

- každoroční sestavování a schvalování územního rozpočtu příslušného subjektu územní samosprávy. Není-li příslušný územní rozpočet schválen před začátkem rozpočtového období, hospodaří územní samospráva až do schválení rozpočtu podle tzv. rozpočtového provizoria,
- reálnost a pravdivost rozpočtu, tj. reálný odhad příjmů a výdajů rozpočtu, aby bylo možné splnit rozpočet jako finanční plán bez výrazných odchylek, nebyly nutné časté úpravy rozpočtu během roku,
- úplnost a jednotnost rozpočtu, dosažená pomocí závazné rozpočtové skladby,
- dlouhodobá vyrovnanost rozpočtu, která je základem úspěšného dlouhodobého hospodaření,
- hospodárnost a efektivnost,

⁴⁹ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 8. rozšířené vyd. Praha: C.H. Beck. 2012. 832 s. ISBN 978-80-7179-254-3.

- finanční kontrola, účetní audit,
- publicita, jejímž výsledkem je důkladná informovanost občanů o hospodaření obce, resp. regionu.⁵⁰

ad 1) Návrh rozpočtu obce

Příprava a návrh rozpočtu obcí nejsou striktně upraveny nějakými pravidly. Zde se obvykle vychází z místních zvyklostí a z potřeb jednotlivých orgánů a institucí, na které se hledají finanční zdroje, a to i přesto, že je snaha postupně měnit charakter rozpočtu jako finančního plánu.

Zaleží také na velikosti obce. Návrh rozpočtu se sestavuje obvykle na základě rozpočtu předcházejícího roku s tím, že se zohlední změny, nové potřeby inflace apod. Návrh sestavuje obvykle ekonomický odbor obce za součinnosti s dalšími odbory. Podoba, v níž má být rozpočet sestaven není stanovena, nicméně podoba, v jaké je sestaven a zejména pak schválen představuje závazné ukazatele tohoto rozpočtu. Jeho struktura má vycházet z rozpočtové skladby. Rozpočet se sestavuje zpravidla jako vyrovnaný. Může být schválen jako přebytkový, jestliže některé příjmy daného roku jsou určeny k využití v následujících letech. Rozpočet může být schodkový jen v případě, že schodek je možné uhradit finančními prostředky z minulých let, smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo výnosem z prodeje vlastních dluhopisů.⁵¹

ad 2) Projednání návrhu rozpočtu obce

Návrh rozpočtu je nejprve projednáván v obecních orgánech: v radě obce, ve výborech a komisích. Poté je návrh rozpočtu zveřejněn na úřední desce minimálně na 15 dnů před samotným zasedáním zastupitelstva tak, aby se k němu mohli vyjádřit občané a to buď písemně před jednáním zastupitelstva anebo přímo na jednání zastupitelstva.

Návrh rozpočtu je předložen ke schválení zastupitelstvu obce, kde musí být schválen nadpoloviční většinou všech zastupitelů obce. Po schválení se obec může od

⁵⁰ OCHRANA F., PAVEL J., VÍTEK L. A KOL. *Veřejný sektor a veřejné finance. Financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada Publishing, 2010. 264 s. ISBN 978-80-247-3228-2.

⁵¹ TOMÁNEK, Petr. *Veřejné finance*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2008. 255 s. ISBN 978-80-248-1971-6.

nového kalendářního roku řídit schváleným plánem, který může být a většinou také bývá pozměňován prostřednictvím rozpočtových opatření.⁵²

Pokud není rozpočet schválen před zahájením rozpočtového roku, musí obec hospodařit podle pravidel rozpočtového provizoria. Pro rozpočtové provizorium obcí jsou stanovena obecná pravidla, výdaje v kalendářním měsíci nesmí překračovat 1/12 celkových výdajů. Zároveň není dovoleno z rozpočtu realizovat investiční akce. Rozpočtové provizorium se používá obcemi velice často vzhledem k tomu, že před zahájením rozpočtového roku nelze sestavit kvalitní rozpočet, protože např. nejsou známy dotace ze státního rozpočtu, nejsou známy výsledky hospodaření předcházejícího roku apod.

Po schválení rozpočtu následuje tzv. rozpis rozpočtu, kdy se schválený rozpočet musí rozepsat podle podrobné rozpočtové skladby až na jednotlivé položky a paragrafy a kdy se dále stanovují ukazatele dotací a prostředků pro organizace zřizované obcí či jiné organizace, které budou používat prostředky rozpočtu obce.⁵³

ad 3) Plnění rozpočtu obce

V průběhu rozpočtového roku se hospodaří podle schváleného rozpočtu a kontroluje se jeho plnění. Obec je povinna pravidelně měsíčně předkládat Ministerstvu financí zprávy o svém hospodaření. Je k tomu určen výkaz Fin 2 – 12 M: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. Jedním z orgánů, který se výrazně podílí na kontrole rozpočtu obce, je finanční výbor, který se schází obvykle pravidelně v měsíčních intervalech a hodnotí vývoj hospodaření, dává náměty na změny apod.

V průběhu roku bývá potřebné provádět změny rozpočtu z různých důvodů. Tyto změny jsou označovány jako rozpočtová opatření. Potřeba změn v rozpočtu (rozpočtová opatření) obvykle vzniká z důvodu organizačních změn, změn právních předpisů, změn objektivně působících skutečností ovlivňujících plnění rozpočtů, v případě získání dotací

⁵² Zákon č. 250/2000 Sb., ze dne 7. července 2000 zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: Sbíрка zákonů České republiky, 2000, částka 38/2000. Dostupný také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250> <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=128&r=2000>.

⁵³ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2007, ISBN 978-80-247-2097-5.

ze státního rozpočtu. Rozpočtová opatření schvaluje zastupitelstvo obce, ale může svěžit pravomoc provádět tato rozpočtová opatření i radě obce.⁵⁴

ad 4) Kontrola rozpočtu obce

V průběhu rozpočtového roku probíhá hned celý sled kontrol. Jde o kontrolu předběžnou (je prováděna před samotnou realizací výdajové aktivity), průběžnou (sledování, zda-li je dosahováno stanovených ukazatelů. Nejdůležitější kontrola hospodaření se ovšem provádí až po skončení rozpočtu obce, kdy se provádí následná kontrola jeho plnění v podobě závěrečného účtu obce.⁵⁵

Závěrečný účet se zpracovává ve struktuře podle rozpočtové skladby a zahrnuje plnění rozpočtu, jeho příjmů a výdajů, použití fondů, vztahy ke státnímu rozpočtu a krajům. Jako nezbytnou součást projednání závěrečného účtu obce je obec povinna nechat si přezkoumat své hospodaření za uplynulý rok a to krajským úřadem anebo auditorem. Před projednáním závěrečného účtu obce, které provádí zastupitelstvo obce, je nutno závěrečný účet zveřejnit na minimálně 15 dnů na úřední desce před projednáním v zastupitelstvu obce. Projednání závěrečného účtu uzavírá zastupitelstvo buď souhlasem s celoročním hospodařením „bez výhrad“ anebo pokud byly zjištěny chyby a nedostatky v hospodaření „s výhradami“.⁵⁶

S kontrolou veřejného rozpočtu jsou spjata kritéria hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti, tzv. „3E“ (Economy, Efficiency, Effectiveness). Povinnost postupovat podle těchto kritérií je pracovníkům uloženo zákonem o finanční kontrole. V kritériích je vyjádřena potřeba ekonomicky racionálního nakládání s veřejnými zdroji s ohledem na jejich vzácnost. Hospodárností se rozumí takové použití veřejných prostředků, kdy stanovených cílů a úkolů dosahujeme s co nejnižším vynaložením zdrojů. Efektivnost veřejných výdajů můžeme sledovat ve dvou základních formách. První formou je nákladová efektivnost. Její podstatou je zjišťování toho, jaké náklady byly vynaloženy na

⁵⁴ PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-641-1.

⁵⁵ PETEROVÁ, Helena. *Finanční hospodaření samosprávných celků a jeho přezkum*. 2. aktual. vyd. Benešov: Institut pro místní správu, 2012. 95 s. ISBN 978-80-86976-24-2.

⁵⁶ Zákon č. 250/2000 Sb., ze dne 7. července 2000 zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: Sběrka zákonů České republiky. 2000, částka 38/2000. Dostupný také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250> <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=128&r=2000>.

jednu naturální jednotku výstupu. Další formou sledování kritéria efektivity je produktivita veřejných výdajů. „Rozumí se jí takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění. Účelnost se vztahuje k určitému konečnému stavu. Proto je nejčastějším ukazatelem splnění účelnosti procentní naplnění stanovených cílů“.⁵⁷

ad 5) Porušení rozpočtové kázně obcí

Obcím jsou poskytovány prostředky z jiných veřejných rozpočtů. Tyto prostředky mají stanoveny většinou konkrétní účelové použití a dobu, kdy mohou být vynaloženy. Když obec nesplní uvedené parametry (použije prostředky jinak či v jiném časovém období) dochází k porušení rozpočtové kázně obcí. V tomto případě, při zjištění takovýchto nedostatků, musí obec nesprávně použité prostředky vrátit do státního rozpočtu a dále zaplatí penále ve výši jednoho promile z nesprávně použité částky za jeden den (do maximální výše nesprávně použitých prostředků).⁵⁸

Obdobně jako při porušení rozpočtové kázně obcí platí pravidla pro vynakládání prostředků, které poskytují obce jiným subjektům. Za nesplnění věcného a časového hlediska použití prostředků uloží obec sankce za porušení rozpočtové kázně ve formě vrácení nesprávně použité částky a penále ve výši jednoho promile za jeden den.⁵⁹

4.3. Příjmy rozpočtů obcí

Příjmy a výdaje územního rozpočtu se třídí podle závazné, tzv. rozpočtové skladby, která umožňuje rozdělení rozpočtu na běžnou a kapitálovou část. Běžná část rozpočtu je bilancí běžných příjmů a výdajů, z nichž většina se pravidelně každoročně opakuje, dají se plánovat. Nejvýnosnějšími daněmi v příjmech územních rozpočtů, jak obcí, tak i

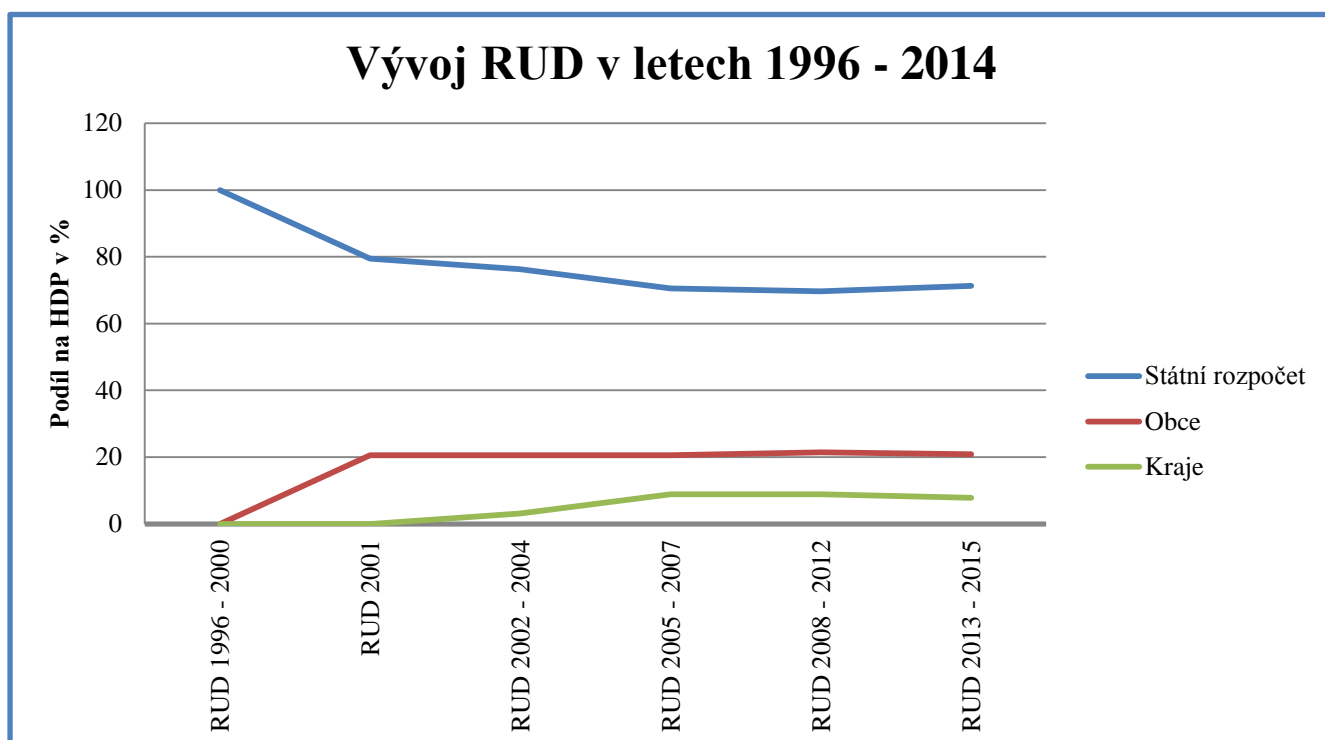
⁵⁷ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 8. rozšířené vyd. Praha: C.H. Beck. 2012. 832 s. ISBN 978-80-7179-254-3.

⁵⁸ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2007, ISBN 978-80-247-2097-5.

⁵⁹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2007, ISBN 978-80-247-2097-5.

v rozpočtech vyšších stupňů územní samosprávy, se od 60. let 20. století postupně stávají daně z příjmů, zejména individuální důchodová daň, případně i důchodová daň korporací. Většinou se však využívá podíl na celostátním výnosu těchto daní, tj. typ sdílené daně pro rozpočty jednotlivých vládních úrovní včetně územní samosprávy, případně v některých zemích systém místní, případně i regionální přírážky k celostátní dani.⁶⁰

Graf č. 1 – Vývoj RUD v letech 1996-2014 (podíl na HDP)

Zdroj: Ministerstvo financí ČR, vlastní zpracování

4.3.1. Běžné příjmy

Běžné příjmy územního rozpočtu se každoročně opakují, resp. většina z nich, i když ne vždy ve stejném objemu. Jsou určeny na financování běžných, každoročně se opakujících potřeb, tj. především na krytí neinvestičních (provozních) výdajů na zabezpečení lokálních, resp. regionálních, veřejných statků a dalších potřeb. Běžnými příjmy by se měly financovat neinvestiční potřeby prostřednictvím běžných výdajů. Běžná část rozpočtu by měla být sestavována jako vyrovnaná nebo přebytková. Můžeme je členit:

⁶⁰ PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-641-1.

a) podle charakteru na:

- daňové příjmy, kdy ve většině vyspělých zemí představují největší skupinu běžných příjmů (daně jako povinné platby, stanovené daňovými zákony, v ČR i správní poplatky)
- nedaňové příjmy, některé mohou být stanoveny i zákonem, např. v ČR pokuty za znečištění životního prostředí ⁶¹

b) podle původu na:

- vlastní příjmy, tzv. místní daně za úkony, které územní samospráva vykonává v rámci své přenesené funkce, vlastní nedaňové příjmy, například z pronájmu majetku obce a z podnikání obce, případně uživatelské poplatky a další druhy
- příjmy z přerozdělovacích procesů – jde zaprvé o nenávratné transfery, což jsou dotace z rozpočtové soustavy nebo příjmy od jiných subjektů a za druhé návratné transfery využívané v rámci rozpočtové soustavy (krátkodobé půjčky neinvestičního charakteru z jiného rozpočtu, zpravidla bezúročné). ⁶²

⁶¹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2007, ISBN 978-80-247-2097-5.

⁶² PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-641-1.

Tabulka č. 4 – Schéma běžné části rozpočtu

Příjmy	Výdaje
Daňové	- všeobecné veřejné služby (veř. správa)
- svěřené daně	- veřejný pořádek (policie, hasiči)
- sdílené daně	- vzdělání
- místní a regionální daně	- péče o zdraví (veřejné zdravotnictví)
- správní poplatky	- bydlení
Nedaňové	- komunální služby
- uživatelské poplatky za služby	- na podnikání
- příjmy z pronájmu majetku	- ostatní běžné výdaje (nahodilé, pokuty)
- příjmy od vlastních neziskových organizací	- placené úroky
- zisk z podnikání	- běžné dotace jiným rozpočtům
- ostatní	
Přijaté transfery	
- běžné (neinvestiční) dotace ze SR	
- běžné (neinvestiční) dotace ze SF	
- od územních rozpočtů	
- ostatní běžné příjmy (přijaté dary)	
Saldo (přebytek)	Saldo (schodek)

Zdroj: PEKOVÁ, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR, vlastní zpracování

Rozpočtové určení daní je zákonem, který schvaluje Ministerstvo financí ČR. Zjednodušeně jde o to, jakým způsobem se podíl nejnvýnosnějších daní přerozdělí mezi státní rozpočet, rozpočty ÚSC a rozpočty VÚSC. V tabulce je možné pozorovat vývoj přerozdělování nejobjemnějších daní – daň z přidané hodnoty, daň z příjmu fyzických osob a daň z příjmu právnických osob. Největším podílem je jednoznačně obnos z výnosu daně DPH, který byl v letech 1996 – 2000 celý příjmem státu. V současné situaci plyne do státního rozpočtu 71,31 %, zbytek 28,69 % se stává příjmem obcí a krajů. Tento fakt ukazuje na to, že se stát prostřednictvím RUD snaží obcím a krajům dát větší samostatnost v hospodaření.⁶³

Podíl jednotlivých daní pro obce a kraje se neustále zvyšuje a systém přerozdělování zdokonaluje, aby daně plynuly do obcí pokud možno ne jen z hlediska

⁶³ TOMÁNEK, Petr. *Veřejné finance*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2008. 255 s. ISBN 978-80-248-1971-6.

počtu obyvatel. Proto je od roku 2002 zřízena další členění obcí do kategorií, které skutečnost přerozdělení pouze dle počtu obyvatel postupně eliminují. K 1.1.2014 obsahuje kategorie obce dle tabulky čtyři ukazatele, podle kterých se příslušné daně rozdělí. Jde o kritérium výměry katastrálního území (3 %), prostý počet obyvatel obcí (10 %), násobky postupných přechodů (80 %) a počet dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí (7 %) ⁶⁴

Tabulka č. 5 - Vývoj rozpočtového určení daní v letech 1996 – 2014

	DPH	Daň z příjmu FO	Daň z příjmu PO
RUD 1996- 2000	Celý příjem státu	Obce 30 % Okresní úřady 30 % Státní rozpočet 40 %	Státní rozpočet 80 % Obce 20 %
RUD 2001	Státní rozpočet 79,41 % Obce 20,59 %	Státní rozpočet 79,41 % Obce 20,59 %	Státní rozpočet 79,41 % Obce 20,59 %
RUD 2002-2004	Státní rozpočet 76,31 % Obce dle tabulky 20,59 % Kraje 3,1 %	Státní rozpočet 74,51 % Obce dle tabulky 20,59 % Kraje 3,1 % Obce 1,5 %	Státní rozpočet 76,31 % Obce dle tabulky 20,59 % Kraje 3,1 %
RUD 2005-2007	Státní rozpočet 70,49 % Obce dle tabulky 20,59 % Kraje 8,92 %	Státní rozpočet 68,99 % Obce dle tabulky 20,59 % Kraje 8,92 % Obce 1,5 %	Státní rozpočet 70,49 % Obce dle tabulky 20,59 % Kraje 8,92 %
RUD 2008- 2012	Státní rozpočet 69,68 % Obce dle tabulky 21,4 % Kraje 8,92 %	Státní rozpočet 69,68 % Obce dle tabulky 21,4 % Kraje 8,92 %	Státní rozpočet 69,68 % Obce dle tabulky 21,4 % Kraje 8,92 %
RUD 2013- 2015	Státní rozpočet 71,31 % Obce dle parametrů 20,83 % Kraje 7,86 %	Státní rozpočet 67,50 % Obce dle parametrů 23,58 % Kraje 8,92 %	Státní rozpočet 67,50 % Obce dle parametrů 23,58 % Kraje 8,92 %

Zdroj: Ministerstvo financí, vlastní zpracování

⁶⁴ Ministerstvo financí ČR. *Schéma rozdělení RUD v letech 2013 až 2015*. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/>

4.3.2. Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy v územním rozpočtu jsou jednorázové příjmy, druhově se pravidelně neopakující. Jsou zpravidla účelové a využívají se k financování dlouhodobých potřeb, zejména na pořízení investic v lokálním a regionálním veřejném sektoru. Jde o příjmy, které jsou určeny na financování investičních potřeb, vztahujících se často k období několika let. Kapitálová část je mnohdy kvůli investicím deficitní. Můžeme je členit na příjmy:⁶⁵

- vlastní, tj. například příjmy z prodeje nepotřebného majetku, cenných papírů, z majetkových podílů
- příjmy z přerozdělovacích procesů
 - a) nenávratné transfery – dotace, například účelové investiční dotace ze státního rozpočtu, případně státních účelových fondů, poskytované na financování konkrétní investice, příjmy od jiných subjektů včetně finančních prostředků z fondů EU poskytovaných na financování rozvojových projektů. Nenávratné příjmy územních rozpočtů jsou nejdůležitějším zdrojem financování potřeb lokálních rozpočtů. Tvoří největší část příjmů rozpočtů.
 - b) návratné – například střednědobý nebo dlouhodobý investiční úvěr od peněžního ústavu na financování investic, příjmy z emise municipálních cenných papírů, ostatní kapitálové půjčky.⁶⁶

⁶⁵ PETEROVÁ, Helena. *Finanční hospodaření samosprávných celků a jeho přezkum*. 2. aktual. vyd. Benešov: Institut pro místní správu, 2012. 95 s. ISBN 978-80-86976-24-2.

⁶⁶ TOMÁNEK, Petr. *Veřejné finance*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2008. 255 s. ISBN 978-80-248-1971-6.

Tabulka č. 6 - Schéma kapitálové části rozpočtu

Příjmy	Výdaje
- z prodeje majetku	- na investice
- kapitálové (investiční) přijaté dotace z rozpočtové soustavy	- kapitálové dotace jiným rozpočtům
- příjmy z investičních úvěrů a půjček	- na nákup obligací, akcií
- příjmy z emise vlastních obligací	- poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky
- dary na investice	- splátky dříve přijatých půjček
- přebytek běžné části rozpočtu	- na krytí deficitu běžné části rozpočtu

Zdroj: PEKOVÁ, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR, vlastní zpracování

Požadavky na vhodnost příjmů územních rozpočtů

Příjmy by měly být dostatečně výnosné, aby umožnily dosáhnout přiměřené, požadované míry finanční soběstačnosti jednotlivých obcí. Do určité míry je nutná závislost na aktivitě obce, tzn. snahu o získávání příjmů, které může územní samospráva sama ovlivnit. Jde o většinu nedaňových příjmů, například příjmy z pronájmu majetku ve vlastnictví příslušné obce, regionu, příjmy z podnikání ve vedlejší činnosti, uživatelské poplatky za veřejné statky, pokud plynou do územního rozpočtu. Příjmy by dále měly být administrativně nenáročné na správu a výběr, tzn., aby náklady byly minimální.⁶⁷

4.4. Výdaje rozpočtů obcí

Výdaje územních rozpočtů v roce 2014 činily 410,9 mld., což je o 31,5 mld. Kč více oproti roku 2013. K výrazné změně došlo také z hlediska struktury výdajů. Po delším období, kdy byl vždy vykazován meziroční pokles kapitálových výdajů (od roku 2010), byl v loňském roce vykázán jejich vysoký nárůst. Kapitálové výdaje vzrostly

⁶⁷ PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-641-1.

o 22,8 mld. Kč, tj. zhruba o jednu čtvrtinu. Běžné výdaje byly vyšší o 8,7 mld. Kč (tj. o 3,0 %).⁶⁸

Proto je stále významnější otázka hospodárnosti a užitečnosti veřejného sektoru, zvyšování efektivity při alokaci výdajů územních rozpočtů, což omezuje tlak na růst výdajů územních rozpočtů. Výdaje můžeme podle ekonomického hlediska členit na:

- běžné, tj. každoročně se opakující. Z běžných výdajů se financují běžné, pravidelně se opakující potřeby v lokálním a regionálním veřejném sektoru v příslušném rozpočtovém období. Proto se někdy hovoří o neinvestičních nebo provozních výdajích. Jsou součástí běžné části rozpočtu.
- kapitálové, tj. jednorázové, neopakující se. Kapitálové výdaje slouží k financování dlouhodobých, investičních potřeb, které přesahují jedno rozpočtové období, jsou zpravidla jednorázové. Kapitálové výdaje financované z kapitálové části rozpočtu souvisí nejen s výdaji vynakládanými na pořízení nových investic, ale i se splácením jistiny půjček, které si v minulosti daný subjekt územní samosprávy půjčil na financování minulé investice.⁶⁹

Členění běžných i kapitálových výdajů podle rozpočtové skladby využívají všechny země. Zároveň se členění výdajů podle rozpočtové skladby postupně unifikuje, aby byla zajištěna kompatibilita a bylo možné provádět mezinárodní analýzy a srovnání, například v rámci EU.⁷⁰

Dále je možné rozpočtové výdaje třídit na:

- plánované – jde o ty výdaje, které lze poměrně přesně naplánovat. Významný objem z nich tvoří běžně se opakující výdaje, například výdaje na financování provozu škol, sociálních zařízení, výdaje na provoz vlastní správy, výdaje na platy

⁶⁸Deník veřejné správy. *Hospodaření územních samospráv dle státního závěrečného účtu za rok 2014*. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6696860>

⁶⁹ PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-641-1.

⁷⁰ PETEROVÁ, Helena. *Finanční hospodaření samosprávných celků a jeho přezkum*. 2. aktual. vyd. Benešov: Institut pro místní správu, 2012. 95 s. ISBN 978-80-86976-24-2.

zaměstnanců. U plánovaných běžných výdajů mohou příslušné orgány daného subjektu ÚSC zvažovat jejich objem a strukturu právě s ohledem na rozpočtové omezení dané plánovanými běžnými příjmy. Měly by být objemově rozhodující, neboť se na ně musí bilancovat stabilní zdroje krytí.

- neplánované - neplánované výdaje ÚSC jsou především nahodilé výdaje, které se vyskytnou v průběhu rozpočtového období. Jejich vznik a výši lze jen obtížně naplánovat, odhad je velmi problematický, ne-li nemožný. Patří sem například nenadálé výdaje v souvislosti s živelnými pohromami, které poškodí majetek, finanční podpory z ÚSC poskytované občanům při živelných katastrofách, ale i sankční výdaje (pokuty, penále). Z tohoto důvodu je nutné vytvářet rozpočtové rezervy na krytí neplánovaných výdajů ⁷¹

Třídění příjmů a výdajů ÚSC respektuje zásady:

- jednotnosti a závaznosti třídění v celé rozpočtové soustavě
- dlouhodobé stability třídění, která je potřebně pro dlouhodobé rozpočtové analýzy a komparace
- srozumitelnosti, aby byla možná veřejná a občanská kontrola
- kompatibility s mezinárodními účetními a statistickými standardy ⁷²

4.4.1. Hospodaření dobrovolného svazku obcí

Ustanovení zákona č. 250/2000 Sb., upravující hospodaření územních samosprávných celků se s malými výjimkami (příjmy a výdaje) vztahují i na hospodaření dobrovolných svazků obcí (dále jen DSO).

Podle §38 zákona 250/2000 Sb. DSO hospodaří s majetkem, který ze svého vlastního majetku vložily do svazku obcí jeho členské obce podle stanov svazku obcí, a dále s majetkem, který získal svou vlastní činností. Majetek vložený obcí do hospodaření DSO zůstává v jeho vlastnictví. ⁷³

⁷¹ MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů*. Praha: Orac, 2000. 190 s. ISBN 80-86199-23-1.

⁷² TOMÁNEK, Petr. *Veřejné finance*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2008. 255 s. ISBN 978-80-248-1971-6.

⁷³ Zákon č. 250/2000 Sb., ze dne 7. července 2000 zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: Sběrka zákonů České republiky. 2000, částka 38/2000. Dostupný také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250> <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=128&r=2000>.

Spolupráce mezi obcemi se uskutečňuje podle § 46 písm. b) zákona o obcích na základě smlouvy o vytvoření DSO, jejíž přílohu tvoří jeho stanovy. Ve stanovách DSO musí být stanoveno i vypořádání majetkových podílů při jeho zániku, respektive při vystoupení členské obce z tohoto svazku. Po dobu existence svazku majetek získaný vlastní činností dobrovolného svazku, respektive do vystoupení členské obce z DSO, je ve vlastnictví dobrovolného svazku obcí.⁷⁴

DSO hospodaří podle svého rozpočtu. Obsahem rozpočtu DSO jsou jeho příjmy a výdaje vyplývající z jeho činnosti v souladu s jeho stanovami. DSO je povinen zveřejnit návrh svého rozpočtu po dobu nejméně 15 dnů přede dnem projednávání na zasedání příslušného orgánu svazku obcí na úředních deskách všech obcí a způsobem umožňujícím dálkový přístup.⁷⁵

Rozpočty dobrovolných svazků obcí jsou specifickou formou územních rozpočtů, vytvářených obcemi na dobrovolném základě, kdy obecná pravidla hospodaření jsou doplněna specifickými příjmy a výdaji svazku.

4.5. Zadluženost obcí

Pojem slova zadluženost je mnohdy spjata s pojmem deficit a deficitní hospodaření. Deficitní hospodaření vzniká tehdy, když jsou příjmy nižší než výdaje. Z hlediska veřejných financí je pro nás důležitý veřejný dluh. Veřejný dluh je souhrnem deficitů veřejných rozpočtů. Jde o součet celkem čtyř dluhů - státní dluh, dluh mimorozpočtových fondů, dluh ÚSC a dluh zdravotních pojišťoven. Největší podíl na veřejném dluhu má dluh státní, zhruba 90%.⁷⁶ Rozpočtový deficit státního rozpočtu bývá používán jako jedno z rozhodujících kritérií posuzování hospodaření státu. Jsou s ním spojovány dopady na ekonomiku. Mnohaleté deficitní hospodaření vlád ČR dospělo až do bodu, kdy v letech 2009-2013 nebylo plněno jedno z kritérií Maastrichtských konvergenčních kritérií, a tím

⁷⁴ Zákon č. 250/2000 Sb., ze dne 7. července 2000 zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: Sbírka zákonů České republiky, částka 38/2000. Dostupný také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250> <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=128&r=2000>.

⁷⁵ Zákon č. 250/2000 Sb. ze dne 7. července 2000 Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: Sbírka zákonů České republiky, částka 73/2000. Dostupný také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=250~2F2000&rpp=15#seznam>.

⁷⁶ Ministerstvo financí ČR. <http://www.mfcr.cz/>.

nebyly plněny podmínky vstupu do eurozóny. Konkrétně šlo o kritérium stavu veřejných financí, kritérium veřejného deficitu.⁷⁷

Maastrichtská konvergenční pravidla posuzují připravenost uchazečské země na členství v hospodářské a měnové unii. Sledovaná jsou čtyři ekonomická kritéria:

1. Kritérium cenové stability znamená, že členský stát vykazuje dlouhodobě udržitelnou cenovou stabilitu a průměrnou míru inflace, sledovanou během jednoho roku, která nepřekračuje o více než 1,5 procentního bodu míry inflace těch – nanejvýše tří – členských států, které dosáhly nejlepších výsledků v oblasti cenové stability. Inflace se měří pomocí harmonizovaného indexu spotřebitelských cen (HICP).
2. Kritérium dlouhodobě udržitelného stavu veřejných financí znamená, že na danou zemi se nevztahuje rozhodnutí o nadměrném schodku. Kritérium má dvě části:
 - kritérium veřejného deficitu znamená, že poměr plánovaného nebo skutečného schodku veřejných financí k hrubému domácímu produktu v tržních cenách nepřekročí 3 %.
 - kritérium veřejného dluhu znamená, že poměr veřejného dluhu v tržních cenách k hrubému domácímu produktu nepřekročí 60 %.
3. Kritérium stability kurzu měny a účasti v ERM II znamená, že členský stát dodržoval normální rozpětí, která jsou stanovena mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému, bez značného napětí během alespoň dvou posledních let.
4. Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb znamená, že v průběhu jednoho roku před šetřením průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba členského státu nepřekračovala o více než 2 procentní body úrokovou sazbu těch – nanejvýše tří – členských států, které dosáhly nejlepších výsledků v oblasti cenové stability.⁷⁸

⁷⁷ Ministerstvo financí a Česká národní banka - Vyhodnocení plnění Maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou

⁷⁸ Česká národní banka. *Kritéria konvergence*. Dostupné z:
http://www.cnb.cz/cs/o_cnb/mezinarodni_vztahy/cr_eu_integrace/eu_integrace_04.html

4.5.1. Důvody vzniku dluhu u obcí

Rozpočty obcí mohou být přebytkové, ale častějším jevem je, že rozpočty jsou schodkové, tj. příjmy rozpočtu jsou menší než jeho výdaje. Při hodnocení této bilance se přitom berou v úvahu pouze příjmy daného roku a výdaje daného roku.

Pokud je rozpočet deficitní, ale deficit je možno pokrýt prostředky z předcházejících let, nevzniká zde z hlediska hospodaření obcí problém, tj. neroste zadluženost. Ve většině případů však vlastní prostředky obce nejsou k dispozici a proto je nutné použít k pokrytí deficitu rozpočtu obce některý ze zápůjčních finančních zdrojů.⁷⁹

ÚSC mohou při financování svých potřeb používat různé druhy zápůjčních prostředků. Jde zejména o tyto typy:

- ✚ úvěr,
- ✚ kontokorentní úvěr (účet),
- ✚ půjčka,
- ✚ návratná finanční výpomoc,
- ✚ hypotéka,
- ✚ leasing,
- ✚ komunální obligace,
- ✚ směnka.⁸⁰

Použití zápůjčních prostředků ÚSC je pak spojeno se vznikem zadluženosti. Hlavní formou zadluženosti jsou úvěry přijaté obcemi. Územní samospráva využívá tyto návratné finanční prostředky především na financování investic v lokálním a regionálním veřejném sektoru, které v budoucnu nebudou přispívat k dosažení zisku jako zdroje umořování dluhu a na předfinancování investičních projektů spolufinancovaných z fondů EU prostřednictvím příslušných ministerstev, krajů nebo rad regionů soudržnosti.

Příjmová decentralizace na ÚSC zpravidla zaostává za výdajovou decentralizací, zdroje ÚSC jsou doplňovány transfery (dotacemi). Nenávratné příjmy často nestačí krýt výdaje, a

⁷⁹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. 2. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.

⁸⁰ TOMÁNEK, Petr. *Veřejné finance*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2008. 25s. ISBN 978-80-248-1971-6.

proto se využívají návratné příjmy. Zadlužování územní samosprávy je spojeno s nebezpečím předlužení ÚSC.⁸¹

4.5.2. Plánovaný a neplánovaný schodek

Rozpočtový deficit může být plánovaný a neplánovaný. Plánovaný rozpočtový deficit je deficit, s nímž již počítá schválený rozpočet. Rozpočtový deficit není obvykle žádoucím jevem, ale podmínky hospodaření v některém období nemohou zajistit jeho vyrovnanost, takže už při přijímání rozpočtu je přijata dohoda o schodkovém hospodaření, neplánovaný deficit vzniká v důsledku reálného rozpočtového hospodaření např. tím, že nejsou plněny rozpočtové příjmy a nebo jsou překračovány rozpočtové výdaje. Neplánovaný deficit je známkou špatného rozpočtového hospodaření, ale příčiny mohou být i jiné, např. snížení objemu daňových příjmů, které do rozpočtu plynou.⁸²

4.5.3. Dluhový management a institut správce obce

Hlavním cílem dluhového managementu je zajistit, aby finanční požadavky byly realizovány s nízkými náklady s přihlédnutím k akceptovatelné míře rizika. Dluhový management se snaží o vytvoření takové struktury dluhu (z hlediska splatnosti, měny, držitelů), která by minimalizovala riziko tržní, refinanční, likvidní, úvěrové, operační a riziko vypořádání.⁸³

Institut správce obce bývá, jmenován z řad zaměstnanců Ministerstva vnitra ČR tehdy, když občané ztratí zájem o samosprávu své obce – např. tehdy, když neproběhnou volby pro nedostatek kandidátů do zastupitelstva, případně když zanikne mandát všem zastupitelům a na jejich místa nenastoupí náhradníci.⁸⁴

Zastupitelé často rezignují na svoje mandáty, když obec ztrácí schopnost dostat svým závazkům. Ani následné volby nepřinesou nové zastupitele, což vyústí v dočasnou správu obce státem. Mylnou představou potom je, že správce obce vyřeší zadluženost obce.

⁸¹ MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů*. Praha: Orac, 2000. 190 s. ISBN 80-86199-23-1.

⁸² PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-641-1.

⁸³ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 8. rozšířené vyd. Praha: C.H. Beck. 2012. 832 s. ISBN 978-80-7179-254-3.

⁸⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 22. prosince 2000 zákon o obcích. In: Sbírká zákonů České republiky. 2000, částka 38/2000. Dostupný také z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=128&r=2000>.

Správce obce totiž nedisponuje některými klíčovými pravomocemi – nemůže např. uzavírat smlouvy o úvěru s bankovními institucemi, či jejich obsah měnit (např. při vyjednávání o splátkovém kalendáři). Správce obce tedy může obec oddlužit jenom těžko.⁸⁵

4.5.4. Regulace dluhu obcí a krajů ze strany státu

Teprve v posledním desetiletí se zvyšuje úsilí státu regulovat dluh obcí a krajů. Pro regulaci zadluženosti obcí a krajů hovoří rychlý růst municipálního dluhu v 60. letech, v posledních letech i v menších obcích a krajích. Zadlužení zejména malých obcí může vyvolat problémy se splácením jejich dluhu. Regulace zadlužení se týká především využití úvěrových prostředků se splatností delší, než jeden rok. Důvodem regulace je zpravidla:

- usměrňování veřejného dluhu (a v tom i dluhu územní samosprávy) proto, aby podíl veřejného dluhu na HDP nepřekročil Maastrichtské kritérium, tj. 60 %
- ochrana územní samosprávy, zejména obcí před nadměrným zadlužením a problémy se splácením dluhu v budoucnu. Většinou se doporučuje, aby podíl nákladů na roční obsluhu dluhu (tzv. dluhová služba) k běžným příjmům ročního rozpočtu nepřekročil 15 % v krajním případě do 25 %.⁸⁶

Z výše uvedených důvodů musí být hospodaření ÚSC monitorováno. Od roku 2004 do roku 2008 se pro monitoring financí ÚSC využíval tzv. ukazatel dluhové služby. Dluhová služba vyjadřuje podíl splátek úroků, jistin úvěrů apod. k celkovým příjmům obecního rozpočtu. Pro hodnotu tohoto ukazatele je jako „únosná velikost dluhové služby“ požívána hranice do 30 %. Velikost tohoto ukazatele byla posuzována při žádostech obcí o zápujční prostředky a v některých případech byla i kritériem pro poskytování dotací např. ze státních fondů.⁸⁷

⁸⁶ PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-641-1.

⁸⁷ TOMÁNEK, Petr. *Veřejné finance*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2008. 25s. ISBN 978-80-248-1971-6.

Tabulka č. 7 - Výpočet ukazatele dluhové služby

Řádek	Název položky	Třída, položka, rozpočet, skladby	Stav k 31.12. běžného roku
1	Daňové příjmy	Třída 1	
2	Nedaňové příjmy	Třída 2	
3	Přijaté dotace souhrn vztahu	Třída 4 - seskupení pol. 4112 + 4212	
4	Dluhová základna	Ř. 1 + 2 + 3	
5	Úroky	Třída 5 – položka 5141	
6	Splátky jistin a dluhopisů	Třída 8 – položka 8xx2 + 8xx4	
7	Splátky leasingu	Třída 5 – položka 5178	
8	Dluhová služba	Ř. 5 + 6 + 7	
9	Ukazatel dluhové služby	Ř.8/ř.4	

Zdroj: TOMÁNEK, Petr. Veřejné finance, vlastní zpracování

Od roku 2008 zavedlo ministerstvo financí nové ukazatele A (soustava informativních ukazatelů) a B (soustava monitorujících ukazatelů), které jsou založeny na sledování soustavy 18 informativních a monitorujících ukazatelů (dále jen SIMU) jednotlivých obcí a jimi zřízených příspěvkových organizací.

(A) soustava informativních ukazatelů

- počet obyvatel
- příjem celkem (po konsolidaci)
- úroky
- uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků
- dluhová služba celkem
- ukazatel dluhové služby v %
- rozvaha aktiv a pasiv
- cizí zdroje a přijaté návratné finanční výpomoci
- stav na bankovních účtech
- úvěry a komunální obligace
- přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy
- zadluženost celkem
- podíl zadluženosti na cizích zdrojích a přijatých návratných finančních výpomocích v procentech

- zadluženost (cizí zdroje u přijaté návratné finanční výpomoci) na 1 obyvatele
- oběžná aktiva
- krátkodobé závazky⁸⁸

(B) soustava monitorujících ukazatelů:

- podíl cizích zdrojů a přijatých finančních výpomocí k celkovým aktivům v %
- celková (běžná) likvidita (current ratio)⁸⁹

Pokud se ukazatel celkové likvidity bude pohybovat v intervalu (0;1) a podíl cizích zdrojů včetně přijatých návratných finančních výpomocí k celkovým aktivům bude vyšší než 25 %, měly by být tyto obce písemně požádány MFČR o zdůvodnění tohoto stavu v hospodaření a stanovisko zastupitelstva. Problémem této regulace zadlužení obcí je, že je vyvolávána usnesením vlády, a nikoli zákonnou normou.

Další ukazatele, které jsou spjaty s analyzováním zadluženosti obcí:

- výše celkového dluhu v Kč na 1 obyvatele (tj. celkový dluh/počet obyvatel)
- platební schopnost I., tj. za kolik let mohou být splaceny celkové závazky (tj. nesplacené závazky celkem/ brutto úspora)
- platební schopnost II., tj. zda je obec schopna uhradit roční splátku z brutto úspory (tj. roční splátky dluhu (jistina + úrok)/brutto úspora)
- zadluženost I., v % (tj. roční splátky dluhu/příjmy celkem * 100)
- zadluženost II., v % (tj. roční splátky dluhu/ vlastní příjmy * 100)
- zatížení neinvestičních výdajů splácením dluhu (tj. roční splátky/neinvestiční výdaje celkem)
- míra finanční soběstačnosti – podíl vlastních příjmů na celkových příjmech⁹⁰

⁸⁸ Ministerstvo financí ČR. *Monitoring hospodaření obcí*. Dostupné z: <http://www.monitoring-hospodareni-obci.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/>.

⁸⁹ Ministerstvo financí ČR. *Monitoring hospodaření obcí*. Dostupné z: <http://www.monitoring-hospodareni-obci.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/>.

⁹⁰ PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-641-1.

4.5.5. Současná situace

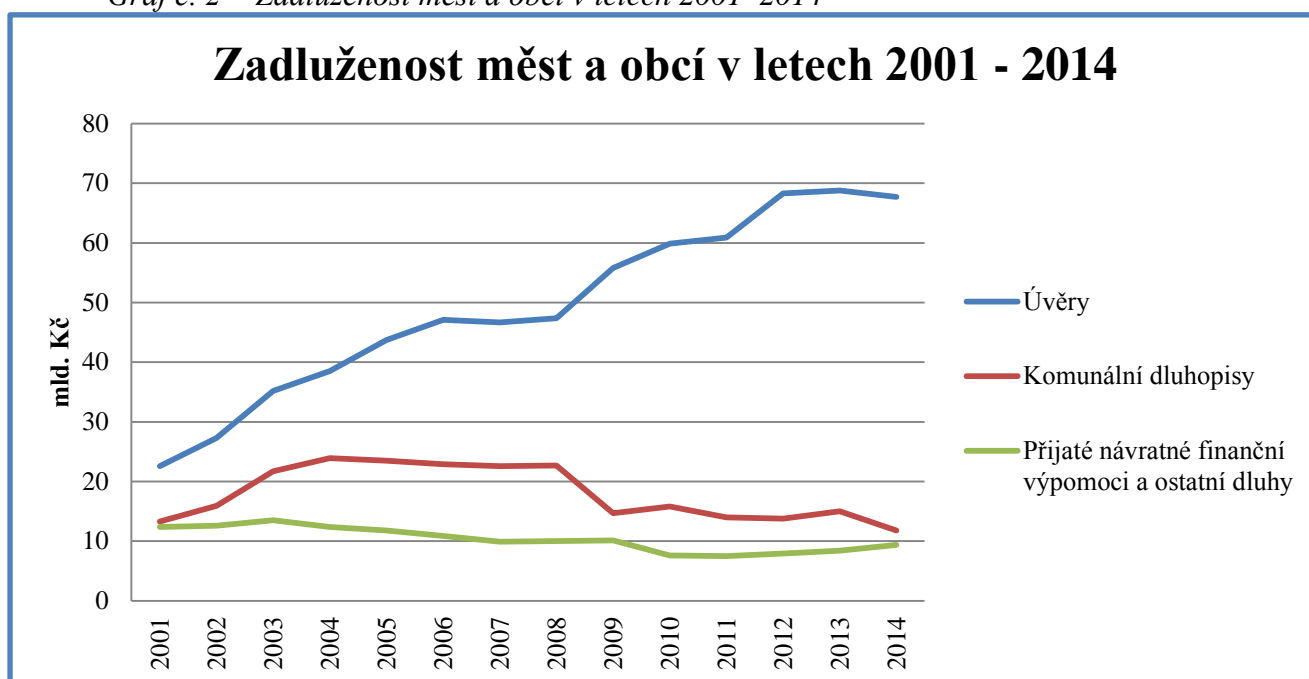
Zadluženost obcí se neustále zvyšuje a ze strany státu není regulována. Poslední výsledky monitoringu ministerstva financí z roku 2014 jsou následující:

- Obce vykázaly ke konci roku 2014 celkový dluh ve výši 88,9 mld. Kč. Proti předchozímu roku se jedná o pokles o 3,6 %.
- Z uvedených údajů za rok 2014 vyplývá, že na položce úvěrů došlo k poklesu o 1,1 mld. Kč, na položce komunálních dluhopisů k poklesu o 3,2 mld. Kč a na položce přijatých návratných finančních výpomocí a ostatních dluhů k nárůstu o 1,0 mld. Kč.
- Ve struktuře dluhu obcí mají dlouhodobě největší váhu úvěry, jejichž podíl se během roku 2014 zvýšil o 1,6 p. b. na 76,2 %.
- Úvěry, které obce přijaly od peněžních ústavů, byly podobně jako v minulých letech, směřovány zejména na rekonstrukce a výstavbu technické infrastruktury, na předfinancování investičních projektů spolufinancovaných z fondů EU a na regeneraci a výstavbu bytového fondu. Tyto úvěry se vyznačují relativně nízkým úročením a velmi dlouhou dobou splatnosti.⁹¹

⁹¹ Ministerstvo financí ČR. *Monitoring hospodaření obcí*. Dostupné z: <http://www.monitoring-hospodareni-obci.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocty/>.

V roce 2014 vykázalo dluh celkem 3235 obcí a jejich celková zadluženost dosáhla 88,9 miliard Kč. Důvodem nárůstu zadluženosti obcí v roce 2014 byl na jedné straně růst výdajů (investice spolufinancované z prostředků Evropské unie) a na druhé straně meziroční snížení objemu daňových příjmů. Podstatná je informace, že zhruba polovinu dluhu municipalit vytváří města Praha, Plzeň, Brno a Ostrava.⁹²

Graf č. 2 - Zadluženost měst a obcí v letech 2001–2014

Zdroj: Ministerstvo financí České republiky, vlastní zpracování

⁹² Ministerstvo financí ČR. *Zadluženost územních rozpočtů v roce 2014*. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2014/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-roce-201-21237>

5. ANALÝZA HOSPODAŘENÍ JEDNOTLIVÝCH OBCÍ SOÚD

V následující kapitole jsou prezentovány všechny obce, které jsou členy Svazku obcí údolí Desné. Úvod kapitoly nejprve představí jednotlivé obce z hlediska historické hodnoty pro společnost. Následně se již kapitola věnuje problematice hospodaření a zadluženosti obcí. Z rozpočtového hlediska jsou nejprve prezentovány finanční údaje jednotlivých příjmů a výdajů rozdělené dle rozpočtové skladby na třídní členění. Součástí této analytické části je i problematika financování dotčených územních rozpočtů. Na závěr kapitoly je představena samotná organizace Svazek obcí údolí Desné, u které je provedena analýza hospodaření.

5.1. Hraběšice

V písemných pramenech jsou poprvé zmiňovány až roku 1569. Obec vznikla jako osada dřevařů a horníků, v jejím okolí se dobývala železná ruda. V blízkosti farního kostela sv. Filipa a Jakuba stojí památkově chráněná barokní socha sv. Jana Nepomuckého. Kamenolom, provozovaný u osady Krásné, je významným nalezištěm nerostů.⁹³

Obec Hraběšice se nachází v Olomouckém kraji, v bývalém okrese Šumperk. Katastrální výměrou 8,22 km² se řadí k menším obcím. Průměrná nadmořská výška v obci se pohybuje kolem 530 m n. m. K 1.1.2014 je v obci hlášeno 144 obyvatel s trvalým pobytem.⁹⁴

⁹³ Brožura Svazek obcí údolí Desné, tisk provedl Grafotyp Šumperk v roce 2011

⁹⁴ Obec Hraběšice. Dostupné z: <http://www.hrabesice.eu/>

Tabulka č. 8 – Struktura a velikost příjmů obce Hraběšice v letech 1999 – 2014 (údaje v Kč, zaokrouhleno na desítky Kč)

Rok	Příjmové třídy				Příjmy celkem
	Třída 1 Daňové	Třída 2 Nedaňové	Třída 3 Kapitálové	Třída 4 Přijaté transfery (údaje po konsolidaci)	
1999	413.560,-	197.550,-	177.590,-	51.300,-	840.000,-
2000	422.740,-	142.810,-	414.460,-	99.130,-	1.079.140,-
2001	503.900,-	578.570,-	287.470,-	8.400,-	1.378.340,-
2002	640.250,-	725.360,-	157.700,-	99.770,-	1.623.080,-
2003	656.730,-	463.880	291.580,-	5.795.350,-	7.207.540,-
2004	999.340,-	1.027.810,-	430.200,-	49.500,-	2.506.850,-
2005	839.320,-	780.460,-	80.460,-	121.150,-	1.821.390,-
2006	795.140,-	458.410,-	54.320,-	154.000,-	1.461.870,-
2007	898.760,-	760.730,-	35.640,-	6.960,-	1.702.090,-
2008	1.287.890,-	284.930,-	822.490,-	27.200,-	2.422.510,-
2009	1.267.800,-	261.470,-	7.560,-	107.240,-	1.644.070,-
2010	1.173.460,-	333.970,-	287.030,-	127.010,-	1.915.470,-
2011	1.364.640,-	806.780,-	0	63.660,-	2.235.080,-
2012	1.418.090,-	787.480,-	68.400,-	101.600,-	2.375.570,-
2013	1.684.350,-	320.110,-	9.010,-	149.660,-	2.163.130,-
2014	1.711.070,-	824.600,-	52.620,-	5.298.360,-	7.886.650,-

Zdroj: Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Hraběšice z let 1999 - 2002. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Hraběšice k 31.12. z let 2003 - 2014, vlastní zpracování

Daňové příjmy obce Hraběšice kopírují vývoj rozpočtového určení daní. Navýšení daňových příjmů díky změně RUD lze pozorovat v letech 2001 - 2002, 2007 - 2008 a 2012 – 2013. Od roku 1999 do roku 2014 se celkové financování daňovými příjmy zvýšilo o 413 %. Průměrné daňové příjmy ve sledovaném období dosahovaly výše 1.004.815,- Kč. Nejvyšším daňovým příjmem je položka 1211 (Daň z přidané hodnoty), která se na daňových příjmech podílí 43 %, následuje položka 1121 (Daň z příjmu právnických osob) v průměrné výši 20 %. Poplatky se na celkovém financování podílí pouze 2,3 %, což jasně dokazuje závislost rozpočtu na sdílených daních.

V rámci nedaňových příjmů obec vykazuje v roce 2004 částku převyšující 1 mil. Kč. Stalo se tak díky navýšení položek 2343 (Příjmy z úhrad dobývacího prostoru a

z vydobytých nerostů), kdy je průměrná hodnota kolem 80.000,- Kč a v roce se vyšplhala kvůli těžbě dřeva po vichřici na 539.890,- Kč. Další významně navýšenou položkou oproti průměru je položka 2111 (Příjmy z poskytování služeb a výrobků). V letech, kdy daňové příjmy přesáhly 700.000,- Kč, byla vždy položka 2111 výrazně vyšší, než průměrná hodnota (roky 2002, 2004, 2005, 2007, 2011, 2012 a 2014).

Kapitálové příjmy vykazují průměrnou částku 198.533,-. Výrazné navýšení lze pozorovat v roce 2008, kdy byly prodány obecní pozemky v celkové hodnotě 822.490,- Kč.

Nejvyšší získanou dotací byla v roce 2003 dotace z programu SAPARD, kdy obec na Obnovu centra života a rekonstrukci kulturního domu dostala od Evropské unie 4.500.000,- Kč. V roce 2014 obec získala dotaci ve výši 4,4 mil. Kč na projekt „Zavedení separace bioodpadu v obci Hraběšice“ a na opravu místních komunikací.

Tabulka č. 9 – Struktura a velikost výdajů obce Hraběšice v letech 1999 – 2014 (údaje v Kč, zaokrouhлено na desítky Kč)

Rok	Výdajové třídy		Výdaje celkem
	Třída 5 Běžné (údaje po konsolidaci)	Třída 6 Kapitálové	
1999	632.910,-	85.090,-	718.000,-
2000	716.130,-	122.160,-	838.290,-
2001	853.770,-	154.110,-	1.007.880,-
2002	1.206.960,-	484.520,-	1.691.480,-
2003	1.732.560,-	6.953.660,-	8.686.220,-
2004	1.282.260,-	0	1.282.260,-
2005	1.422.700,-	109.430,-	1.532.130,-
2006	1.359.120,-	26.460,-	1.385.580,-
2007	1.436.240,-	49.630,-	1.485.870,-
2008	1.596.520,-	285.780,-	1.882.300,-
2009	1.457.850,-	508.010,-	1.965.860,-
2010	1.489.680,-	669.400,-	2.159.080,-
2011	1.483.120,-	426.650,-	1.909.770,-
2012	1.439.340,-	44.370,-	1.483.710,-
2013	7.599.620,-	91.250,-	7.690.870,-
2014	2.249.730,-	306.170,-	2.555.900,-

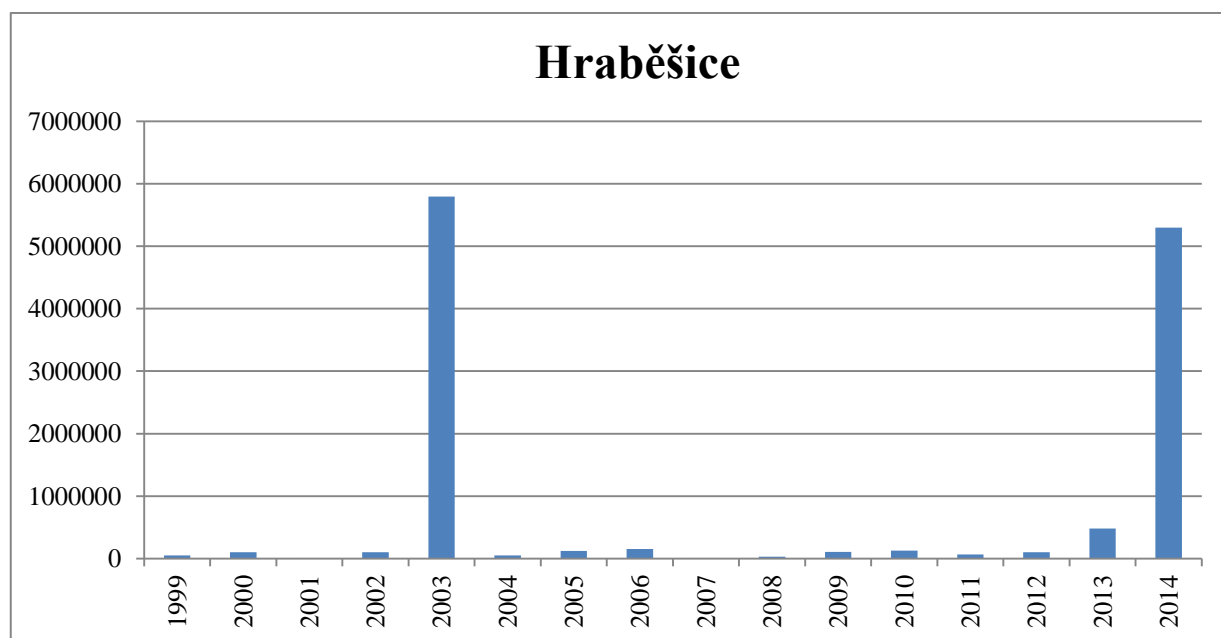
Zdroj: Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Hraběšice z let 1999 – 2002. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Hraběšice k 31.12. z let 2003 - 2014, vlastní zpracování

Běžné výdaje obce Hraběšice vykazují ve sledovaném období postupný nárůst. Naopak hospodaření v roce 2013 bylo z důvodu oprav rekonstrukce místních komunikací výrazně navýšeno. Položka 5171 (Opravy a udržování) dosahovala 5.622.405,- Kč.

Průměrné běžné výdaje jsou ve sledovaném období 1.747.407,- Kč. Nejvyššími položkami jsou 5011 (Platy zaměstnanců v pracovním poměru), 5169 (Nákup ostatních služeb) a 5023 (Odměny členů zastupitelstev obcí a krajů). Celkově se běžné výdaje zvýšili o 355 %.

Kapitálové výdaje se kromě roku 2003, kdy byla provedena investiční akce „Obnova centra života a rekonstrukce kulturního domu (investice ve výši 8,5 mil. Kč, z programu SAPARD hrazeno 4,5 mil. Kč)“, pohybují do částky 670.000,- Kč.

Graf č. 3 – Přijaté dotace obce Hraběšice v letech 1999 – 2014

Zdroj: Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Hraběšice z let 1999 – 2002. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Hraběšice k 31.12. z let 2003 - 2014, vlastní zpracování

5.2. Loučná nad Desnou

Vznik obce Loučná nad Desnou je spjat se vznikem osady Rejhotice. Ve 14. století ji založili dřevaři a uhlíři, kteří pálili dřevěné uhlí pro místní železné hamry a pro tavírnu rudy. Obec vyrostla okolo zámku, který v 17. století Žerotínové vybudovali na místě dřevěného loveckého zámečku. Po rozdělení losinského panství na losinské a loučenské získal Loučnou Přemyslav Žerotín. Tok dějin byl vždy úzce spjat s historií losinského panství – sdílely spolu špatné i dobré. Samozřejmě i zde v 17. století probíhaly selské revolty a hony na čarodějnice. Největší rozkvět obec zažila za vlády bratří Kleinů významných budovatelů železnic. Ti zakoupili panství od potomků hraběte Mitrovského. Tito velcí průmyslníci zde rozšířili velkostatek, který měl pivovar a palírnu. I zde odsun původního obyvatelstva znamenal nastoupení nových dějin.⁹⁵

Obec Loučná nad Desnou se nachází v Olomouckém kraji, v bývalém okrese Šumperk. Součástí obce jsou i osady Filipová, Kociánov, Kouty nad Desnou, Přemyslov a Rejhotice. Katastrální výměrou 94,29 km² se řadí ke středně velkým obcím. Průměrná nadmořská výška v obci se pohybuje okolo 450 m n. m. K 1.1.2014 je v obci hlášeno 1665 obyvatel s trvalým pobytem.⁹⁶

⁹⁵ Brožura Svazek obcí údolí Desné, tisk provedl Grafotyp Šumperk v roce 2011

⁹⁶ Obec Loučná nad Desnou. Dostupné z: <http://www.loucna-nad-desnou.cz/>

Tabulka č. 10 – Struktura a velikost příjmů obce Loučná nad Desnou v letech 1997 – 2014 (údaje v Kč, zaokrouhleno na desítky Kč)

Rok	Příjmové třídy				Příjmy celkem
	Třída 1 Daňové	Třída 2 Nedaňové	Třída 3 Kapitálové	Třída 4 Přijaté transfery (údaje po konsolidaci)	
1997	8.547.780,-	2.484.650,-	258.010,-	9.139.560,-	20.430.000,-
1998	8.679.120,-	2.623.950,-	273.120,-	14.775.280,-	26.351.470,-
1999	8.964.140,-	2.897.760,-	206.370,-	19.937.870,-	32.006.140,-
2000	9.153.950,-	3.124.200,-	48.820,-	665.560,-	12.992.530,-
2001	11.478.740,-	3.859.730,-	422.940,-	5.495.090,-	21.256.500,-
2002	12.882.340,-	4.251.570,-	264.520,-	12.804.280,-	30.202.710,-
2003	13.484.960,-	3.454.320,-	2.397.600,-	7.902.450,-	27.239.330,-
2004	14.903.730,-	3.792.230,-	1.459.110,-	26.295.080,-	46.450.150,-
2005	16.465.330,-	10.377.830,-	3.821.390,-	44.704.310,-	75.368.860,-
2006	16.220.180,-	5.020.800,-	8.623.300,-	33.129.350,-	62.993.630,-
2007	17.850.780,-	4.880.160,-	7.456.090,-	1.542.140,-	31.729.170,-
2008	21.901.020,-	3.224.510,-	10.634.980,-	4.365.410,-	40.125.920,-
2009	19.385.060,-	2.957.730,-	6.535.090,-	32.389.500,-	61.267.380,-
2010	27.254.380,-	3.711.150,-	6.831.670,-	48.629.850,-	86.427.050,-
2011	26.195.530,-	1.803.670,-	3.920.790,-	29.996.340,-	61.916.330,-
2012	25.302.530,-	1.638.260,-	4.244.190,-	36.693.340,-	67.878.320,-
2013	27.498.110,-	1.301.410,-	898.480,-	14.758.180,-	44.456.180,-
2014	33.183.190,-	2.095.210,-	440.530,-	6.405.130,-	42.124.060,-

Zdroj: Kronika obce Loučná nad Desnou, vybrané roky 1997 – 2003. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Loučná nad Desnou k 31.12. z let 2004 - 2014, vlastní zpracování

Daňové příjmy obce Loučná nad Desnou ve sledovaném období dosahovaly průměrné výše 17.741.715,- Kč. Největší výkyv lze pozorovat mezi roky 2007 - 2008, kdy došlo ke zvýšení daňových příjmů o 4,1 mil. Kč. Důvodem tohoto růstu byla změna rozpočtového určení daní. Výše tvrzené lze jednoduše prokázat na změnách položek 1121 (Daň z příjmu právnických osob) a 1211 (Daň z přidané hodnoty), kdy celkový nárůst pouze těchto daňových příjmů je 3,8 mil. Kč. Také rok 2013 byl z hlediska daňových příjmů, konkrétně výše uvedených položek výrazný. Mezi roky 2012 a 2013 státní rozpočet přerozděloval podle nového RUD. Na položkách 1121 (Daň z příjmu právnických

osob) a 1211 (Daň z přidané hodnoty) došlo k nárůstu 2,7 mil. Kč. Od roku 1997 do roku 2014 lze pozorovat výrazné navýšení daňových příjmů. Konkrétně daňové příjmy vykazují růst o 388 %.

Nedaňové příjmy obce kolísaly kolem průměru 3.527.729,- Kč. Nejvyšší částku vykazuje rok 2005, kdy lze na položce 2310 (Příjmy z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku) sledovat výrazné navýšení na 7.742.790,- Kč z celkových nedaňových příjmů 10.377.830,- Kč. Navýšení bylo způsobeno prodejem popelnic a kontejnerů na komunální odpad z vlastnictví obce svým občanům.

Nejvyšší částky u kapitálových příjmů plynuly do rozpočtu obce v letech 2006-2008, kdy obec prodávala pozemky ve svém vlastnictví.

Obec Loučná nad Desnou je velice efektivní v získávání dotací z fondů EU, které do rozpočtu plynou prostřednictvím příslušných ministerstev, krajů nebo rad regionů soudržnosti. Za sledované období získalo vedení obce 349.628.720,- Kč. Nejvíce finančních prostředků dostala obec v letech 2005 a 2010. V roce 2010 byly finanční prostředky vyčleněny na investiční akce – „Stavba ČOV a kanalizace a středu obce po budovu Biografu“ investice v celkové hodnotě 32,8 mil. Kč, z toho 21 mil. Kč dotace ze Státního fondu životního prostředí a Fondu soudržnosti. Další finanční prostředky plynuly do obce z ROP Střední Morava na opravu kulturního domu „Skleník“ (8,3 mil. Kč), revitalizaci středu a východu obce (9,4 mil. Kč) a na dostupnost turistických aktivit (3,9 mil. Kč).

Tabulka č. 11 – Struktura a velikost výdajů obce Loučná nad Desnou v letech 1997 – 2014 (údaje v Kč, zaokrouhloeno na desítky Kč)

Rok	Výdajové třídy		Výdaje celkem
	Třída 5 Běžné (údaje po konsolidaci)	Třída 6 Kapitálové	
1997	10.567.980,-	4.812.020,-	15.380.000,-
1998	9.201.170,-	21.741.420,-	30.942.590,-
1999	12.044.680,-	29.357.690,-	41.402.370,-
2000	9.755.240,-	4.611.870,-	14.367.110,-
2001	16.123.440,-	5.902.850,-	22.026.290,-
2002	18.888.920,-	18.355.660,-	37.244.580,-
2003	21.379.920,-	8.172.240,-	29.552.160,-
2004	20.883.920,-	20.158.610,-	41.042.530,-
2005	16.766.360,-	59.547.780,-	76.314.140,-
2006	20.639.540,-	46.999.900,-	67.639.440,-
2007	17.341.350,-	10.198.910,-	27.540.260,-
2008	19.869.270,-	31.494.000,-	51.363.270,-
2009	21.467.250,-	58.522.210,-	79.989.460,-
2010	21.105.900,-	44.736.570,-	65.842.470,-
2011	24.885.090,-	53.074.790,-	77.959.880,-
2012	24.728.500,-	54.567.350,-	79.295.850,-
2013	19.927.760,-	22.014.260,-	41.942.020,-
2014	23.757.120,-	6.127.470,-	29.884.590,-

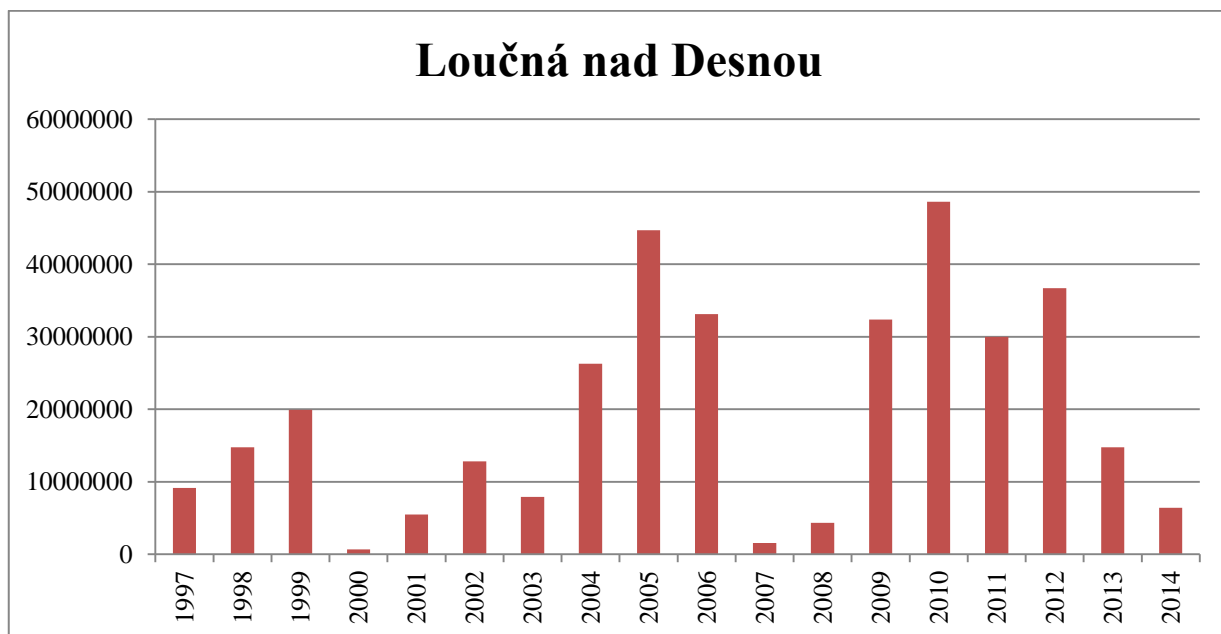
Zdroj: Kronika obce Loučná nad Desnou, vybrané roky 1997 - 2003. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Loučná nad Desnou k 31.12. z let 2004 - 2014, vlastní zpracování

V rámci běžných výdajů lze vysledovat skokové hospodaření mezi roky 2004-2005, 2006-2007 a 2012-2013. Mezi rozpočtovými roky 2004 a 2005 jde o snížení položky 5331 (Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím), roky 2006 a 2007 a také 2012 a 2013 přináší největší rozdíl v položkách 5171 (Opravy a udržování) a 5169 Nákup ostatních služeb. Celkově se běžné výdaje od počátku sledovaného období zvýšili o 355 %.

Investice v obci Loučná nad Desnou vykázaly v letech 2005, 2011 a 2012 přes 50 mil. Kč. Většina financování byla kryta dotačními tituly. V roce 2005 proto v obci vznikla nová víceúčelová hala u rybníka Kocián (celkové náklady 28,4 mil. Kč, 40 % celkových nákladů poskytla ROP Střední Morava, 20 % Olomoucký kraj), byla provedena výměna oken na rybářské baště (celkové náklady 1,3 mil. Kč, 75 % celkových nákladů hrazeno ze

Státního fondu životního prostředí – dále jen SFŽP) a slavnostně otevřena tělocvična (celkové náklady 15,7 mil. Kč, 50 % celkových nákladů MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj – dále jen MMR, 30 % Olomoucký kraj). V roce 2011 obec investovala do technického vybavení. Zakoupila malotraktor John Deere s žacíím zařízením a čelní nakládací lžící, 2 ks štěpkovačů, 3 ks křovinořezů, osobní služební automobil Octavia, traktor John Deere s šípovou radlicí a komunální víceúčelové vozidlo LADOG (zametací vůz). Náklady na provozní techniku mimo zemetacího vozu dosahovaly v roce 2011 výše 1,3 mil. Kč. Dotace byla poskytnuta pouze na zemetací vůz ve výši 90 % ze SFŽP. Celková hodnota zakoupeného vozu činila 3,7 mil. Kč. Finanční prostředky plynuly i do rozvoje obce, konkrétně na realizaci veřejného osvětlení v úseku I/44 (investice ve výši 28,6 mil. Kč, 50 % dotace ze SFŽP) nebo obnovu (restaurování) kamenných prvků na hrobce rodiny Kleinů (1,8 mil. Kč, celá částka byla poskytnuta z Olomouckého kraje). Rok 2012 znamenal v rámci kapitálových výdajů realizaci nové kanalizace místní části Rejhotice (investice ve výši 45 mil. Kč, 31,1 mil. Kč poskytlo SFŽP a Fond soudržnosti – dále jen FS), vybudování soustavy parkovišť v prostoru panelového sídliště (8,4 mil. Kč, 75 % dotace ze SFDI) nebo částečnou obnovu hrobky Kleinů (vlastní zdroje 0,6 mil. Kč).

Graf č. 4 – Přijaté dotace obce Loučná nad Desnou v letech 1997 – 2014

Zdroj: Kronika obce Loučná nad Desnou, vybrané roky 1997 – 2003. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Loučná nad Desnou k 31.12. z let 2004 - 2014, vlastní zpracování

5.3. Rapotín

Pověst praví, že Rapotín založil markomanský uprchlík Reibod při stěhování národů. Ve skutečnosti založili Rapotín němečtí kolonisté ve 13. století. Obec tehdy patřila do kraje Šumperka a Branenska pod správou zeměpánů, kteří jednotlivé obce dávali do zástavy různým šlechtickým rodům. Ve druhé polovině 17. století prožili obyvatelé údolí Desné procesy s čarodějnicemi. Inkviziční soud na zámku ve Velkých Losinách odsoudil za řízení Františka Bobliga k trestu smrti upálením 56 lidí. Mezi nimi bylo sedm žen z Rapotína. V období průmyslového rozmachu okolních obcí nezaostával ani Rapotín. V horní části obce vznikly sklárny, které sem byly roku 1829 přeloženy z Andělských Žlebů. Jejich provoz však brzy ustal. Teprve za nového majitele Josefa Schreibera se pozvedla výroba a obchod. Schreiber pozval do sklárny odborníky z Čech, čímž mimo jiné položil základ české menšiny v obci.⁹⁷

Obec Rapotín se nachází v Olomouckém kraji, v bývalém okrese Šumperk. Katastrální výměrou 14,03 km² se řadí k malým obcím. Průměrná nadmořská výška v obci se pohybuje okolo 345 m n. m. K 1.1.2014 je v obci hlášeno 3214 obyvatel s trvalým pobytem.⁹⁸

⁹⁷ Brožura Svazek obcí údolí Desné, tisk provedl Grafotyp Šumperk v roce 2011

⁹⁸ Obec Rapotín. Dostupné z: <http://www.rapotin.cz/>

Tabulka č. 12 – Struktura a velikost příjmů obce Rapotín v letech 1997 – 2014 (údaje v Kč, zaokrouhloeno na desítky Kč)

Rok	Příjmové třídy				Příjmy celkem
	Třída 1 Daňové	Třída 2 Nedaňové	Třída 3 Kapitálové	Třída 4 Přijaté transfery (údaje po konsolidaci)	
1997	11.364.120,-	6.226.000,-	724.360,-	28.992.250,-	47.307.000,-
1998	11.804.130,-	8.651.470,-	625.830,-	57.517.260,-	78.598.690,-
1999	11.738.540,-	9.457.690,-	749.630,-	26.208.770,-	48.154.630,-
2000	11.657.110,-	13.108.270,-	985.580,-	9.240.020,-	34.990.980,-
2001	15.827.880,-	10.340.550,-	752.230,-	755.520,-	27.676.180,-
2002	20.652.260,-	8.527.920,-	1.419.580,-	15.136.900,-	45.736.660,-
2003	25.344.320,-	7.390.480,-	1.215.180,-	51.210.430,-	85.160.410,-
2004	25.567.160,-	8.937.020,-	4.303.950,-	31.526.430,-	68.564.720,-
2005	34.240.550,-	5.699.910,-	848.330,-	16.951.380,-	57.740.170,-
2006	36.763.500,-	4.238.070,-	4.224.330,-	18.566.820,-	63.792.720,-
2007	41.484.040,-	3.857.230,-	822.800,-	15.719.830,-	61.883.900,-
2008	43.007.200,-	3.341.200,-	2.270.630,-	30.408.430,-	79.027.460,-
2009	38.803.080,-	1.902.550,-	14.910.410,-	33.463.550,-	89.079.590,-
2010	46.470.410,-	2.461.550,-	4.904.180,-	20.291.010,-	74.127.150,-
2011	44.988.240,-	884.520,-	522.380,-	16.255.560,-	62.650.700,-
2012	43.066.380,-	1.876.310,-	940.810,-	38.216.140,-	84.099.640,-
2013	50.207.840,-	1.199.670,-	251.320,-	78.326.570,-	129.985.400,-
2014	50.150.580,-	1.931.220,-	181.700,-	17.311.550,-	69.575.050,-

Zdroj: Kronika obce Rapotín, vybrané roky 1997 – 2000. Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Rapotín z let 2001 – 2002. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Rapotín k 31.12. z let 2003 - 2014, vlastní zpracování

Daňové příjmy obce Rapotín vykazují pozvolný nárůst. Drobné zakolísání můžeme stejně jako u obce Loučná nad Desnou vidět v letech 2008-2009, kdy byla plošně z centrální úrovně zavedeno nové rozpočtové určení daní. Pokles daňových příjmů lze pozorovat u položek 1121 (Daň z příjmů právnických osob), 1122 (Daň z příjmů právnických osob za obce) a 1333 (Poplatky za uložení odpadů). Naopak nárůst daňových

příjmů sledujeme v letech 2012 – 2013. Zde byla nejvíce navýšena položka 1211 (Daň z přidané hodnoty) a 1121 (Daň z příjmů právnických osob). Celkově se daňové příjmy od počátku sledovaného období zvýšili o 411 %. Částečným důvodem je snaha státu přerozdělovat více finančních prostředků samosprávným celkům v rámci tzv. RUD. Dalším důvodem tak obrovského nárůstu daňových příjmů jsou finance získané z uloženého odpadu na skládku v katastru obce. Na začátku sledovaného období se položka 1333 (Poplatky za uložení odpadů) pohybuje řádově okolo 2 mil. Kč, v současnosti jde o 20 mil. Kč za rok.

Nedaňové příjmy zhruba oscilují kolem průměru 5.557.312,- Největší rozdíl oproti průměru nastal v letech 2000 a 2011. V roce 2000 šlo o velmi vysoký podíl na nedaňových příjmech, naopak v roce 2011 o výrazně nízký příjem. Rok 2000 byl z hlediska příjmů výjimečný díky položce 2460 (Splátky půjčených prostředků od obyvatel), kdy se postupně do rozpočtu obce vracely tzv. „povodňové půjčky“. Další nárůst příjmů lze sledovat v položkách 2131 (Příjmy z pronájmu pozemků) a 2132 (Příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí).

V rámci kapitálových výdajů se výrazně vymyká průměru rok 2009, kdy obec prodala společnosti RWE vybudované potrubí na plyn v celkové hodnotě 13.181.800,- Kč. Tuto skutečnost zachycuje položka č. 3113 (Příjmy z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku).

Obec Rapotín je stejně jako obec Loučná nad Desnou velice úspěšná při získávání dotací. Za sledované období dokázala do svého rozpočtu přispět 506.098.420,- Kč z dotačních titulů. Průměrně jde o 28.116.578,- Kč na rok. Nejvyšší dotace byla obci poskytnuta v roce 2013, kdy byl z hlavních investičních akcí vystavěn „Centrální sběrný dvůr“ (investice ve výši 51,4 mil. Kč, dotace ze SFŽP ve výši 90 %) a „Smíšená stezka Rapotín – II. etapa“ (celkové náklady 13,3 mil. Kč, z toho 7,2 mil. Kč dotace ze SFDI). V roce 1998 bylo hlavním dotačním titulem opravení místních komunikací a základní školy po povodních. Na rok 2003 dostala obec finance na rekultivaci skládky (30,5 mil. Kč, celá částka poskytnuta ze SFŽP), dokončení výstavby domu s pečovatelskou službou (investice ve výši 13,9 mil. Kč, 65 % finančních prostředků ze Státního fondu rozvoje bydlení – dále jen SFRB) a byla také zahájena nástavba panelových domů na sídlišti (náklady na akci činily 34,1 mil. Kč, 18,6 mil. Kč poskytl SFRB a FS).

Tabulka č. 13 – Struktura a velikost výdajů obce Rapotín v letech 1997 – 2014 (údaje v Kč, zaokrouhлено na desítky Kč)

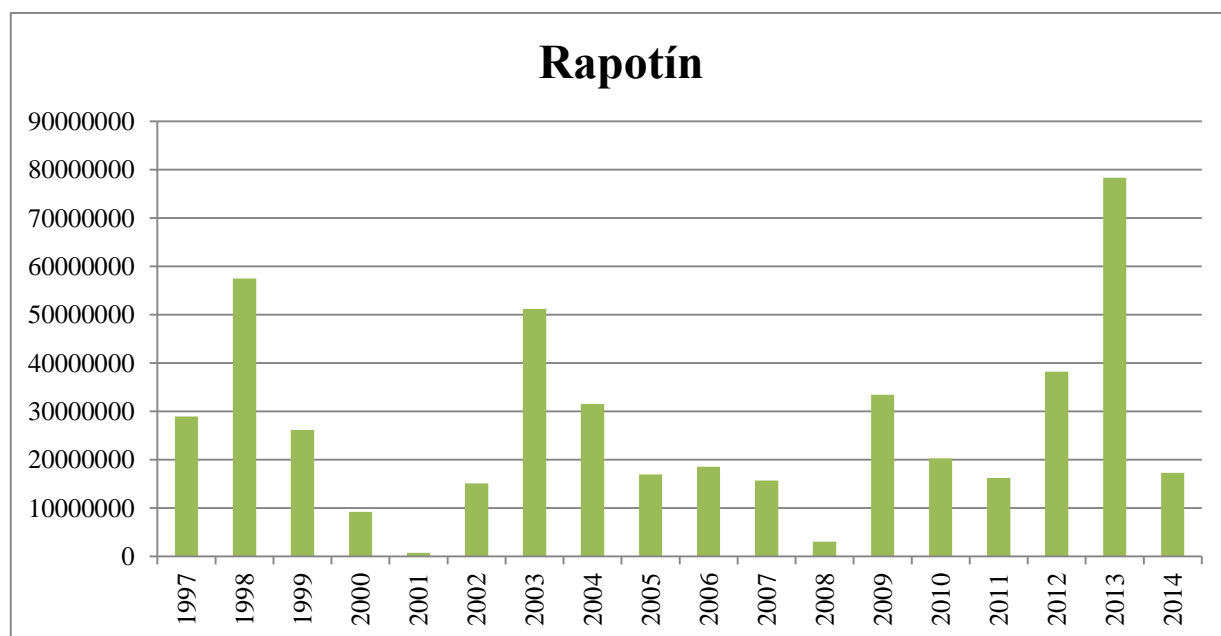
Rok	Výdajové třídy		Výdaje celkem
	Třída 5 Běžné (údaje po konsolidaci)	Třída 6 Kapitálové	
1997	25.453.690,-	39.168.310,-	64.622.000,-
1998	22.977.970,-	51.986.110,-	74.964.080,-
1999	22.154.630,-	38.231.350,-	60.385.980,-
2000	21.791.970,-	27.057.240,-	48.849.210,-
2001	18.348.290,-	1.991.450,-	20.339.740,-
2002	23.102.610,-	34.423.230,-	57.525.840,-
2003	24.831.140,-	59.761.320,-	84.592.460,-
2004	23.934.570,-	61.859.730,-	85.794.300,-
2005	22.024.830,-	31.411.550,-	53.436.380,-
2006	22.185.530,-	42.590.100,-	64.775.630,-
2007	28.793.550,-	33.657.700,-	62.451.250,-
2008	28.767.410,-	41.249.280,-	70.016.690,-
2009	29.863.050,-	52.980.400,-	82.843.450,-
2010	33.134.700,-	59.502.840,-	92.637.540,-
2011	23.243.640,-	15.549.090,-	38.792.730,-
2012	29.066.190,-	53.591.510,-	82.657.700,-
2013	24.181.650,-	93.260.420,-	174.442.070,-
2014	27.818.800,-	38.371.020,-	66.189.820,-

Zdroj: Kronika obce Rapotín, vybrané roky 1997 – 2000. Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Rapotín z let 2001 – 2002. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Rapotín k 31.12. z let 2003 - 2014, vlastní zpracování

Běžné výdaje vykazují celkem vyrovnanou tendenci. Obec se viditelně snaží o stabilizaci výdajů využívaných na opakující se činnosti. Tento fakt lze jednoduše zjistit a procentuálně vyjádřit jako nárůst běžných výdajů o 109 %. Jediným výkyvem v hospodaření jsou roky 2010 a 2011. Zde došlo ke snížení 9,9 mil. Kč. Konkrétně šlo o snížení na položce 5341 (Převody vlastním fondům hospodářské činnosti), 3,1 mil. Kč, na položce 5362 (Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu), 2,7 mil. Kč, na položce 5169 (Nákup ostatních služeb), 1,3 mil. Kč a na položce 5137 (Drobný dlouhodobý hmotný majetek) 1,1 mil. Kč.

Kapitálové výdaje jsou opět z velké části ovlivněny čtvrtou dotační třídou. Nejvyšší investice proběhly v roce 2013, kdy byl z hlavních investičních akcí vystavěn „Centrální sběrný dvůr“ a „Smíšená stezka Rapotín – II. etapa“. Rok 2010 znamenal výstavbu nového kulturního centra v obci (22,8 mil. Kč, celá investice uhrazena z vlastních zdrojů), modernizaci plynové kotelny na sídlišti (náklady na modernizaci 15,4 mil. Kč, 50 % poskytnuto ze SFŽP) a rekonstrukci hřiště u ZŠ Rapotín (investice ve výši 9,8 mil. Kč, 5,9 mil. Kč dotace z MMR). Výstavba kulturního centra se finančně projevila i do roku 2012, jelikož šlo o náročnou stavbu. Realizace celého projektu nakonec trvala od března roku 2010 do září roku 2012. Další významnou investicí roku 2012 se stala výstavba I. etapy smíšené cyklostezky (investice ve výši 9,9 mil. Kč, 6,6 mil. Kč hrazeno ze SFDI).

Graf č. 5 – Přijaté dotace obce Rapotín v letech 1997 – 2014

Zdroj: Kronika obce Rapotín, vybrané roky 1997 – 2000. Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Rapotín z let 2001 – 2002. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Rapotín k 31.12. z let 2003 - 2014, vlastní zpracování

5.4. Rejchartice

První zmínka o této horské obci ležící malebném údolí Rejchartického potoka pochází z roku 1350. Pověst praví, že svůj název odvozuje od tvrze, kterou si vystavil hrabě Reichart. Dominantou obce je

barokní kostel sv. Michala pocházející z roku 1770, který je chráněnou památkou. Okolí

této podhorské obce je hornaté a lesnaté. Okolní lesy jsou bohaté na výskyt hub, malin a ostružin.⁹⁹

Obec Rejchartice se nachází v Olomouckém kraji, v bývalém okrese Šumperk. Katastrální výměrou 6,8 km² se řadí k malým obcím. Průměrná nadmořská výška v obci se pohybuje okolo 493 m n. m. K 1.1.2014 je v obci hlášeno 190 obyvatel s trvalým pobytem.¹⁰⁰

Tabulka č. 14 – Struktura a velikost příjmů obce Rejchartice v letech 1997 – 2014 (údaje v Kč, zaokrouhleno na desítky Kč)

Rok	Příjmové třídy				Příjmy celkem
	Třída 1 Daňové	Třída 2 Nedaňové	Třída 3 Kapitálové	Třída 4 Přijaté transfery (údaje po konsolidaci)	
1997	478.000,-	85.000,-	0	13.000,-	576.000,-
1998	567.000,-	158.000,-	0	26.000,-	751.000,-
1999	471.650,-	96.820,-	652.400,-	96.190,-	1.317.060,-
2000	669.270,-	108.480,-	281.600,-	11.210,-	1.070.560,-
2001	657.030,-	163.450,-	56.520,-	9.400,-	886.400,-
2002	767.230,-	113.600,-	16.990,-	36.530,-	934.350,-
2003	826.620,-	142.950,-	0	15.710,-	985.280,-
2004	942.290,-	148.130,-	0	50.500,-	1.140.920,-
2005	1.092.580,-	154.310,-	67.320,-	137.000,-	1.451.210,-
2006	1.174.290,-	213.160,-	33.960,-	299.540,-	1.720.950,-
2007	1.146.650,-	197.660,-	17.350,-	6.960,-	1.368.620,-
2008	1.667.800,-	136.560,-	125.500,-	79.200,-	2.009.060,-
2009	1.490.950,-	149.500,-	43.600,-	60.110,-	1.744.160,-
2010	1.613.470,-	216.570,-	0	326.960,-	2.157.000,-
2011	1.588.990,-	158.860,-	3.000,-	61.130,-	1.811.980,-
2012	1.599.130,-	160.010,-	0	96.100,-	1.855.240,-
2013	1.858.720,-	176.000,-	44.790,-	255.590,-	2.335.100,-
2014	2.273.700,-	169.800,-	0	242.160,-	2.685.660,-

Zdroj: Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Rejchartice z let 1997 – 2003. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Rejchartice k 31.12. z let 2004 - 2014, vlastní zpracování

⁹⁹ Brožura Svazek obcí údolí Desné, tisk provedl Grafotyp Šumperk v roce 2011

¹⁰⁰ Obec Rejchartice. Dostupné z: <http://www.rejchartice.cz>

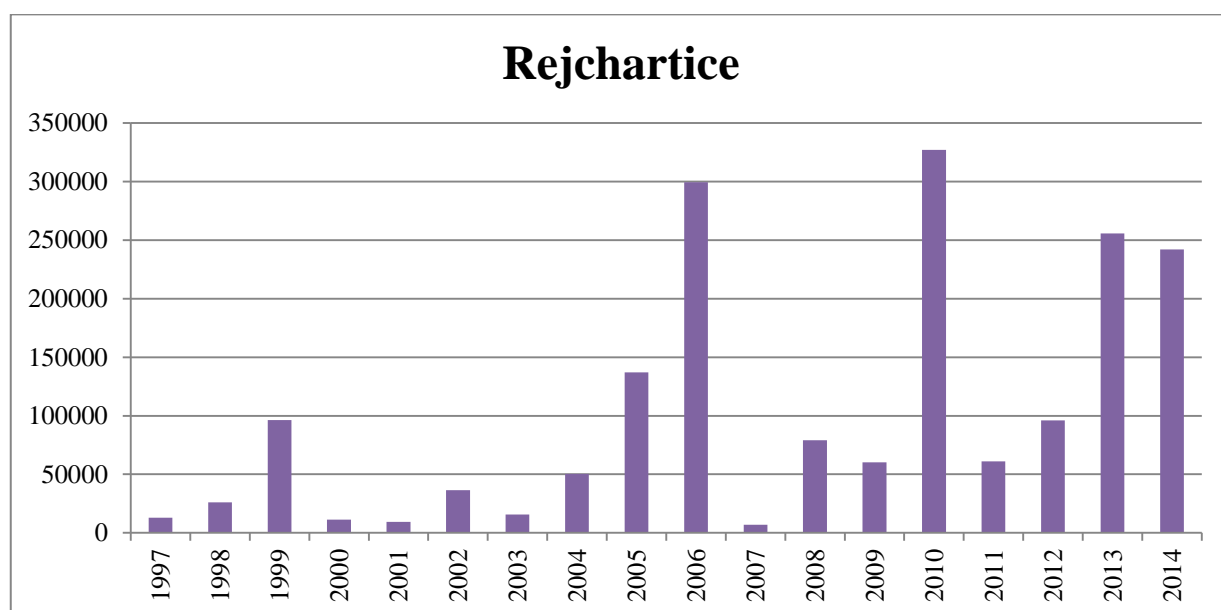
Daňové příjmy obce Hraběšice kopírují vývoj rozpočtového určení daní. Navýšení daňových příjmů díky změně RUD lze pozorovat v letech 2007 - 2008 a 2012 – 2013.. Od roku 1997 do roku 2014 lze pozorovat výrazné navýšení daňových příjmů. Konkrétně daňové příjmy vykazují růst o 475 %. Nejvyšším daňovým příjmem je položka 1211 (Daň z přidané hodnoty), která se na daňových příjmech podílí 47 %, následuje položka 1121 (Daň z příjmu právnických osob) v průměrné výši 22 %. Poplatky se na celkovém financování podílí pouze 10,2 %, což jasně dokazuje závislost rozpočtu na sdílených daních.

Nedaňové příjmy se pohybují v průměrném rozmezí 143.281,- Kč. Největší položkou je při tom 2132 (Příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí). Tato položka se od počátku sledovaného období pohybuje okolo 100.000,- Kč za rok.

Rok 1999 vykazoval v rámci kapitálových příjmů částku 652.400,- Kč. Více jak polovina z této částky náležela položce 3111 (Příjmy z prodeje pozemků). Průměrné kapitálové příjmy při tom ve sledovaném období vykazovaly hodnotu 87.840,- Kč.

Finanční prostředky obec Rejchartice ve čtvrté dotační třídě jsou především tituly, které do obce plynou automaticky – na výkon přenesené působnosti a na vyhlášení a realizaci voleb dle příslušných zákonů.

Graf č. 6 – Přijaté dotace obce Rejchartice v letech 1997 – 2014

Zdroj: Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Rejchartice z let 1997 – 2003. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Rejchartice k 31.12. z let 2004 - 2014, vlastní zpracování

Tabulka č. 15 – Struktura a velikost výdajů obce Rejchartice v letech 1997 – 2014 (údaje v Kč, zaokrouhлено na desítky Kč)

Rok	Výdajové třídy		Výdaje celkem
	Třída 5 Běžné (údaje po konsolidaci)	Třída 6 Kapitálové	
1997	568.000,-	109.000,-	677.000,-
1998	453.000,-	614.000,-	1.067.000,-
1999	748.130,-	211.000,-	959.130,-
2000	868.930,-	0	868.930,-
2001	816.170,-	0	816.170,-
2002	928.880,-	0	928.880,-
2003	917.950,-	0	917.950,-
2004	1.157.160,-	800,-	1.157.960,-
2005	1.177.270,-	214.000,-	1.391.270,-
2006	1.770.450,-	132.380,-	1.902.830,-
2007	1.192.450,-	141.390,-	1.333.840,-
2008	1.736.040,-	0	1.736.040,-
2009	1.417.720,-	237.200,-	1.654.920,-
2010	1.960.240,-	0	1.960.240,-
2011	1.592.560,-	35.950,-	1.628.510,-
2012	1.722.920,-	0	1.722.920,-
2013	2.001.520,-	85.340,-	2.086.860,-
2014	2.091.900,-	285.470,-	2.377.370,-

Zdroj: Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Rejchartice z let 1997 - 2003, vlastní zpracování. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Rejchartice k 31.12. z let 2004 - 2014, vlastní zpracování

Běžné výdaje vykazují pozvolný nárůst. Od začátku sledovaného období jde o navýšení běžných výdajů o 352 %. Největší částku běžných výdajů lze nalézt na položkách 5171 (Opravy a udržování) a 5011 (Platy zaměstnanců v pracovním poměru).

V rámci kapitálových výdajů lze pozorovat roky, kdy je čerpání nulové a roky, kdy obec v průměru 98.947,- Kč investovala do rozvoje obce. Největší položkou zůstává ve všech sledovaných letech 6119 (Ostatní nákup dlouhodobého nehmotného majetku).

5.5. Sobotín

Původ názvu pochází od osobního jména Sobota, které bylo časem převedeno na německé Zöptau a po druhé světové válce opět počeštěno. Jak už bylo uvedeno, patří tato obec spolu s Velkými Losinami mezi nejstarší hornické osady na Šumpersku. Historie obce je úzce spjata s dobýváním a zpracováním železné rudy, která se v hojné míře vyskytovala v okolních horách. Existenci obce potvrzuje „Papežská listina“ Klimenta VI. z roku 1351 vydaná v Avignonu. O původních majitelích panství se mnoho nedochovalo, přesto je jasné, že do života obce významně zasáhl rod Žerotínů. Ti věnovali velkou pozornost železným hutím. Událost v sobotínském kostele na dlouhé roky poznamenala chod příštích událostí. Pověřčivá vernířovická žebračka si po přijímání vyjmula z úst svěcenou hostii, čímž předznamenala nejkruťší události celé naší země. Na počátku 19. století přeložil Ondřej Eisenbach z Halíče do Sobotína továrnu na ocelové a kovové zboží. Tato událost zanedlouho poznamenala celý kraj v údolí Desné. Ve druhé polovině 19. století ji koupili bratři Kleinové a po rozšíření z ní učinili středisko rakouského železářského průmyslu. Jejich železářské podniky se rozkládaly po celé Moravě. Počátek 20. století znamenal pro železářskou výrobu úpadek. Továrna se s novým majitelem přeorientovala na výrobu jízdních kol, vznikl tak závod Velamos-Heinz a spol. Po druhé světové válce tato společnost rozšířila výrobu a založila v kraji odštěpné závody.¹⁰¹

Obec Sobotín se nachází v Olomouckém kraji, v bývalém okrese Šumperk. Součástí obce jsou i osady Klepáčov a Rudoltice. Katastrální výměrou 31,91 km² se řadí k středně velkým obcím. Průměrná nadmořská výška v obci se pohybuje okolo 365 m n. m. K 1.1.2014 je v obci hlášeno 1191 obyvatel s trvalým pobytem.¹⁰²

¹⁰¹ Brožura Svazek obcí údolí Desné, tisk provedl Grafotyp Šumperk v roce 2011

¹⁰² Obec Sobotín. Dostupné z: <http://www.sobotin.cz/>

Tabulka č. 16 – Struktura a velikost příjmů obce Sobotín v letech 1999 – 2014 (údaje v Kč, zaokrouhлено na desítky Kč)

Rok	Příjmové třídy				Příjmy celkem
	Třída 1 Daňové	Třída 2 Nedaňové	Třída 3 Kapitálové	Třída 4 Přijaté transfery (údaje po konsolidaci)	
1999	7.125.650,-	3.385.740,-	898.640,-	30.784.320,-	42.194.350,-
2000	7.388.870,-	3.528.240,-	270.770,-	12.121.730,-	23.309.610,-
2001	11.835.820,-	4.981.160,-	1.625.440,-	9.013.240,-	27.455.380,-
2002	13.623.040,-	4.157.330,-	1.084.900,-	13.575.940,-	32.441.210,-
2003	14.483.740,-	3.995.200,-	505.170,-	17.350.180,-	36.334.290,-
2004	15.502.800,-	3.798.940,-	2.049.540,-	28.310.150,-	49.661.430,-
2005	17.102.710,-	4.053.730,-	7.010.100,-	9.551.650,-	37.718.190,-
2006	17.058.450,-	2.735.270,-	418.820,-	1.855.210,-	22.067.750,-
2007	18.356.250,-	2.191.210,-	1.278.310,-	16.615.100,-	38.440.870,-
2008	21.335.830,-	2.432.260,-	750.760,-	1.136.000,-	25.654.850,-
2009	18.758.720,-	1.364.050,-	1.234.970,-	20.781.720,-	42.139.460,-
2010	16.412.540,-	3.219.750,-	676.620,-	3.091.720,-	23.400.630,-
2011	10.415.440,-	1.633.200,-	303.060,-	2.492.750,-	14.844.450,-
2012	10.857.010,-	4.303.820,-	297.090,-	1.397.680,-	16.855.600,-
2013	13.699.240,-	4.012.370,-	458.660,-	1.646.620,-	19.816.890,-
2014	14.204.930,-	5.509.710,-	3.496.870,-	1.300.830,-	24.512.330,-

Zdroj: Obecní noviny obce Sobotín z let 1999 – 2004. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Sobotín k 31.12. z let 2005 - 2014, vlastní zpracování

Daňové příjmy obce Sobotín ve sledovaném období dosahovaly průměrné výše 13.814.711,- Kč. Největší výkyv lze pozorovat mezi roky 2007 – 2008 a 2012 – 2013, kdy došlo ke zvýšení daňových příjmů zhruba o 3 mil. Kč. Důvodem tohoto růstu byla změna rozpočtového určení daní. Výše tvrzené --- lze jednoduše prokázat na změnách položek 1121 (Daň z příjmu právnických osob) a 1211 (Daň z přidané hodnoty), kdy celkový nárůst pouze těchto daňových příjmů je 2,1 mil. Kč. Od roku 1997 do roku 2014 lze pozorovat výrazné navýšení daňových příjmů. Konkrétně daňové příjmy vykazují růst o 193 %.

Nedaňové příjmy se přibližně pohybují okolo průměru 3.244.764,- Kč. V posledních letech, po odtržení místní části Petrov nad Desnou lze pozorovat určité zvýšení nedaňových příjmů, konkrétně na položce 2111 (Příjmy z poskytování služeb a výrobků).

Kapitálové příjmy obce v roce 2005 výrazně převyšovaly průměrnou částku. Tehdy byla z vlastnictví obce prodána kanalizační a vodovodní soustava Vodohospodářským zařízením Šumperk, a.s., v celkové výši 6,8 mil. Kč.

Obec Sobotín se také snaží o získání dotačních titulů. Celkem již za sledované období dosáhla na 160.086.140,- Kč prostředků na obnovu obce. Po roce 1997 se obcím postiženým ničivou povodní poskytovaly transfery tzv. povodňové půjčky. Název obsahuje slovo „půjčka“, o půjčce v žádném případě nešlo. Finanční prostředky plynuly do postižených obcí na opravu poničené infrastruktury. V roce 2004 získala obec finanční prostředky na rekonstrukci tělocvičny Sobotín (celkové náklady na akci přesáhly 15 mil. Kč, obec získala 65 % prostředků od MMR), na inovaci ZŠ Petrov nad Desnou oddělení stravovna (6,4 mil. Kč, prostředky ve výši 3 mil. Kč obec získala od Olomouckého kraje) a na plynofikaci části obce Petrov nad Desnou (27,9 mil. Kč, 75 % prostředků poskytnuto ze SFŽP). V roce 2009 se finanční příspěvek podílel na rekonstrukci ZŠ Sobotín (investice ve výši 10,5 mil. Kč, 90 % poskytnuto z ROP Střední Morava) a na opravy místních komunikací v osadě Rudoltice (9,3 mil. Kč, 70 % dotace ze SFDI).

Tabulka č. 17 – Struktura a velikost výdajů obce Sobotín v letech 1999 – 2014 (údaje v Kč, zaokrouhлено na desítky Kč)

Rok	Výdajové třídy		Výdaje celkem
	Třída 5 Běžné (údaje po konsolidaci)	Třída 6 Kapitálové	
1999	9.693.410,-	30.967.100,-	40.660.510,-
2000	11.762.930,-	33.402.370,-	45.165.300,-
2001	13.600.540,-	12.420.320,-	26.020.860,-
2002	24.019.860,-	7.714.480,-	31.734.340,-
2003	26.950.260,-	12.470.190,-	39.420.450,-
2004	27.901.190,-	17.164.790,-	45.065.980,-
2005	16.451.180,-	9.842.990,-	26.294.170,-
2006	18.104.280,-	1.338.000,-	19.442.280,-
2007	34.646.510,-	387.180,-	35.033.690,-
2008	27.076.460,-	1.574.400,-	28.650.860,-
2009	17.799.920,-	23.422.620,-	41.222.540,-
2010	14.423.000,-	983.570,-	15.406.570,-
2011	10.463.050,-	4.720.550,-	15.183.600,-
2012	14.528.920,-	1.463.790,-	15.992.710,-
2013	14.401.090,-	1.958.690,-	16.359.780,-
2014	17.103.910,-	255.100,-	17.359.010,-

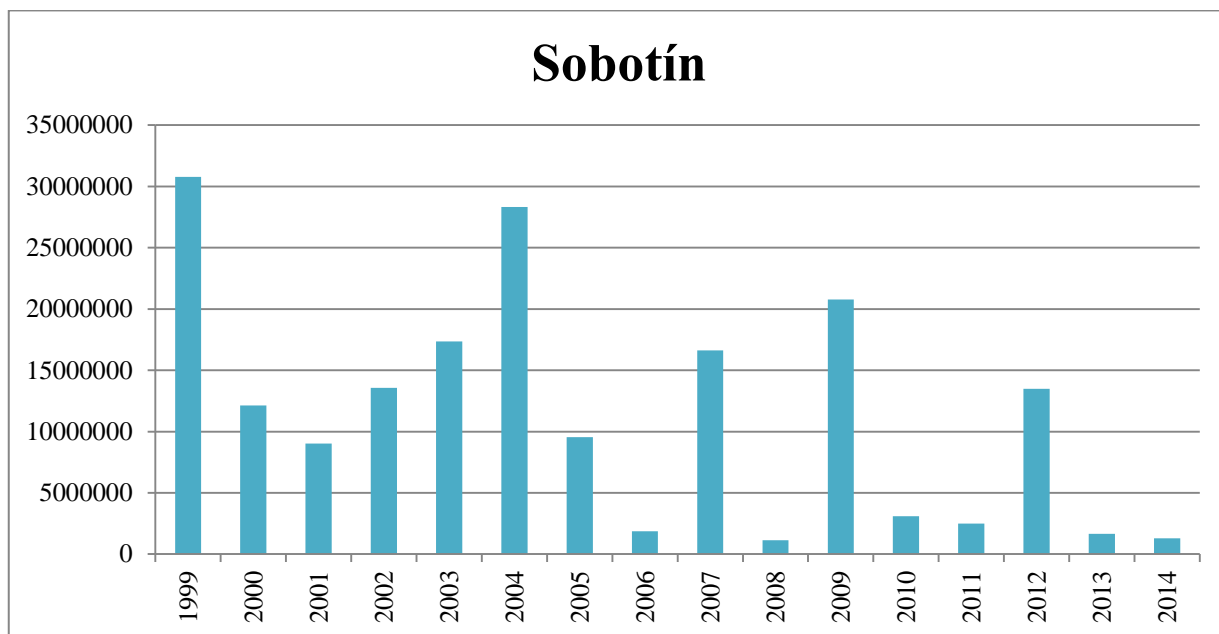
Zdroj: Obecní noviny obce Sobotín z let 1999 – 2004. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Sobotín k 31.12. z let 2005 - 2014, vlastní zpracování

Běžné výdaje kolísají v letech 2006 a 2007, kdy na položce 5169 (Nákup ostatních služeb) sledujeme navýšení o 16,1 mil. Kč. Dále lze pozorovat nárůst v letech 2013 a 2014, který byl způsoben navýšením položek 5171 (Opravy a udržování) a 5169 (Nákup ostatních služeb). Celkově se běžné výdaje oproti počátku sledovaného období zvýšily o 176 %.

Investice dosahovaly nejvyšší částky roku 2000, kdy obec investovala do infrastruktury a vystavěla kanalizaci a vodovod v obci Sobotín. Realizace obou akcí obec zafinancovala 21 mil. Kč. Dalším významným rokem byl rok 1999, kdy obec musela investiční činnost zaměřit na opravu infrastruktury po ničivých povodních, které zasáhly celé údolí Desné v roce 1997.

Nízký nárůst všech příjmových i výdajových položek obce Sobotín nebo spíše pokles v letech 2010 – 2011 je z důvodu rozdělení tehdy jedné funkční obce na dvě. V roce 2010 vznikla z obce Sobotín obec Petrov nad Desnou (před rokem 2010 pouze místní část).

Graf č. 7 – Přijaté dotace obce Sobotín v letech 1999 – 2014

Zdroj: Obecní noviny obce Sobotín z let 1999 – 2004. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Sobotín k 31.12. z let 2005 - 2014, vlastní zpracování

5.6. Velké Losiny

O této obci se spolu se Sobotínem uvádí, že byly nejvýznamnějšími osadami na sever od Šumperka. Již v roce 1351 se v zakládací listině litomyšlského biskupství uvádí, že zde stála fara a kostel. Od druhé poloviny 15. století již náleží sílícímu moravskému rodu Žerotínů. Požehnáním pro tento kraj znamenal Jan mladší ze Žerotína. Na místě původní nepohodlné tvrze vystavěl krásný, ve své době moderní renesanční zámek. Místní sirné lázně se dostaly díky jeho pečlivému rozšiřování do povědomí celé země. Jan mladší se zasloužil i o založení ruční papírny. Ke konci 17. století, za vlády hraběnky Angeliny Sybily Galle se rozhořely hranice s nařčenými čarodějnicemi. Tato žena povolala do kraje nejhrůznějšího inkvizitora Františka Bobliga z Edelštat. Až dospělost následníka panství, Jana Jáchyma

ze Žerotína, udělala přítrž této krvavé době. Činnost Bobligova tribunálu stála život 56 nevinných lidí. Poslední pán ze Žerotínů, Ludvík Antonín, prodal celé panství roku 1802 Lichtenštejnům. Jejich vláda přinesla do kraje rozkvět lázní a rozšíření průmyslu.¹⁰³

Obec Velké Losiny se nachází v Olomouckém kraji, v bývalém okrese Šumperk. Součástí obce jsou i osady Bukovice, Ludvíkov, Maršíkov a Žárová. Katastrální výměrou 46,5 km² se řadí k středně velkým obcím. Průměrná nadmořská výška v obci se pohybuje okolo 406 m n. m. K 1.1.2014 je v obci hlášeno 2668 obyvatel s trvalým pobytem.¹⁰⁴

Tabulka č. 18 – Struktura a velikost příjmů obce Velké Losiny v letech 2000 – 2014 (údaje v Kč, zaokrouhleno na desítky Kč)

Rok	Příjmové třídy				Příjmy celkem
	Třída 1 Daňové	Třída 2 Nedaňové	Třída 3 Kapitálové	Třída 4 Přijaté transfery (údaje po konsolidaci)	
2000	10.617.940,-	5.823.930,-	1.062.930,-	2.428.620,-	19.933.420,-
2001	14.270.010,-	8.440.190,-	176.330,-	3.102.280,-	25.988.810,-
2002	18.236.090,-	5.285.780,-	61.510,-	10.881.970,-	34.465.350,-
2003	19.554.430,-	8.093.550,-	28.790,-	22.402.870,-	50.079.640,-
2004	20.705.430,-	7.731.430,-	141.090,-	12.244.180,-	40.822.130,-
2005	22.241.990,-	6.794.220,-	97.350,-	4.222.430,-	33.355.990,-
2006	21.514.860,-	8.407.720,-	188.810,-	30.821.120,-	60.932.510,-
2007	23.117.740,-	10.225.170,-	2.977.650,-	36.424.460,-	72.745.020,-
2008	25.544.130,-	8.440.230,-	6.477.110,-	8.110.180,-	48.571.650,-
2009	21.673.900,-	7.496.600,-	6.784.600,-	2.901.880,-	38.856.980,-
2010	23.356.750,-	7.403.240,-	3.990.830,-	4.334.170,-	39.084.990,-
2011	22.696.430,-	8.455.470,-	7.739.040,-	3.853.310,-	42.744.250,-
2012	24.100.260,-	7.583.320,-	1.916.910,-	8.343.580,-	41.944.070,-
2013	29.490.600,-	5.894.670,-	2.633.450,-	17.444.770,-	55.463.490,-
2014	30.999.170,-	5.689.170,-	65.390,-	27.532.850,-	64.286.580,-

Zdroj: Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Velké Losiny z let 2000 – 2002. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Velké Losiny k 31.12. z let 2003 - 2014, vlastní zpracování

¹⁰³ Brožura Svazek obcí údolí Desné, tisk provedl Grafotyp Šumperk v roce 2011

¹⁰⁴ Obec Velké Losiny. Dostupné z: <http://www.losiny.cz/>

Daňové příjmy obce Velké Losiny vykazují rok od roku drobný nárůst. Mírné zakolísání lze pozorovat mezi roky 2008 a 2009. Mezi těmito roky došlo k již zmiňované změně rozpočtového určení daní. Obec tato skutečnost připravila o zhruba 4 mil. Kč. Dopady RUD nalezneme na položkách 1112 (Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti) a 1211 (Daň z přidané hodnoty). Další výraznou změnou v daňovém financování obce je rozmezí let 2012 a 2013. Konkrétně šlo o nárůst daňových příjmů o 5,3 mil. Kč. Ve sledovaném období lze ovšem pozorovat nárůst daňových příjmů o 291 %.

Obec velice dobře hospodaří se svým majetkem. Je zde vidět tendence vedení obce neprodávat zbytečně majetek, který je ve vlastnictví obce, a který v rámci pronájmů může významným způsobem ovlivňovat hospodaření. V nedaňových příjmech dosahuje obec Velké Losiny průměrně 7.450.979,- Kč, což je nejvíce ze všech sledovaných obcí. Na tak výrazném rozdílu se především podílejí položky 2111 (Příjmy z poskytování služeb a výrobků) a 2132 (Příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí).

Na druhé straně obec podléhá trendu prodeje vlastních pozemků. Kapitálové příjmy dosahují velice vysokých hodnot v letech 2008, 2009 a 2011. Vše je evidováno na položce 3111 (Příjmy z prodeje pozemků).

Třída 4 vykazuje největší odchylky v letech 2006 a 2007, kdy probíhala výstavba domu s chráněnými byty v horní části obce (investice ve výši 24,3 mil. Kč částečně hrazena z MMR a FS), v místní části Maršíkov byla vybudována kanalizace (celkové náklady činily 27,1 mil. Kč, 90 % dotace ze SFŽP) a investici se nevyhnula ani stará budova základní školy (investice ve výši 24,9 mil. Kč, 75 % dotace z MMR). Dalším významným rokem, kdy do obce plynuly dotační tituly, byl rok 2014. V tomto roce došlo k finálním úpravám nově vzniklé víceúčelové haly Areál zdraví. Stavba se skládala z více investičních akcí: Víceúčelová hala (19,7 mil. Kč, dotace ROP Střední Morava 40 %), Relaxační a sportovní zóna (6,7 mil. Kč, dotace ROP Střední Morava 90 %) a Příjezdová komunikace a parkoviště (5,5 mil. Kč, dotace ROP Střední Morava 40 %).

Tabulka č. 19 – Struktura a velikost výdajů obce Velké Losiny v letech 2000 – 2014 (údaje v Kč, zaokrouhleno na desítky Kč)

Rok	Výdajové třídy		Výdaje celkem
	Třída 5 Běžné (údaje po konsolidaci)	Třída 6 Kapitálové	
2000	15.399.550,-	4.036.850,-	19.436.400,-
2001	23.637.420,-	3.239.770,-	26.877.190,-
2002	25.315.160,-	4.763.330,-	30.078.490,-
2003	29.210.890,-	21.708.430,-	50.919.320,-
2004	33.305.820,-	2.760.890,-	36.066.710,-
2005	26.033.060,-	8.131.160,-	34.164.220,-
2006	21.980.870,-	37.755.900,-	59.736.770,-
2007	22.869.420,-	65.412.280,-	88.281.700,-
2008	30.089.470,-	15.392.070,-	45.481.540,-
2009	30.614.140,-	9.319.650,-	39.933.790,-
2010	29.229.970,-	4.644.300,-	33.874.270,-
2011	28.480.380,-	4.960.520,-	33.440.900,-
2012	29.328.530,-	5.357.840,-	34.686.370,-
2013	29.628.800,-	51.625.960,-	81.254.760,-
2014	26.911.570,-	34.760.170,-	61.671.740,-

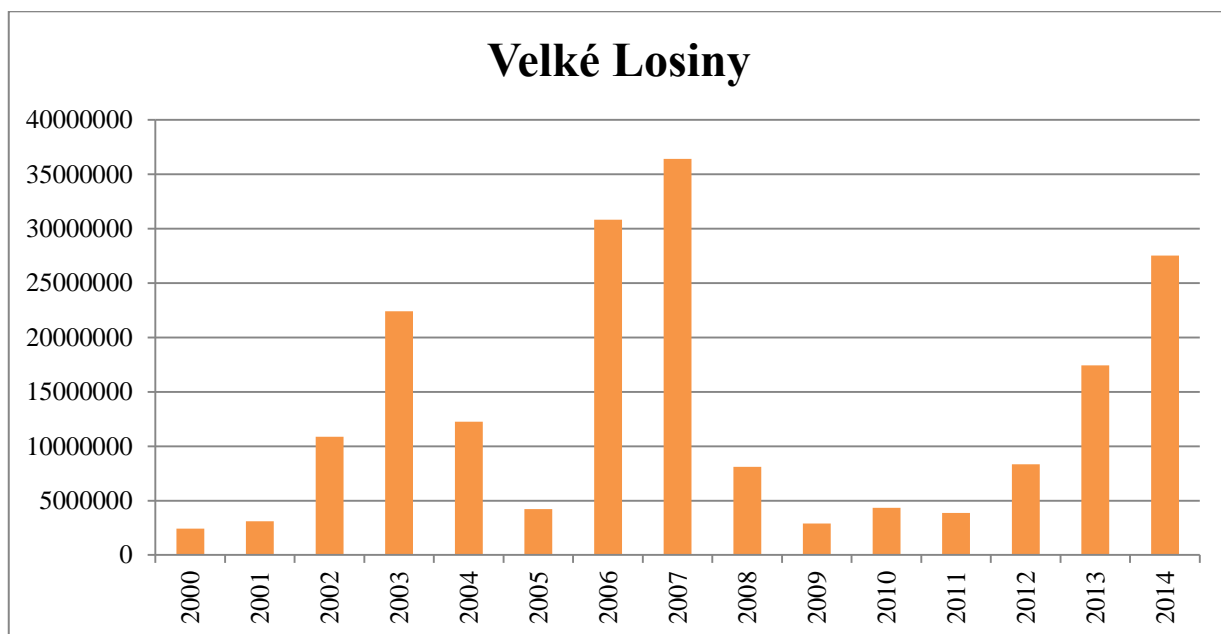
Zdroj: Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Velké Losiny z let 2000 - 2002, vlastní zpracování. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Velké Losiny k 31.12. z let 2003 - 2014, vlastní zpracování

Běžné výdaje vykazují pozvolný nárůst. Největší odchylky nalezneme mezi lety 2003 a 2004, kdy jde rozdílově o nárůst o 4 mil. Kč. Zvýšení běžných výdajů se projevilo na položce 5331 (Neinvestiční příspěvky zřizovaných příspěvkových organizací). Další odchylkou v hospodaření byly roky 2007 a 2008. Zde šlo o zvýšení běžných výdajů o 7,2 mil. Kč. Konkrétní zvýšení lze pozorovat na položce 5171 (Opravy a udržování), 3,9 mil. Kč a na položce 5169 (Nákup ostatních služeb), 1,6 mil. Kč. Celkově se běžné výdaje oproti počátku sledovaného období zvýšily o 174 %.

Kapitálové výdaje se opět trochu prolínají s třídou č. 4. Největší částky dosahuje rok 2007, kdy byl vystavěn dům s chráněnými byty v horní části obce (investice ve výši 24,3 mil. Kč částečně hrazena z MMR a FS), částečně se opravil farní kostel Jana Křtitele (investice ve výši 8,3 mil. Kč, 50 % dotace z Olomouckého kraje). Dalším významným

rokem kapitálových výdajů byl rok 2013 a 2014. V obci vznikla víceúčelová hala Areál zdraví, bylo provedeno zateplení objektu č. p. 238 (investice ve výši 11 mil. Kč, 85 % prostředků plynulo ze SFŽP). Obec pořídila zametací vůz (celkové náklady 2,8 mil. Kč, 90 % hrazeno ze SFŽP), provedla regeneraci vybraných lokalit této lázeňské obce (za celkem 16,3 mil. Kč, prostředky ve výši 85 % poskytnuty z ROP Střední Morava), zrekonstruovala ČOV (15,5 mil. Kč, 68 % ní účast SFŽP) a revitalizovala náměstí u lázní (investice ve výši 9 mil. Kč, 85 % finančních prostředků investice z ROP Střední Morava).

Graf č. 8 – Přijaté dotace obce Velké Losiny v letech 2000 – 2014

Zdroj: Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Velké Losiny z let 2000 – 2002. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Velké Losiny k 31.12. z let 2003 - 2014, vlastní zpracování

5.7. Vernířovice

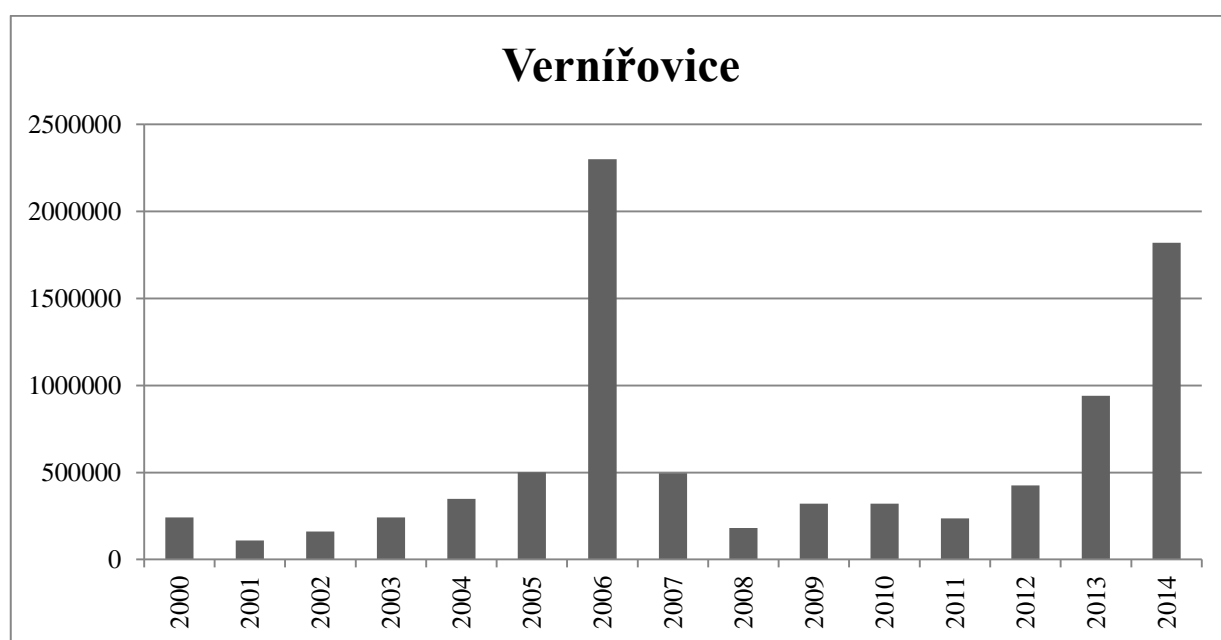
První písemná zmínka o horské obci pochází z roku 1558. Tato hornická osada spolu s dalšími obcemi po dlouhých 400 let zásobovala železné hutě v Sobotíně kvalitními magnetitovými rudami. Tato ruda a z ní vyrobené železářské výrobky proslavily tuto oblast po celém světě. Z Vernířovic pocházela žebračka Maryna Schuchová, která tím, že v sobotínském kostele vyjmula při přijímání hostii z úst, dala bezprostředně podnět k zahájení čarodějnických procesů na losinském a loučenském panství. Obec se nachází v Chráněné krajinné oblasti Jeseníky

v údolí říčky Merty, z obou stran obklopená horskými masívy vrcholové části Hrubého Jeseníku. Vernířovice jsou přitažlivé nejen pro turistiku, ale i pro milovníky důlních děl a minerálů.¹⁰⁵

Obec Vernířovice se nachází v Olomouckém kraji, v bývalém okrese Šumperk. Katastrální výměrou 33,29 km² se řadí k středně velkým obcím. Průměrná nadmořská výška v obci se pohybuje okolo 524 m n. m. K 1.1.2014 je v obci hlášeno 213 obyvatel s trvalým pobytem.¹⁰⁶

Graf č. 9 – Přijaté dotace obce Vernířovice v letech 2000 – 2014

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Vernířovice k 31.12. z let 2000 - 2014, vlastní zpracování

¹⁰⁵ Brožura Svazek obcí údolí Desné, tisk provedl Grafotyp Šumperk v roce 2011

¹⁰⁶ Obec Vernířovice. Dostupné z: <http://www.obec-vernirovice.cz/>

Tabulka č. 20 – Struktura a velikost příjmů obce Vernířovice v letech 2000 – 2014 (údaje v Kč, zaokrouhleno na desítky Kč)

Rok	Příjmové třídy				Příjmy celkem
	Třída 1 Daňové	Třída 2 Nedaňové	Třída 3 Kapitálové	Třída 4 Přijaté transfery (údaje po konsolidaci)	
2000	725.580,-	775.830,-	32.530,-	242.170,-	1.776.110,-
2001	1.044.890,-	135.040,-	8.290,-	109.740,-	1.297.960,-
2002	1.129.570,-	156.510,-	21.470,-	160.540,-	1.468.090,-
2003	1.245.530,-	189.810,-	31.220,-	241.250,-	1.707.810,-
2004	1.363.700,-	227.230,-	226.940,-	347.720,-	2.165.590,-
2005	1.438.310,-	167.870,-	520.600,-	501.270,-	2.628.050,-
2006	1.523.100,-	411.690,-	724.280,-	2.299.850,-	4.958.920,-
2007	1.591.050,-	410.250,-	258.410,-	495.790,-	2.755.500,-
2008	3.255.420,-	83.090,-	171.620,-	180.760,-	3.690.890,-
2009	2.981.160,-	55.060,-	9.840,-	320.130,-	3.366.190,-
2010	3.120.360,-	114.500,-	19.380,-	321.510,-	3.575.750,-
2011	3.270.850,-	135.880,-	156.880,-	236.410,-	3.770.020,-
2012	3.251.510,-	357.230,-	1.903.650,-	426.060,-	5.938.450,-
2013	3.153.730,-	280.970,-	27.180,-	940.740,-	4.402.620,-
2014	3.401.880,-	468.130,-	4.140,-	1.820.150,-	5.694.300,-

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Vernířovice k 31.12. z let 2000 - 2014, vlastní zpracování

Daňové příjmy obce Vernířovice kopírují vývoj rozpočtového určení daní. Navýšení daňových příjmů díky změně RUD lze pozorovat v letech 2007 – 2008 a opět i v letech 2012 – 2013, kdy rovněž došlo k navýšení podílu obcí na sdílených daních. Celkově šlo o 1,7 mil. Kč. Zvýšení se projevilo na položkách 1211 (Daň z přidané hodnoty), 1121 (Daň z příjmů právnických osob) a 1112 (Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti). Od roku 2000 do roku 2014 se celkové financování daňovými příjmy zvýšilo o 468 %. Nejvyšším daňovým příjmem je položka 1211 (Daň z přidané hodnoty), která se na daňových příjmech podílí 39 %, následuje položka 1121 (Daň z příjmu

právnických osob) v průměrné výši 19 %. Poplatky se na celkovém financování podílí pouze 24,6 %, což jasně dokazuje závislost rozpočtu na sdílených daních.

Nedaňové příjmy se v průměru pohybovaly okolo 264.606,- Kč. Největší rozdíl je evidentní v roce 2000, kdy položka 2111 (Příjmy z poskytování služeb a výrobků) dosahovala výše 682.230,- Kč. Navýšení položky bylo způsobeno prodejem dřeva z obecního lesa, paragraf 1031 (Pěstební činnost). Vytěžené dřevo je odprodáváno pile Vernířovice jako domácím zaměstnavateli, obec tímto podporuje podnikání a zaměstnanost v obci.

V rámci kapitálových příjmů pozorujeme v letech 2006 a 2012 výrazné navýšení třídy. Konkrétně jde v obou případech o položky 3111 (Příjmy z prodeje pozemků), kdy obec odprodala část svého majetku.

Nejvyšší dotaci obec získala v roce 2006, kdy byla v obci zrekonstruována hasičská zbrojnice. V roce 2014 poskytl Státní zemědělský a intervenční fond (dále jen SZIF) dotaci na „Modernizaci veřejného osvětlení II. etapa v místní části Sedmidvory“. Celkové náklady na akci činily 1,45 mil. Kč, fond přispěl částkou 270.000,- Kč.

Tabulka č. 21 – Struktura a velikost výdajů obce Vernířovice v letech 2000 – 2014 (údaje v Kč, zaokrouhleno na desítky Kč)

Rok	Výdajové třídy		Výdaje celkem
	Třída 5 Běžné (údaje po konsolidaci)	Třída 6 Kapitálové	
2000	1.596.590,-	-	1.596.590,-
2001	1.744.640,-	2.880,-	1.747.520,-
2002	1.303.260,-	170.700	1.473.960,-
2003	1.386.380,-	348.830,-	1.735.210,-
2004	2.040.410,-	149.920,-	2.190.330,-
2005	1.769.900,-	450.800,-	2.220.700,-
2006	2.259.000,-	2.070.210,-	4.329.210,-
2007	1.499.070,-	579.990,-	2.079.060,-
2008	2.089.790,-	48.300,-	2.138.090,-
2009	2.035.930,-	858.240,-	2.894.170,-
2010	1.812.000,-	23.530,-	1.835.530,-
2011	2.316.930,-	433.490,-	2.750.420,-
2012	3.437.760,-	894.690,-	4.332.450,-
2013	3.584.350,-	380.900,-	3.965.250,-
2014	3.636.770,-	1.872.920,-	5.509.690,-

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Vernířovice k 31.12. z let 2000 - 2014, vlastní zpracování

Běžné výdaje vykazují celkem vyrovnanou tendenci. Obec se viditelně snaží o stabilizaci výdajů využívaných na opakující se činnosti. Vzestupný nárůst lze pozorovat v letech 2011 a 2012. Nárůst lze sledovat na položkách 5169 (Nákup ostatních služeb) a 5171 (Opravy a udržování). Běžné výdaje vykazují ve sledovaném období pozvolný nárůst o 227 %.

Kapitálové výdaje se opět odvíjí od poskytnutých dotací. Obec evidentně nerealizuje investiční akce, pokud nejsou podloženy přijatými transfery. Největší investiční akce proběhly v letech 2006 a 2014, kdy obec zrekonstruovala místní komunikace ve výši 2.037.990,- (vše z vlastních zdrojů), respektive v roce 2014 zmodernizovala veřejné osvětlení v místní části Sedmidvory.

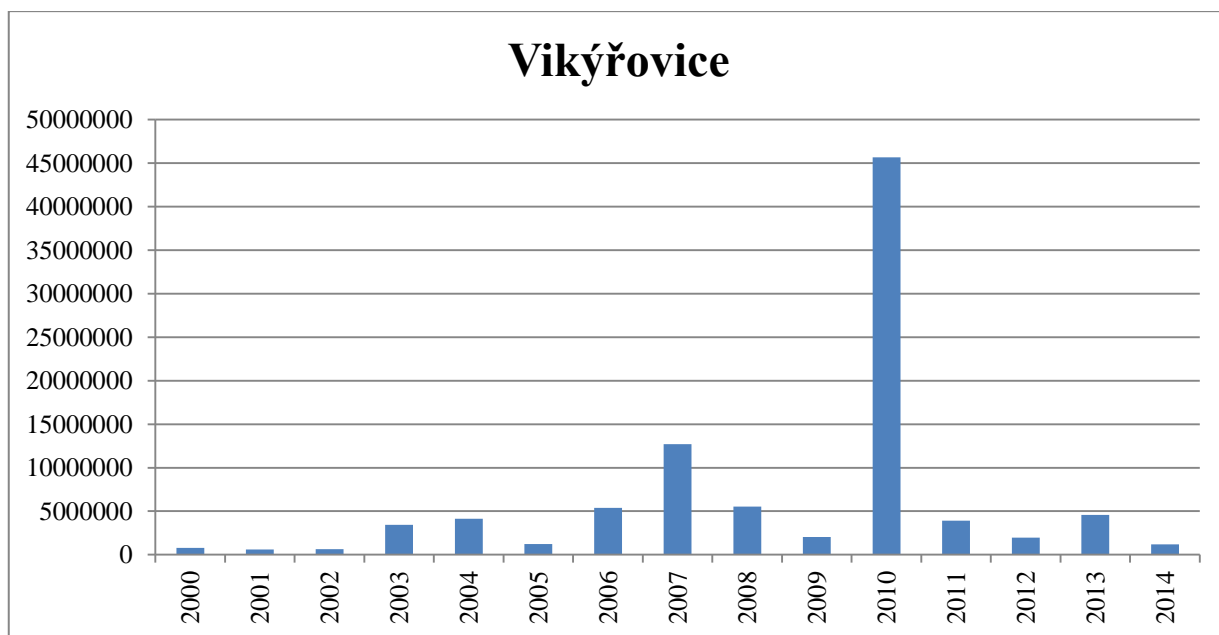
5.8. Vikýřovice

První zmínka o obci se objevuje v pramenech z roku 1391. Původně náležela pod šumpersko-novohradské panství, od 16. století však už spadala pod panství velkolosinské. Základní obživu obyvatel tvořilo vždy zemědělství, dokud i tuto obec nezasáhla průmyslová revoluce. Od počátku dvacátého století se zde rozrůstá rafinérie minerálních olejů a hlavně tkalcovna. Původní německé obyvatelstvo bylo po druhé světové válce odsunuto, na jeho místo přišli obyvatelé z různých koutů naší země a s nimi i nové dějiny.¹⁰⁷

Obec Vikýřovice se nachází v Olomouckém kraji, v bývalém okrese Šumperk. Katastrální výměrou 11,75 km² se řadí k malým obcím. Průměrná nadmořská výška v obci se pohybuje okolo 335 m n. m. K 1.1.2014 je v obci hlášeno 2360 obyvatel s trvalým pobytem.¹⁰⁸

Graf č. 10 – Přijaté dotace obce Vikýřovice v letech 2000 – 2014

Zdroj: Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Vikýřovice z let 2000 – 2002. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Vikýřovice k 31.12. z let 2003 - 2014, vlastní zpracování

¹⁰⁷ Brožura Svazek obcí údolí Desné, tisk provedl Grafotyp Šumperk v roce 2011

¹⁰⁸ Obec Vikýřovice. Dostupné z: <http://vikyrovice.cz/>

Tabulka č. 22 – Struktura a velikost příjmů obce Vikýřovice v letech 2000 – 2014 (údaje v Kč, zaokrouhleno na desítky Kč)

Rok	Příjmové třídy				Příjmy celkem
	Třída 1 Daňové	Třída 2 Nedaňové	Třída 3 Kapitálové	Třída 4 Přijaté transfery (údaje po konsolidaci)	
2000	7.802.140,-	918.370,-	127.560,-	801.360,-	9.649.430,-
2001	9.589.580,-	1.459.560,-	380.760,-	589.540,-	12.019.440,-
2002	11.616.230,-	896.000,-	97.220,-	646.760,-	13.256.210,-
2003	13.211.610,-	1.103.660,-	18.540,-	3.434.270,-	17.768.080,-
2004	14.489.210,-	881.620,-	354.270,-	4.147.750,-	19.872.850,-
2005	15.829.120,-	800.320,-	688.510,-	1.244.450,-	18.562.400,-
2006	15.815.040,-	752.030,-	1.958.180,-	5.393.310,-	23.918.560,-
2007	19.053.050,-	1.660.710,-	1.779.850,-	12.715.830,-	35.209.440,-
2008	20.606.570,-	709.770,-	615.530,-	5.542.620,-	27.474.490,-
2009	16.348.150,-	1.200.280,-	824.860,-	2.043.410,-	20.416.700,-
2010	17.335.090,-	1.451.900,-	1.097.160,-	45.683.400,-	65.567.550,-
2011	17.597.270,-	1.434.060,-	200.910,-	3.902.820,-	23.135.060,-
2012	17.248.060,-	1.504.200,-	199.990,-	1.949.380,-	20.901.630,-
2013	21.206.510,-	1.545.600,-	210.070,-	4.578.720,-	27.540.900,-
2014	23.057.440,-	1.493.600,-	215.490,-	1.178.930,-	25.945.460,-

Zdroj: Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Vikýřovice z let 2000 – 2002. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Vikýřovice k 31.12. z let 2003 - 2014, vlastní zpracování

Daňové příjmy vykazují celkem postupný nárůst. Viditelný skok v hospodaření lze postřehnout opět mezi roky 2008 a 2009, kdy došlo ke změně rozpočtového určení daní. Konkrétně šlo o snížení příjmů na položkách 1211 (Daň z přidané hodnoty) a 1112 (Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti). Celkově pouze za tyto 3 položky byl rozpočet snížen o 4,4 mil. Kč. Nicméně lze ve sledovaném období pozorovat navýšení daňových příjmů o 295 % z důvodu změn rozpočtového určení daní. Další rozdíly ve financování vykazuje rozmezí let 2012 – 2013. Opět jde o celorepublikovou změnu RUD. Pro obec Vikýřovice navýšení na straně daňových příjmů o 4 mil. Kč.

V rámci nedaňových příjmů nelze rozpoznat nějaké viditelné odchylky od průměru, který má hodnotu 1.187.455,- Kč.

Kapitálové příjmy se pohybují v rozmezí od 18.540,- Kč do 1.958.180,- Kč. Všechny uvedené částky jsou součástí příjmu díky položce 3111 (Příjmy z prodeje pozemků). V tomto ohledu je zřejmé, že obec Vikýřovice prodává pozemky ve svém vlastnictví. V posledních letech je patrný určitý útlum prodeje pozemků.

Mimo běžně přijaté transfery obec Vikýřovice získala v roce 2010 finanční prostředky na projekty „Po místních komunikacích ke komunikaci“ (celkové investiční náklady 17,9 mil. Kč, 85 % Evropský fond regionálního rozvoje – dále jen ERDF, 5 % státní rozpočet) a „Centrum sportu a zábavy“ ve výši 31,7 mil. Kč (85 % financováno z ERDF, 5 % ze státního rozpočtu). Výrazným rokem z hlediska přijatých dotací byl i rok 2007. Obec tehdy mohla 8 mil. Kč investovat do rekonstrukce místních komunikací. Dotaci poskytl Státní fond dopravní infrastruktury. Celkově již obec získala za sledované období 93.852.550,- příjmů z dotačních titulů.

Tabulka č. 23 – Struktura a velikost výdajů obce Vikýřovice v letech 2000 – 2014 (údaje v Kč, zaokrouhлено na desítky Kč)

Rok	Výdajové třídy		Výdaje celkem
	Třída 5 Běžné (údaje po konsolidaci)	Třída 6 Kapitálové	
2000	7.874.110,-	2.346.510,-	10.220.620,-
2001	7.850.990,-	3.064.270,-	10.915.260,-
2002	8.439.710,-	4.312.350,-	12.752.060,-
2003	13.258.000,-	3.472.930,-	16.730.930,-
2004	16.136.060,-	7.092.880,-	23.228.940,-
2005	10.383.650,-	7.952.950,-	18.336.600,-
2006	11.155.090,-	8.920.120,-	20.075.210,-
2007	9.992.850,-	27.125.900,-	37.118.750,-
2008	11.866.760,-	19.166.840,-	31.033.600,-
2009	13.823.500,-	39.632.850,-	53.456.350,-
2010	11.806.000,-	19.401.580,-	31.207.580,-
2011	13.787.420,-	6.907.660,-	20.695.080,-
2012	12.027.810,-	3.868.880,-	15.896.690,-
2013	13.404.870,-	8.229.570,-	21.634.440,-
2014	11.694.570,-	15.140.100,-	26.834.580,-

Zdroj: Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Vikýřovice z let 2000 – 2002. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Vikýřovice k 31.12. z let 2003 - 2014, vlastní zpracování

Běžné výdaje vykazují pozvolný nárůst dle ekonomické situace státu. Od počátku sledovaného období se běžné výdaje navýšily o 148 %. Jediným okamžikem, kdy se tak nestalo, bylo období let 2004 a 2005. V těchto letech došlo ke snížení běžných výdajů o 5,8 mil. Kč. Patrné je toto tvrzení na položce 5171 (Opravy a udržování), snížení o 3 mil. Kč a na položce 5331 (Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím), snížení o 2,9 mil. Kč.

Kapitálové příjmy v roce 2009 dosáhly téměř 40 mil. Kč. Důvodem bylo dokončení hned několika investičních akcí – rekonstrukce tělocvičny ZŠ Vikýřovice (investice ve výši 14,1 mil. Kč, vlastní zdroje), výstavba nové třídy družiny při MŠ Vikýřovice (realizace činila 8,3 mil. Kč, investice byla hrazena z vlastních zdrojů) a rekonstrukce místních komunikací (celkové náklady činily 11,1 mil. Kč, získaná dotace 1,5 mil. Kč ze SFDI). Průměrné kapitálové výdaje se pohybují okolo 11.775.692,- Kč.

5.9. Petrov nad Desnou

Obec se rozkládá kolem řek Desná a Merta při silnici ze Šumperka do Ostravy. Původní německý název obce je Petersdorf, později české Petrovice. Přídomek nad Desnou dostala až v roce 1924. V letech 1938-1945 byla připojena k Rapotínu, v roce 1980 i s osadou Terezín k Sobotínu.

Petrovice patřily k nejstarším osadám v údolí Desné. První zmínka o privilegiu pro zdejší rychtu je z roku 1354. Původně patřila k losinskému, později k vízberskému panství. Již počátkem 19. století zde byly drobné průmyslové podniky – hamr, mlýn, olejna a pila. Jednou z dominant obce byl kostel sv. Máří Magdalény, který byl postaven roku 1519. V sousední obci Rapotín byl na dohled odtud vystavěn téměř shodný, i když o něco menší. V roce 2008 proběhlo místní referendum o odtržení obce od Sobotína. Od 1.1.2010 je Petrov nad Desnou opět samostatnou obcí.¹⁰⁹

Obec Petrov nad Desnou se nachází v Olomouckém kraji, v bývalém okrese Šumperk. Katastrální výměrou 12,20 km² se řadí k malým obcím. Průměrná nadmořská

¹⁰⁹ Brožura Svazek obcí údolí Desné, tisk provedl Grafotyp Šumperk v roce 2011

výška v obci se pohybuje okolo 365 m n. m. K 1.1.2014 je v obci hlášeno 1195 obyvatel s trvalým pobytem.¹¹⁰

Tabulka č. 24 – Struktura a velikost příjmů obce Petrov nad Desnou v letech 2010 – 2014 (údaje v Kč, zaokrouhлено na desítky Kč)

Rok	Příjmové třídy				Příjmy celkem
	Třída 1 Daňové	Třída 2 Nedaňové	Třída 3 Kapitálové	Třída 4 Přijaté transfery (údaje po konsolidaci)	
2010	3.280.510,-	147.570,-	-	3.957.490,-	7.385.570,-
2011	9.244.010,-	275.480,-	384.790,-	645.950,-	10.550.230,-
2012	9.131.740,-	539.760,-	133.870,-	1.711.670,-	11.517.040,-
2013	10.778.350,-	362.650,-	20.100,-	8.710.460,-	19.871.560,-
2014	11.380.600,-	456.150,-	7.000,-	3.089.060,-	14.932.810,-

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Petrov nad Desnou k 31.12. z let 2010 - 2014, vlastní zpracování

Vzhledem ke vzniku obce až v roce 2010 nelze provést důkladnou analýzu, jako u ostatních obcí Svazku obcí údolí Desné. V rámci daňových příjmů sledujeme tendenci mírného navyšování dle podmínek rozpočtového určení daní. Velice nízké daňové příjmy v roce 2010 byly způsobeny nízkým odvodem sdílených daní do rozpočtu obce, do 31.8.2010 totiž finance ze sdílených daní spravovala obec Sobotín. Lze pozorovat výrazné snížení daňových příjmů oproti schválenému rozpočtu. Rozdíl skutečnosti oproti plánu je 5,9 mil. Kč. Naopak v roce 2013 došlo k výraznému nárůstu díky novému RUD. Položka 1211 (Daň z přidané hodnoty) vykazuje v roce 2013 částku 4,7 mil. Kč, což je 43 % celkových daňových příjmů. Položka 1121 (Daň z příjmů právnických osob) částku 2,2 mil. Kč, což je 20,4 % daňových příjmů. Nedaňové příjmy kolísají v průměru okolo 356.322,- Kč. V roce 2013 byly obci poskytnuty transfery na „Zateplení základní školy“ (celkové náklady činily 4,6 mil. Kč, získaná dotace od SFŽP ve výši 3 mil. Kč), hasičský

¹¹⁰ Obec Petrov nad Desnou. Dostupné z: <http://www.petrovnadesnou.cz/>

automobil CAS (celkem 4,5 mil. Kč, dotace 1 mil. Kč z Ministerstva vnitra – dále jen MVČR a z Olomouckého kraje také 1 mil. Kč).

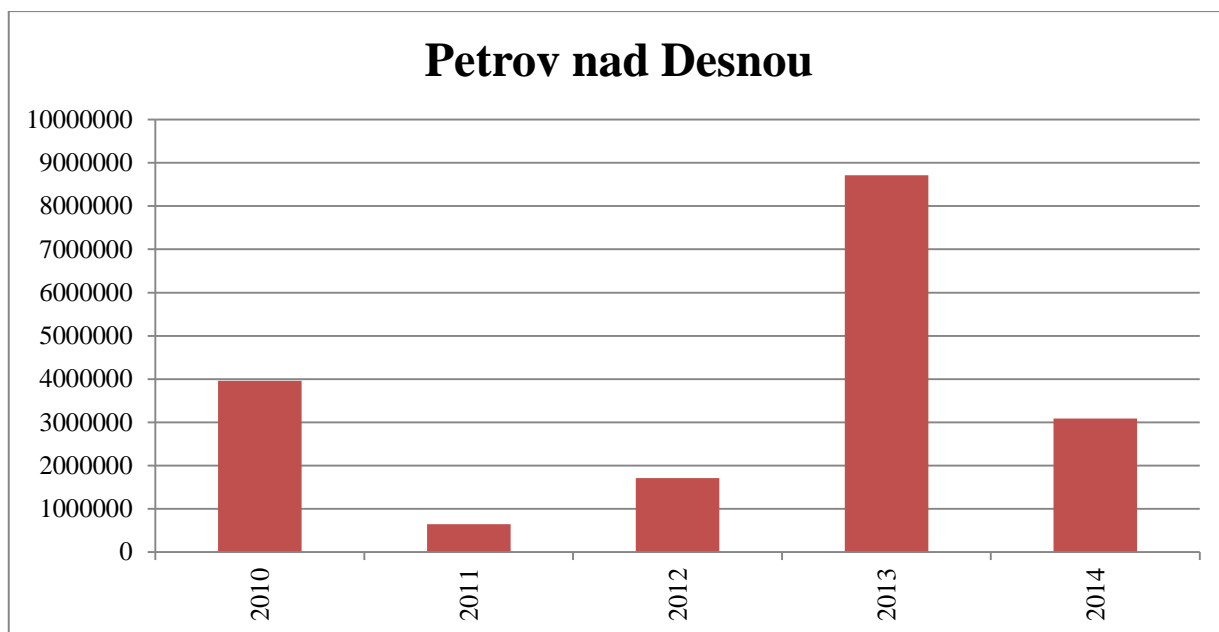
Tabulka č. 25 – Struktura a velikost výdajů obce Petrov nad Desnou v letech 2010 – 2014 (údaje v Kč, zaokrouhлено na desítky Kč)

Rok	Výdajové třídy		Výdaje celkem
	Třída 5 Běžné (údaje po konsolidaci)	Třída 6 Kapitálové	
2010	10.157.090,-	2.800.810,-	12.957.900,-
2011	8.094.370,-	425.590,-	8.519.960,-
2012	9.194.720,-	2.860.360,-	12.055.080,-
2013	10.550.730,-	13.724.630,-	24.275.360,-
2014	10.786.310,-	2.526.380,-	13.312.690,-

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Petrov nad Desnou k 31.12. z let 2010 - 2014, vlastní zpracování

Běžné výdaje se po dobu 5 let pohybují v průměru okolo 9.499.227,- Kč. V roce 2012 byly realizovány následující investiční projekty: Zkvalitnění nakládání s odpady (investice ve výši 0,7 mil. Kč, 0,5 mil. Kč dotace od SFŽP) nová společenská místnost (celkové náklady 0,5 mil. Kč, dotace z MAS Šumperský venkov 0,3 mil. Kč). Investice v roce 2014 plynuly na zateplení MŠ Beruška (celková výše investice 2,45 mil. Kč, z toho 1,8 mil. Kč hrazená dotace ze SFŽP) a protipovodňový výstražný systém (realizace investice 2,1 mil. Kč, 1,9 mil. Kč poskytl SFŽP).

Graf č. 11 – Přijaté dotace obce Petrov nad Desnou v letech 2010 – 2014

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Petrov nad Desnou k 31.12. z let 2010 - 2014, vlastní zpracování

5.10. Svazek obcí údolí Desné

SOÚD byl založen v roce 1997 zakladatelskou smlouvou dle zákona o obcích a registrován v registru sdružení vedeného u Okresního úřadu Šumperk. Členství ve svazku má k 1.1.2014 devět obcí - Obec Rapotín, Obec Velké Losiny, Obec Sobotín, Obec Loučná nad Desnou, Obec Víkřovice, Obec Rejchartice, Obec Hraběšice, Obec Vernířovice a Obec Petrov nad Desnou. SOÚD byl v prvopočátcích založen za účelem opravy železničních tratí Šumperk – Kouty nad Desnou, a Petrov nad Desnou – Sobotín, které byly poničeny povodní v roce 1997. V průběhu se k hlavním činnostem postupně přidaly i další, které SOÚD v současnosti vykonává. Jde například o životní prostředí a protipovodňová opatření, plnění úkolů v oblasti školství, zkvalitňování sociálních podmínek nebo podporu činností a spolupráci s akčními skupinami a občanskými sdruženími.

Mezi orgány SOÚD řadíme valnou hromadu, která je nejvyšším orgánem svazku a rozhoduje například o nabytí převodu nemovitých věcí, schvaluje rozpočet a výsledky hospodaření SOÚD nebo schvaluje strategické cíle a zaměření. Je složena ze zástupců všech členů svazku tak, že každá obec s počtem obyvatel nad 1 000 je zastoupena na valné hromadě dvěma zástupci, obec s počtem obyvatel do 1 000 jedním zástupcem.

Statutárním orgánem svazku je předsednictvo, které řídí činnost svazku. Předsednictvo rozhoduje o záležitostech svazku, pokud nejsou vyhrazeny valné hromadě, schvaluje výsledky výběrových řízení nebo rozhoduje o vnitřní organizační struktuře. Je složeno z předsedy, I. a II. místopředsedy a ze zbylých starostů, kteří jsou členové SOÚD. Z uvedeného tedy vyplývá, že předsednictvo je 9 členné.¹¹¹

Tabulka č. 26 – Struktura a velikost příjmů Svazku obcí údolí Desné v letech 1997 – 2014 (údaje v Kč, zaokrouhлено na desítky Kč)

Rok	Příjmové třídy				Příjmy celkem
	Třída 1 Daňové	Třída 2 Nedaňové	Třída 3 Kapitálové	Třída 4 Přijaté transfery (údaje po konsolidaci)	
1997	0	0	0	2.500.000,-	2.500.000,-
1998	0	5.000,-	0	2.500.000,-	2.505.000,-
1999	0	31.520,-	0	3.095.000,-	3.126.520,-
2000	0	2.673.000,-	0	2.000.000,-	4.673.000,-
2001	0	835.000,-	0	1.600.000,-	2.435.000,-
2002	0	416.420,-	0	3.663.500,-	4.079.920,-
2003	0	30.650,-	0	4.685.050,-	4.715.700,-
2004	0	41.340,-	0	2.764.000,-	2.805.340,-
2005	0	38.760,-	0	2.564.000,-	2.602.760,-
2006	0	38.350,-	0	8.622.180,-	8.660.530,-
2007	0	53.050,-	0	17.153.290,-	17.206.340,-
2008	0	91.540,-	0	24.286.510,-	24.780.050,-
2009	0	44.160,-	0	23.266.210,-	23.310.370,-
2010	0	46.620,-	0	24.870.190,-	24.916.810,-
2011	0	60.930,-	0	20.680.140,-	20.741.070,-
2012	0	63.070,-	0	16.250.820,-	16.313.890,-
2013	0	28.250,-	0	16.822.750,-	16.851.000,-
2014	0	118.490,-	6.360,-	53.685.300,-	53.810.150,-

Zdroj: Plnění rozpočtu Svazu obcí údolí Desné k 31.12. z let 1997 – 2006. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Petrov nad Desnou k 31.12. z let 2007 - 2014, vlastní zpracování

¹¹¹ CSÖLLEOVÁ, M. *Bakalářská práce Hospodaření školy dobrovolného svazku obcí*. VŠB-TUO Ostrava. 2013.

Subjekt Svazek obcí údolí Desné v hospodaření nevykazuje žádné daňové příjmy.

V rámci nedaňových příjmů se SOÚD pohybuje okolo 256.452,- Kč. Průměr výrazně navýšil rok 2000, konkrétně položka 2133 (Příjmy z pronájmu movitých věcí). Situace po povodních byla taková, že ministerstvo dopravy rušilo některé spoje, práce na opravách trati okamžitě zrušilo. Nebýt vzniku SOÚD na podzim 1997, nebyla by ani železniční trať obnovena. Slavnostní zahájení provozu, s historickým parním vlakem, proběhlo 28. 5. 1999. V roce 2000 pronajaly České dráhy k zajištění provozu 4 motorové a 4 přívěsné vozy za 1,6 mil. Kč. Tyto vozy SOÚD pronajímal Stavební obnově železnic a.s., firmě, která trať provozovala. Z tohoto důvodu je rok 2000 z hlediska nedaňových příjmů výjimečný. V roce 2001 bylo vyjednáno převedení trati včetně motorových a přívěsných vozidel z Českých drah na nového majitele – Svazku obcí údolí Desné. Nebyl již tedy důvod kompenzovat výdaje příjmy. Od roku 2003 trať provozuje SART Šumperk a.s. Ve výše uvedené tabulce je zcela patrné snížení nedaňových příjmů za pronájem trati.

Kapitálové příjmy, stejně jako daňové příjmy jsou od počátku sledovaného období nulové. Výjimku tvoří poslední sledovaný rok. U něj kapitálové příjmy dosáhly částky 6.360,- Kč, šlo o položku 3113 (Příjmy z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku). Kapitálové příjmy plynuly do rozpočtu prostřednictvím prodeje pražců a částí nástupišť, které musely být odstraněny z důvodu realizace elektrifikace trati.

Třída přijatých transferů vykazuje ze začátku sledovaného období pouze příspěvky členských obcí. Zakládajícími členy byly obce Rapotín, Velké Losiny, Sobotín, Loučná nad Desnou a Vikýřovice. Každá z obcí přispívala ze začátku pouze na chod celého SOÚD částkou 500.000,- Kč. Roku 2001 přistupuje do SOÚD obec Rejchartice. Od roku 2001 je také schváleno, jakým způsobem budou obce přispívat do společného rozpočtu. V návrhu rozpočtu na další kalendářní rok se stanoví výše režijních nákladů, tato částka se vydělí počtem obyvatel členských obcí SOÚD a vznikne částka režijních nákladů na jednoho obyvatele. Příslušná částka vynásobí počty obyvatel v jednotlivých obcích. Tuto částku jsou poté obce nuceny uhradit do společného rozpočtu SOÚD. Do roku 2007 zakládající obce přispívaly také v rámci investičních dotací. Částka v jednotlivých letech kolísala díky různým investičním záměrům. Zakládající obce však vždy hradily stejnou částku, nerozlišoval se počet obyvatel. Od roku 2007 se do společného rozpočtu přispívá na základě přepočtu na jednoho obyvatele.

Tabulka č. 27 – Neinvestiční transfery členských obcí SOÚD v roce 1997 a 2014 (údaje v Kč)

	Rok 1997	Rok 2014
Hraběšice	-	13.000,-
Loučná nad Desnou	500.000,-	210.000,-
Rapotín	500.000,-	397.000,-
Rejchartice	-	20.000,-
Sobotín	500.000,-	147.000,-
Velké Losiny	500.000,-	330.000,-
Vernířovice	-	21.000,-
Vikýřovice	500.000,-	286.000,-
Petrov nad Desnou	-	147.000,-

Zdroj: Plnění rozpočtu Svazu obcí údolí Desné k 31.12.1997. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obcí Hraběšice, Loučná nad Desnou, Rapotín, Rejchartice, Sobotín, Velké Losiny, Vernířovice, Vikýřovice a Petrov nad Desnou k 31.12.2014, vlastní zpracování

Situace se postupně měnila a SOÚD postupně na svoji činnost (obnova železnice po povodni v roce 1997) začínala získávat finance z dotačních titulů. Celkové náklady na obnovu trati činily 68 mil. Kč, přičemž přes 17 mil. Kč bylo hrazeno z fondů EU, dále víc jak 42 mil. Kč šlo ze státního rozpočtu, 7 mil. Kč zaplatil okresní úřad v Šumperku a 800.000,- Kč přispěl SOÚD. Prozatím nejvýše získanou dotací jsou finanční prostředky na realizaci „Elektrizace železniční trati č. 293 Šumperk – Kouty nad Desnou“. SFDI a Fond soudržnosti vyčlenil na tuto akci neuvěřitelných 339,7 mil. Kč. Částka bude do rozpočtu SOÚD plynout průběžně. Určitá část již byla poskytnuta na úhradu zřízení bezbariérových nástupišť po celé délce trati v roce 2014.

Tabulka č. 28 – Struktura a velikost výdajů Svazku obcí údolí Desné v letech 1997 – 2014 (údaje v Kč, zaokrouhлено na desítky Kč)

Rok	Výdajové třídy		Výdaje celkem
	Třída 5 Běžné (údaje po konsolidaci)	Třída 6 Kapitálové	
1997	2.500.000,-	-	2.500.000,-
1998	2.505.000,-	-	2.505.000,-
1999	2.531.520,-	595.000,-	3.126.520,-
2000	4.672.300,-	700,-	4.673.000,-
2001	2.167.080,-	267.920,-	2.435.000,-
2002	3.840.580,-	3.230,-	3.843.810,-
2003	2.787.520,-	2.199.070,-	4.986.590,-
2004	2.613.000,-	2.749.000,-	5.362.000,-
2005	2.434.500,-	3.046.000,-	5.480.500,-
2006	1.059.280,-	7.456.540,-	8.515.820,-
2007	1.772.790,-	30.615.200,-	32.387.990,-
2008	8.708.200,-	16.021.530,-	24.729.730,-
2009	7.095.650,-	13.982.000,-	21.077.650,-
2010	9.539.160,-	12.902.900,-	22.442.060,-
2011	9.256.480,-	9.204.830,-	18.461.310,-
2012	10.710.820,-	3.456.150,-	17.166.970,-
2013	11.031.380,-	6.691.340,-	17.722.720,-
2014	8.453.980,-	45.215.790,-	53.669.770,-

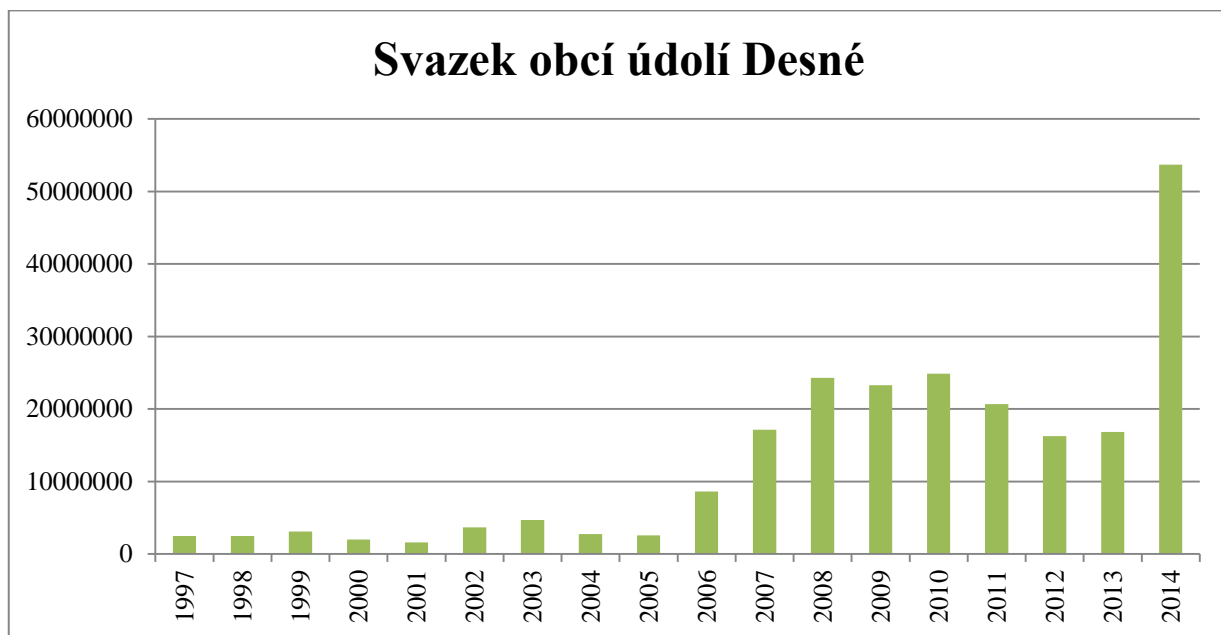
Zdroj: Plnění rozpočtu Svazku obcí údolí Desné k 31.12. z let 1997 – 2006. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Petrov nad Desnou k 31.12. z let 2007 - 2014, vlastní zpracování

Běžné výdaje SOÚD se ve sledovaném období postupně navyšovaly. Výrazné navýšení pozorujeme mezi lety 2007 a 2008. Dokument FIN 2-12 M nevykazuje žádnou položku, která by významným způsobem vzrostla. Lze říci, že veškeré položky nedaňových výdajů se mezi uvedenými roky navýšily. Celkově se běžné výdaje od počátku sledovaného období zvýšily o 338 %. Nejvyšší výdajovou položkou je 5011 (Platy zaměstnanců v pracovním poměru), která se každoročně pohybuje okolo 0,9 mil. Kč.

Kapitálové výdaje se opět výrazně prolínají s poskytnutými transfery. Největší investice SOÚD je realizována od roku 2014. Jde o „Elektrizaci železniční trati č. 293 Šumperk – Kouty nad Desnou“. V rámci stavby bude provedena rekonstrukce železničního

spodku a svršku včetně odvodnění a 13 ks výhybek a budou provedeny kolejové úpravy v železniční stanici Petrov nad Desnou a v dopravně Kouty nad Desnou za účelem zřízení nových bezbariérových nástupišť. Dále bude zřízena dopravná Loučná nad Desnou určená pro křižování vlaků. Celkové náklady investice jsou vykalkulovány na 399.823.450,- Kč. Spuštění nové elektrifikované trati je naplánováno na duben roku 2016.

Graf č. 12 – Přijaté dotace Svazku obcí údolí Desné v letech 1997 – 2014

Zdroj: Plnění rozpočtu Svazu obcí údolí Desné k 31.12. z let 1997 – 2006. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Petrov nad Desnou k 31.12. z let 2007 - 2014, vlastní zpracování

Pozvolný nárůst dotací lze sledovat již od roku 2007. Z nejvýznamnějších projektů lze jmenovat dotaci na rekonstrukci přejezdů v celkové výši 9,5 mil. Kč, poskytnutou od SFDI. Členské obce přispěly na režijní náklady částkou 1.425.000,- Kč. SOÚD také získal dotaci z Olomouckého kraje na marketingovou podporu cestovního ruchu „Přijďte k nám“ v celkové výši 1,1 mil. Kč.

Rok 2008 vykazuje opět finanční prostředky ze SFDI na rekonstrukci přejezdů ve výši 13,1 mil. Kč. Příspěvky obcí na režijní náklady činily 1.541.000,- Kč. Olomoucký kraj opět poskytl dotaci na marketingovou podporu cestovního ruchu „Přijďte k nám“ v celkové výši 1,1 mil. Kč. Jelikož je od roku 2008 SOÚD zřizovatelem školské právnické

osoby (dále jen ŠPO), plynou finanční prostředky na hospodaření školy prostřednictvím svazkového rozpočtu.

V roce 2009 poskytl SFDI finanční prostředky na rekonstrukci výhybek v železniční stanici Petrov nad Desnou, rekonstrukci zabezpečovacího zařízení tamtéž, rekonstrukci přejezdů na trati Šumperk - Sobotín, úpravu zářezu a zřízení odvodnění a rekonstrukci propustku v celkové výši 13,9 mil. Kč. Ministerstvo financí společně s členskými obcemi financovalo fungování ŠPO (5,7 mil. Kč). Neinvestiční dotace členských obcí na režijní náklady činila 1.439.400,- Kč.

V roce 2010 pokračovala výstavba na železniční trati. Konkrétně šlo o rekonstrukci výhybek v železniční stanici Petrov nad Desnou (směr Sobotín), zřízení PZS přejezdu a rekonstrukci přejezdu na trati Šumperk – Petrov nad Desnou. Dotace byla poskytnuta ze SFDI ve výši 12,7 mil. Kč. Olomoucký kraj financoval ŠPO v dotačním titulu „Zvyšování kvality ve vzdělávání v Olomouckém kraji“ celkem 2,6 mil. Kč. Finance na provoz ŠPO poskytlo i v tomto roce MFČR a jednotlivé obce (6,1 mil. Kč). Neinvestiční dotace členských obcí na režijní náklady činila 1.425.000,- Kč.

SFDI poskytl i v roce 2011 investiční dotace na rekonstrukci přejezdu na trati Petrov nad Desnou – Kouty nad Desnou, rekonstrukci nástupišť a osvětlení ve Velkých Losinách a optimalizaci trati Petrov nad Desnou – Kouty nad Desnou v celkové výši 9,2 mil. Kč. Na provoz ŠPO přispěly společně s členskými obcemi i MFČR a Olomoucký kraj (7,9 mil. Kč). Neinvestiční dotace členských obcí na režijní náklady činila 1.425.000,- Kč.

V roce 2012 lze sledovat pozvolný pokles dotačních prostředků. Pokles byl způsoben snížením dotace od SFDI. SOÚD nerealizoval tolik investičních projektů, jako v minulých letech. Výše ostatních prostředků zůstala zachována.

Rok 2013 vykazuje v rámci dotačních příjmů mírný růst. Prostředky od SFDI byly poskytnuty na rekonstrukci železničního svršku a na rekonstrukci přejezdové konstrukce včetně odvodnění na trati Šumperk – Sobotín v celkové výši 5,8 mil. Kč. Provoz ŠPO financoval Olomoucký kraj (1 mil. Kč), MFČR (4,3 mil. Kč) a členské obce (2,9 mil. Kč). Neinvestiční dotace členských obcí na režijní náklady činila 1.569.000,- Kč. Rok 2014 je popsán výše.

6. ANALÝZA ZADLUŽENOSTI, PŘÍČINY JEJÍHO VZNIKU A REGULACE DLUHU

Zadluženost obcí je čím dál častějším tématem, protože podíl obcí vykazující dluh se neustále zvyšuje. V současné době jde o více jak polovinu z 6248 obcí v ČR. Podíl dluhu na hospodaření se s rostoucím počtem obyvatel zvyšuje. Největší podíl na municipálním dluhu mají obce Praha, Brno, Ostrava a Plzeň, které dluží 47 mld. Kč. Ostatní obce v rámci svých krátkodobých nebo dlouhodobých úvěrů dluží 43 mld. Kč. Proto je nutné zamyslet se nad tím, zda-li je toto hospodaření pro územně samosprávné celky, případně i pro stát únosné.

Následující kapitola se nejprve věnuje analýze zadluženosti obcí Svazku obcí údolí Desné. Poté jsou jednotlivě pro každou obec vypočítány ukazatele dluhová služba a v současnosti Ministerstvem financí ČR využívaný Souhrnný monitorující ukazatel SIMU. Na závěr tohoto bloku jsou prostřednictvím komparace srovnány zjištěné údaje pro všechny obce dohromady. Dále kapitola obsahuje vysvětlení příčin vzniku dluhů u obcí SOÚD a uvedeny možnosti, jak regulovat zadluženost územně samosprávných celků.

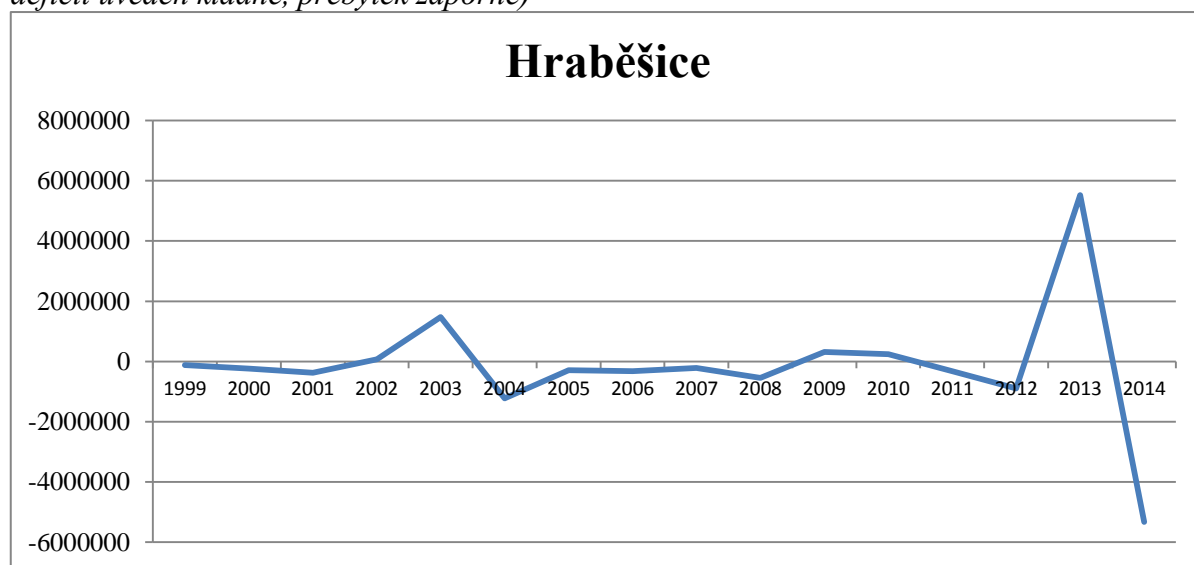
6.1. Hraběšice

Obec Hraběšice vykazuje ve sledovaném období celkem vyrovnané hospodaření. Z hlediska 8. třídy, která vyhodnocuje financování obce, končí hospodaření ke konci kalendářního roku v převážné většině přebytkem finančních prostředků. Kladný stav finančních prostředků lze sledovat v letech 1999 - 2001, 2004 - 2008, 2011, 2012 a 2014. Naopak v letech 2002, 2003, 2009, 2010 a 2013 se obec potýkala s deficitním hospodařením.

V letech 1999 – 2002 obec splácela dlouhodobý úvěr, který přijala ještě před začátkem sledovaného období. Úvěr byl poskytnut na výstavbu nové budovy, ve které nyní sídlí obecní úřad, prodejna potravin a hasičská zbrojnice. Investice proběhla v roce 1998 s celkovými náklady 3,2 mil. Kč, 1 mil. Kč bylo kryto úvěrovými prostředky, 480.000,- Kč dostala obec prostřednictvím dotace. V roce 2003 obec schválila přijetí dalšího dlouhodobého úvěru určeného na investiční akci – Obnova centra života a rekonstrukce kulturního domu v celkové výši 7.234.680,- Kč. Tento úvěr byl z větší části splacen hned

následující rok. V dalších letech probíhají pouze přesuny mezi bankovními účty. Na konci roku 2013 si obec půjčila na investiční akci „Zavedení separace bioodpadu“ další finanční prostředky ve výši 4.350.000,- Kč, které ihned následující rok celé splatila. Ke konci roku 2014 nevykazuje obec Hraběšice žádné dlouhodobé závazky, pouze krátkodobé závazky interního charakteru (zaměstnanci, sociální a zdravotní pojištění). Stav běžného účtu k 31.12.2014 je 1.468.664,87 Kč.

Graf č. 13 – Výsledek hospodaření obce Hraběšice v letech 1999 – 2014 (údaje v Kč, deficit uveden kladně, přebytek záporně)

Zdroj: Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Hraběšice z let 1999 – 2002. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Hraběšice k 31.12. z let 2003 - 2014, vlastní zpracování

Analytická část běžné a kapitálové části rozpočtu vykazuje, jakým způsobem obec využívá finanční prostředky. Běžná část by měla financovat běžné výdaje, kapitálová část naopak výdaje investiční. Z provedených výpočtů je patrné, že obec své finance nevyužívá tak, jak by měla. Za sledované období vykazovala v součtu všech let průměrně přebytek v hospodaření na straně běžných příjmů v hodnotě 191.761,88 Kč, což znamená, že výdaje na opakující se činnosti jsou ufinancovatelné běžnými příjmy a v rozpočtu navíc zbývá částka použitelná na investiční akce. Naopak kapitálová část rozpočtu vykazuje v součtu sledovaných let průměrnou hodnotu -67.163,13 Kč. Kapitálové příjmy nestačí na financování investičních akcí. Obec kapitálové výdaje hradí z běžných příjmů. Největší rozdíly v hospodaření lze sledovat v posledních letech. Roku 2013 obec vykazovala v rámci

běžné části rozpočtu částku -5.445.500,- Kč, v rámci kapitálové části -82.240,- Kč. Oproti tomu hned následující rok hospodaření končí výrazným přebytkem.

Tabulka č. 29 – Běžná a kapitálová část rozpočtu obce Hraběšice za roky 1999 – 2014 (údaje v Kč)

Roky	Běžná část rozpočtu	Kapitálová část rozpočtu
1999	29.500,-	92.500,-
2000	-51.450,-	292.300,-
2001	237.100,-	133.360,-
2002	258.420,-	-326.820,-
2003	-598.000,-	-880.680,-
2004	794.390,-	430.200,-
2005	318.230,-	-28.970,-
2006	48.430,-	27.860,-
2007	230.210,-	-13.990,-
2008	3.500,-	536.710,-
2009	178.660,-	-500.450,-
2010	144.760,-	-382.370,-
2011	751.960,-	-426.650,-
2012	867.830,-	24.030,-
2013	-5.445.500,-	-82.240,-
2014	5.300.150,-	30.600,-
Celková hodnota	3.068.190,-	-1.074.610,-
Prům. hodnota	191.761,88	-67.163,13

Zdroj: Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Hraběšice z let 1999 – 2002. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Hraběšice k 31.12. z let 2003 - 2014, vlastní zpracování

6.1.1. Ukazatel dluhové služby

Tabulka č. 30 – Ukazatel dluhové služby obce Hraběšice za rok 2014 (údaje v Kč)

Daňové příjmy	1 711 066,48
Nedaňové příjmy	824 599,30
Přijaté dotace	54 400,00
Dluhová základna	2 590 065,78
Úroky	38 236,10
Splátka jistin	4 350 000,00
Splátka leasingu	0,00
Dluhová služba	4 388 236,10
Ukazatel dluhové služby	169,43 %

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Hraběšice k 31.12.2014, vlastní zpracování

V letech 2004 – 2008 používalo Ministerstvo financí ČR ukazatel dluhové služby ke zjištění stavu veřejných financí u územních samosprávných celků. Dluhová služba vyjadřuje podíl splátek úroků, jistin úvěrů k celkovým příjmům obecního rozpočtu. Pro hodnotu tohoto ukazatele byla používána hranice do 30 %. Velikost tohoto ukazatele byla posuzována při žádostech obcí o zápůjční prostředky a v některých případech byla i kritériem pro poskytování dotací, např. ze státních fondů.

U obce Hraběšice lze vidět výrazné překročení tohoto ukazatele, které bylo způsobeno splátkou krátkodobého úvěru, který obec přijala v roce 2013 na rekonstrukci místních komunikací. V roce 2013 vykazuje na položce 5171 Opravy a udržování, paragraf 2212 (Pozemní komunikace) částku 5.140.000,- Kč. Z dostupných zápisů je patrné, že s přijetím úvěru na opravu místních komunikací obec počítala již na konci rozpočtového období 2012.

6.1.2. Monitorující ukazatel SIMU

Tabulka č. 31 – Monitorující ukazatel SIMU pro obec Hraběšice za rok 2014 (údaje v tis. Kč)

	Hraběšice	
1	Počet obyvatel	151
2	Příjem celkem	7 887
3	Úroky	38
4	Uhrazené splátky	4 350
5	Dluhová služba	4 388
6	Ukazatel DS v %	55,63832552
7	Aktiva celkem	30 021
8	Cizí zdroje	102
9	Stav na BÚ	1 469
10	Úvěry a dluhopisy	0
11	PNFV a ostatní dluhy	0
12	Zadluženost celkem	0
13	Podíl cizích zdrojů k aktivům v %	0,34
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojích v %	0,00
15	8-leté saldo	-1 211
16	Oběžná aktiva	1 521
17	Krátkodobé závazky	102
18	Celková likvidita	14,91

Zdroj: Český statistický úřad. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Hraběšice k 31.12.2014. Rozvaha obce Hraběšice za rok 2014, vlastní zpracování

Za rozhodující ukazatele považuje MFČR ukazatel celkové likvidity a podíl cizích zdrojů na celkových aktivech. Když se celková likvidita bude pohybovat v intervalu (0;1) a podíl cizích zdrojů včetně přijatých návratných finančních výpomocí k celkovým aktivům bude vyšší než 25%, měly by být tyto obce písemně požádány MFČR o zdůvodnění tohoto stavu v hospodaření a stanovisko zastupitelstva.

Pro obec Hraběšice jsou oba ukazatele v doporučené normě. Ukazatel č. 15 – Osmileté saldo vykazuje ke konci roku 2014 přebytek v hodnotě 1.211.000,- Kč. Oproti ukazateli dluhové služby, který byl počítán v minulosti, je ukazatel č. 6 ovlivněn, tím, že součástí výpočtu jsou i kapitálové příjmy a ostatní přijaté transfery (ne jen položky 4112 a 4212, jako ve starém ukazateli dluhové služby). Z výpočtů vyplývá, že 55 % celkových příjmů je vynaloženo na krytí splátek úvěrů a úroků z nich. Obec je vystavena vyššímu riziku při hospodaření. Obec vykazuje aktiva ve výši 30.021.000,- Kč, z toho oběžná aktiva

ve výši 1.521.000,- Kč. Z pasiv jsou do monitorujícího ukazatele začleněny pouze krátkodobé závazky (102.000,- Kč). Z pohledu majetkového je obec schopna ustát svým závazkům.

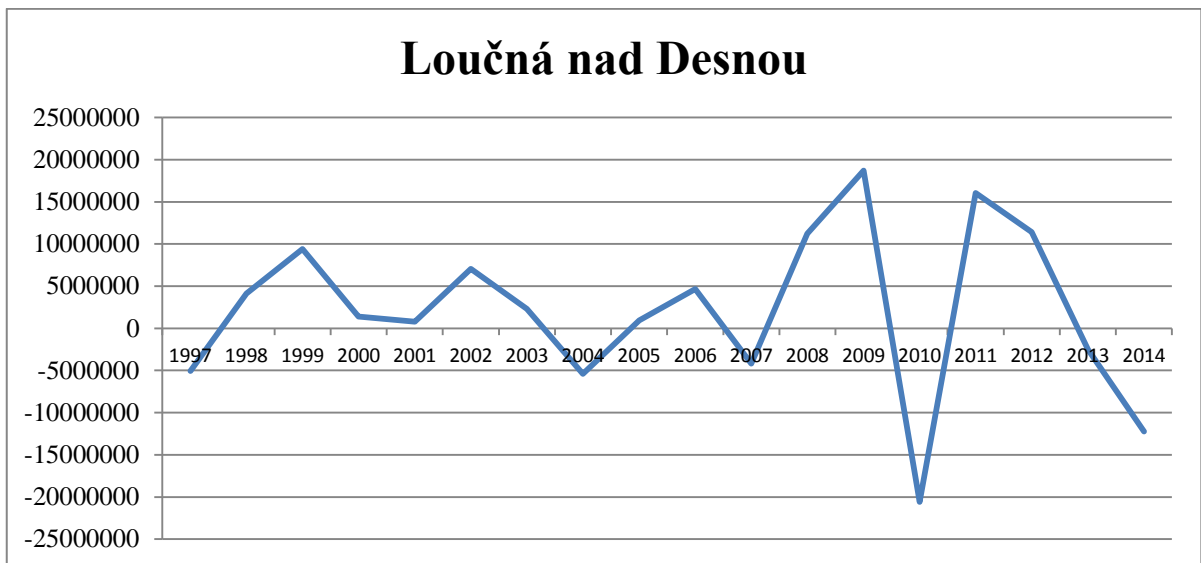
6.2. Loučná nad Desnou

Hospodaření obce Loučná nad Desnou vykazuje v 8. třídě – financování střídavá období. Přebytek v hospodaření můžeme sledovat v letech 2004, 2007, 2010, 2013 a 2014. Naopak v letech 2000 - 2003, 2005, 2006, 2008, 2009, 2011 a 2012 se obec potýkala s deficitním hospodařením. Deficitní hospodaření se prokázalo již v letech 2000 a 2001, kdy ještě obci stačily finanční prostředky uložené na běžném účtu, které na své závazky využila. V roce 2002 již bylo financování pokryto krátkodobým i dlouhodobým úvěrem. Od roku 2002 obec kryje své výdaje prostředky z úvěrů. Skoro každý kalendářní rok přijímá krátkodobý nebo dlouhodobý úvěr. Většina těchto financí je využívána na krytí investic, které jsou financovány z fondů EU.

V roce 2005 si obec půjčuje 2,3 mil. Kč na následující investiční akce - nová víceúčelová hala u rybníka Kocián (celkové náklady 28,4 mil. Kč, 40 % zdrojů financováno z vlastních zdrojů), byla provedena výměna oken na rybářské baště (celkové náklady 1,3 mil. Kč, 25 % z vlastních zdrojů) a slavnostně otevřena tělocvična (celkové náklady 15,7 mil. Kč, 20 % z vlastních zdrojů). V roce 2011 si obec půjčuje 32,8 mil. Kč a investuje je do technického vybavení. Zakoupila malotraktor John Deere s žacíím zařízením a čelní nakládací lžící, 2 ks štěpkovačů, 3 ks křovinořezů, osobní služební automobil Octavia, traktor John Deere s šípovou radlicí a komunální víceúčelové vozidlo LADOG (zametací vůz). Náklady na provozní techniku mimo zametacího vozu dosahovaly v roce 2011 výše 1,3 mil. Kč. Dotace byla poskytnuta pouze na zametací vůz ve výši 90 % ze SFŽP. Celková hodnota zakoupeného vozu činila 3,7 mil. Kč. Finanční prostředky plynuly i do rozvoje obce, konkrétně na realizaci veřejného osvětlení v úseku I/44 (investice ve výši 28,6 mil. Kč, 50 % vlastní zdroje). Rok 2012 znamenal v rámci financování přijetí krátkodobého úvěru ve výši 13,6 mil. Kč na realizaci nové kanalizace místní části Rejhotice (investice ve výši 45 mil. Kč, 14 mil. Kč vlastní zdroje), vybudování soustavy parkovišť v prostoru panelového sídliště (8,4 mil. Kč, 25 % vlastní zdroje) nebo částečnou obnovu hrobky Kleinů (vlastní zdroje 0,6 mil. Kč).

K 31.12.2014 zbývá z dlouhodobých úvěrů splatit 34.714.029,25 Kč. Krátkodobé závazky jsou ve výši 1.420.210,55 Kč. Nejvyššími položkami jsou dodavatelé, zaměstnanci, sociální a zdravotní pojištění. K 31.12.2014 obec disponuje částkou 6.559.860,- Kč na běžném účtu.

Graf č. 14 – Výsledek hospodaření obce Loučná nad Desnou v letech 1997 – 2014 (údaje v Kč, deficit uveden kladně, přebytek záporně)

Zdroj: Kronika obce Loučná nad Desnou, vybrané roky 1997 – 2003. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Loučná nad Desnou k 31.12. z let 2004 - 2014, vlastní zpracování

Běžná část rozpočtu vykazuje ve sledovaném období v součtu všech let průměrný přebytek 5.708.154,22 Kč. Znamená to, že běžné výdaje jsou dostatečně kryté běžnými příjmy. Oproti tomu kapitálová část rozpočtu vykazuje v součtu všech let průměrně ztrátu - 7.847.781,67 Kč. Obec tedy nestačí své investiční výdaje krýt přijatými investičními dotacemi a kapitálovými příjmy. Z výše uvedeného je patrné, že obec není schopna krýt kapitálovou část rozpočtu ani svou běžnou částí. Dochází proto k situaci, kdy obec musí své hospodaření krýt úvěrovými prostředky. Největší rozdíl lze sledovat v roce 2011, kdy běžná část rozpočtu dosahovala 4.944.470,- Kč a kapitálová část skončila hospodařením ve výši - 20.988.020,- Kč.

Tabulka č. 32 – Běžná a kapitálová část rozpočtu obce Loučná nad Desnou za roky 1997 – 2014 (údaje v Kč)

Roky	Běžná část rozpočtu	Kapitálová část rozpočtu
1997	4.478.330,-	571.670,-
1998	3.377.180,-	-7.968.300,-
1999	1.631.090,-	-11.027.320,-
2000	3.188.470,-	-4.563.050,-
2001	4.710.120,-	-5.479.910,-
2002	4.209.270,-	-11.251.140,-
2003	2.636.810,-	-4.949.640,-
2004	8.757.120,-	-3.349.500,-
2005	10.640.180,-	-11.585.460,-
2006	2.883.790,-	-7.529.600,-
2007	5.948.730,-	-1.759.820,-
2008	5.675.670,-	-16.913.020,-
2009	2.000.890,-	-20.722.970,-
2010	11.064.350,-	9.520.230,-
2011	4.944.470,-	-20.988.020,-
2012	4.375.950,-	-15.793.480,-
2013	9.427.690,-	-6.913.530,-
2014	12.796.675,-	-557.210,-
Celková hodnota	102.746.785,-	-141.260.070,-
Prům. hodnota	5.708.154,72	-7.847.781,67

Zdroj: Kronika obce Loučná nad Desnou, vybrané roky 1997 – 2003. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Loučná nad Desnou k 31.12. z let 2004 - 2014, vlastní zpracování

6.2.1. Ukazatel dluhové služby

Tabulka č. 33 – Ukazatel dluhové služby obce Loučná n. Desnou za rok 2014 (údaje v Kč)

Daňové příjmy	33 183 190,00
Nedaňové příjmy	2 085 205,86
Přijaté dotace	305 300,00
Dluhová základna	35 573 695,86
Úroky	2 410 490,02
Splátka jistin	7 894 084,17
Splátka leasingu	0,00
Dluhová služba	10 304 574,19
Ukazatel dluhové služby	28,97

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Loučná nad Desnou k 31.12.2014, vlastní zpracování

Ukazatel dluhové služby vychází u obce Loučná nad Desnou v hodnotě 28,97 %. Ministerstvo financí ČR stanovovalo v letech 2004 – 2008 hranici 30 %. Obec je tedy v hraničním pásmu. Vysoká hodnota ukazatele je rovněž způsobena splátkou dlouhodobých úvěrů poskytnutých na investiční akce v letech 2002 – 2013. Obci zbývá stále uhradit 34,7 mil. Kč (stav k 31.12.2014).

6.2.2. Monitorující ukazatel SIMU

Tabulka č. 34 – Monitorující ukazatel SIMU pro obec Loučná nad Desnou za rok 2014 (údaje v tis. Kč)

Loučná		
1	Počet obyvatel	1 688
2	Příjem celkem	42 124
3	Úroky	2 410
4	Uhrazené splátky	7 894
5	Dluhová služba	10 304
6	Ukazatel DS v %	24,46
7	Aktiva celkem	492 936
8	Cizí zdroje	36 135
9	Stav na BÚ	6 560
10	Úvěry a dluhopisy	34 714
11	PNFV a ostatní dluhy	0
12	Zadluženost celkem	34 714
13	Podíl cizích zdrojů k aktivům v %	7,33
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojích v %	96,07
15	8-leté saldo	17 893
16	Oběžná aktiva	7 402
17	Krátkodobé závazky	1 421
18	Celková likvidita	5,21

Zdroj: Český statistický úřad. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Loučná nad Desnou k 31.12.2014. Rozvaha obce Loučná nad Desnou za rok 2014, vlastní zpracování

Vymezené monitorující ukazatele SIMU jsou pro obec Loučná nad Desnou v normě. Zarážející může být řádek č. 14, u kterého obec vykazuje 96 % podíl zadluženosti na cizích zdrojích. Tento ukazatel určuje podíl dlouhodobých úvěrů na cizích zdrojích. Ukazatel č. 15 – Osmileté saldo vykazuje ke konci roku 2014 deficit 17.893.000,- Kč.

Ukazatel dluhové služby v hodnotě 24,46 % znamená, že 24 % celkových příjmů je vynaloženo na krytí splátek úvěrů a úroků z nich. Aktiva vykazují ve sledovaném období 492.936.000,- Kč, z toho oběžná aktiva 7.402.2000,- Kč. V rámci pasiv jsou uvedeny krátkodobé závazky (1.421.000,- Kč) a dlouhodobé financování prostřednictvím úvěrů a dluhopisů ve výši 34.714.000,- Kč. Porovnáním aktiv a pasiv lze zjistit, že poměr v žádném případě neohrožuje majetkovou strukturu obce.

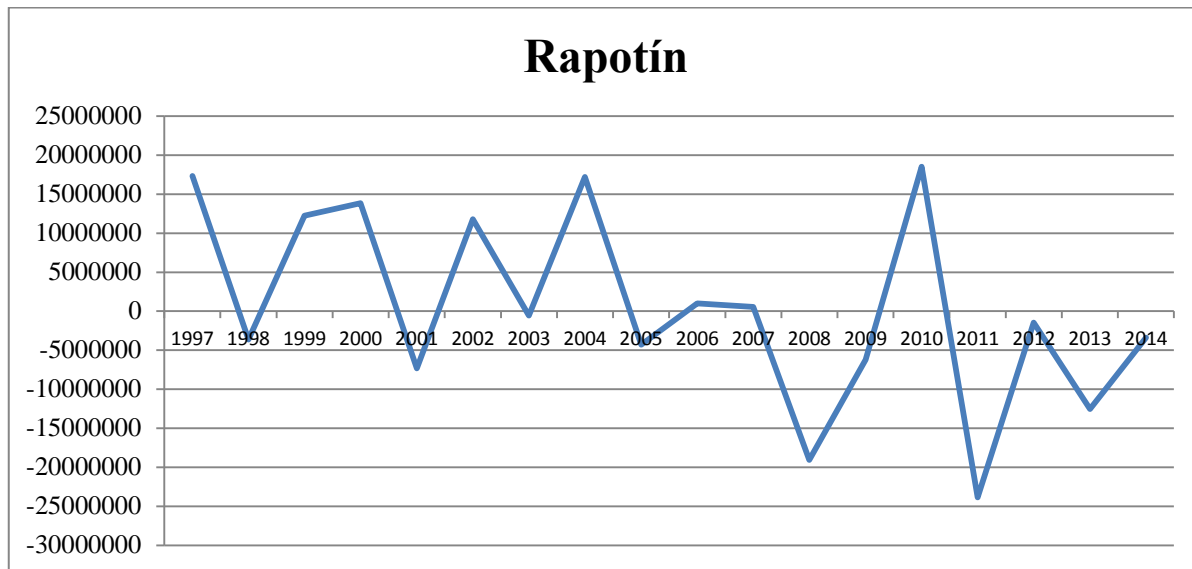
6.3. Rapotín

Hospodaření obce Rapotín vykazuje v 8. třídě – financování střídavá období. Přebytkem skončilo hospodaření v letech 2001, 2003, 2005, 2008, 2009, 2011 - 2014. Naopak v letech 2000, 2002, 2004, 2006, 2007 a 2010 se potýkala s deficitním hospodařením. Od roku 1997 do roku 2010 obec pravidelně žádá o krátkodobé i dlouhodobé úvěry. Veškeré úvěry byly využity na investiční akce, v převážné části spolufinancovány z prostředků Evropské unie.

V letech 2003 a 2010 zaznamenala obec v rámci cizích zdrojů nejvyšší nárůst, konkrétně přijetí dlouhodobých úvěrů. V roce 2003 se jednalo o 22,1 mil. Kč a v roce 2010 o 21,4 mil. Kč. Rok 2003 probíhal ve znamení dokončení výstavby domu s pečovatelskou službou (investice ve výši 13,9 mil. Kč, 35 % vlastních zdrojů) a byla také zahájena nástavba panelových domů na sídlišti (náklady na akci činily 34,1 mil. Kč, 16 mil. Kč z vlastních zdrojů). V roce 2010 proběhla výstavba nového kulturního centra v obci (22,8 mil. Kč, celá investice uhrazena z vlastních zdrojů), modernizace plynové kotelny na sídlišti (náklady na modernizaci 15,4 mil. Kč, 50 % vlastní zdroje) a rekonstrukce hřiště u ZŠ Rapotín (investice ve výši 9,8 mil. Kč, 3,9 mil. Kč vlastní zdroje).

Od roku 2011 si obec na své investiční akce vystačí a provádí pravidelnou splátku úvěrů. K 31.12.2014 zbývá uhradit celkem 39.654.443,57 Kč, krátkodobé závazky obec eviduje ve výši 9.623.810,- Kč. Nejvyšší částky dosahují dodavatelé, přijaté zálohy, zaměstnanci a povinné odvody z mezd. Stav finančních prostředků obce na běžném účtu ke konci roku 2014 je 23.603.306,99 Kč.

Graf č. 15 – Výsledek hospodaření obce Rapotín v letech 1997 – 2014 (údaje v Kč, deficit uveden kladně, přebytek záporně)

Zdroj: Kronika obce Rapotín, vybrané roky 1997 – 2000. Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Rapotín z let 2001 – 2002. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Rapotín k 31.12. z let 2003 - 2014, vlastní zpracování

Běžné výdaje obec zvládá financovat běžnými příjmy (daňové, nedaňové a neinvestiční dotace). Za sledované období vykázala v součtu všech let průměrný přebytek v hospodaření na straně běžných příjmů v hodnotě 21.215.248,99 Kč. Oproti tomu kapitálová část rozpočtu se potýká s opakovaným deficitem. Za sledované období v součtu všech let jde o průměrnou hodnotu -22.237.26,78 Kč. Znamená to, že kapitálové příjmy nestačí na úhradu kapitálových výdajů. Obec musí kapitálové výdaje hradit rozpočtovými příjmy. Stejně jako obci Loučná nad Desnou ani obci Rapotín nepostačují na krytí kapitálových výdajů ani běžné příjmy, proto se ve sledovaných letech musela uchýlit k přijetí krátkodobých nebo dlouhodobých úvěrů. Největší rozdíl lze pozorovat v roce 2010, kdy běžná část rozpočtu dosahovala 30.104.790,- Kč a kapitálová část rozpočtu - 48.615.180,- Kč.

Tabulka č. 35 – Běžná a kapitálová část rozpočtu obce Rapotín za roky 1997 – 2014 (údaje v Kč)

Roky	Běžná část rozpočtu	Kapitálová část rozpočtu
1997	-2.411.320,-	-14.903.950,-
1998	1.344.890,-	2.289.720,-
1999	4.889.930,-	-17.121.280,-
2000	9.875.430,-	-23.733.660,-
2001	8.389.000,-	-1.052.560,-
2002	9.706.350,-	-21.495.530,-
2003	16.809.530,-	-16.241.580,-
2004	20.649.050,-	-36.108.790,-
2005	25.857.610,-	-21.553.820,-
2006	31.853.970,-	-32.836.880,-
2007	27.632.220,-	-28.199.570,-
2008	30.003.660,-	-20.992.890,-
2009	24.773.050,-	-18.536.910,-
2010	30.104.790,-	-48.615.180,-
2011	35.294.430,-	-11.436.460,-
2012	24.696.190,-	-23.254.250,-
2013	45.703.310,-	-33.159.980,-
2014	36.702.390,-	-33.317.160,-
Celková hodnota	381.874.480,-	-400.270.730,-
Prům. hodnota	21.215.248,89	-22.237.262,78

Zdroj: Kronika obce Rapotín, vybrané roky 1997 – 2000. Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Rapotín z let 2001 – 2002. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Rapotín k 31.12. z let 2003 - 2014, vlastní zpracování

6.3.1. Ukazatel dluhové služby

Tabulka č. 36 – Ukazatel dluhové služby obce Rapotín za rok 2014 (údaje v Kč)

Daňové příjmy	50 150 579,17
Nedaňové příjmy	1 931 222,53
Přijaté dotace	567 400,00
Dluhová základna	52 649 201,70
Úroky	1 426 974,23
Splátka jistin	5 847 543,77
Splátka leasingu	0,00
Dluhová služba	7 274 518,00
Ukazatel dluhové služby	13,82

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Rapotín k 31.12.2014, vlastní zpracování

Hranici ukazatele stanovilo MFČR na 30 %. Obec Rapotín vykazuje hodnotu 13,82 %, což je normální hodnota. Z hlediska dalšího vývoje se ukazatel může v následujících letech zvýšit, protože obci zbývá ještě uhradit kolem 39 mil. Kč dlouhodobých cizích zdrojů.

6.3.2. Monitorující ukazatel SIMU

Tabulka č. 37 – Monitorující ukazatel SIMU pro obec Rapotín za rok 2014 (údaje v tis. Kč)

	Rapotín	
1	Počet obyvatel	3213
2	Příjem celkem	69 575
3	Úroky	1 427
4	Uhrazené splátky	5 847
5	Dluhová služba	7 274
6	Ukazatel DS v %	10,45
7	Aktiva celkem	1 025 557
8	Cizí zdroje	113 137
9	Stav na BÚ	27 886
10	Úvěry a dluhopisy	39 654
11	PNFV a ostatní dluhy	0
12	Zadluženost celkem	39 654
13	Podíl cizích zdrojů k aktivům v %	11,03
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojích v %	35,05
15	8-leté saldo	37 429
16	Oběžná aktiva	95 302
17	Krátkodobé závazky	9 624
18	Celková likvidita	9,90

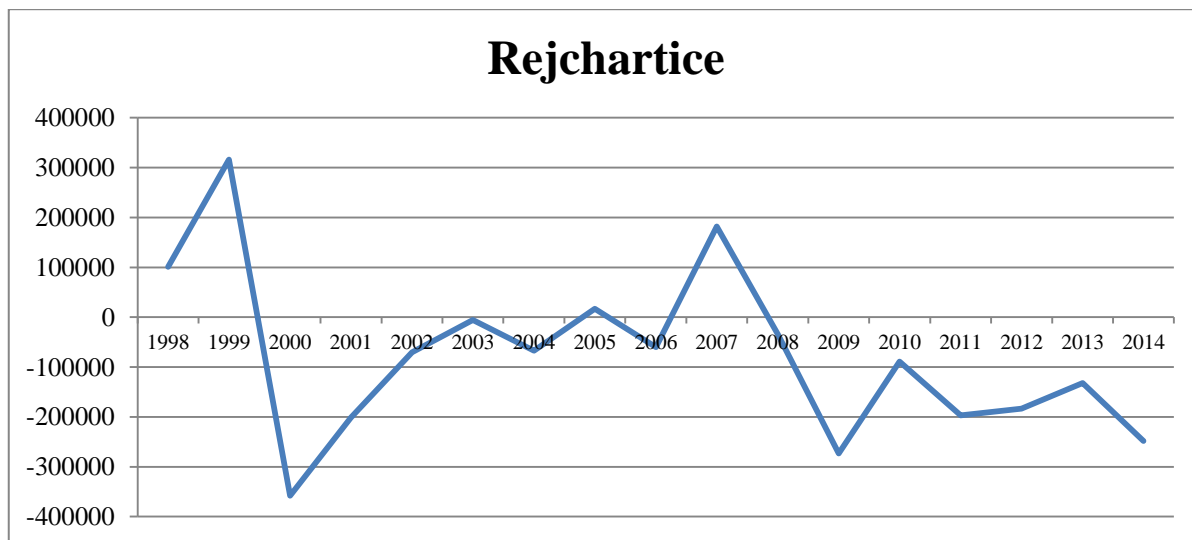
Zdroj: Český statistický úřad. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Rapotín k 31.12.2014. Rozvaha obce Rapotín za rok 2014, vlastní zpracování

V rámci dvou hodnotících ukazatelů SIMU obec nevykazuje výrazné odchylky, které by mohly vést k podání vysvětlení na Ministerstvo financí ČR, oba ukazatele jsou v doporučené normě. Co se týče ukazatele č. 15 – Osmileté saldo, se obec potýká s deficitním hospodařením ve výši 37.429.000,- Kč. Z výpočtů vyplývá, že 10,45 % celkových příjmů je vynaloženo na krytí splátek úvěrů a úroků z nich. Aktiva vykazují hodnotu 1.025.557.000,- Kč, což je ze sledovaných obcí nejvíce. Oběžná aktiva byly v roce 2014 ve výši 95.302.000,- Kč. Pasiva vykazují 9.624.000,- Kč krátkodobých závazků a 39.654.000,- Kč dlouhodobých závazků. V součtu pasiva výrazným způsobem neovlivňují majetkovou strukturu.

6.4. Rejchartice

V rámci třídy č. 8 – financování došlo mezi lety 1998 a 1999 k výraznému pohybu. Obec Rejchartice vykázala ve sledovaném období v letech 1999 - 2003, 2005, 2007 - 2014 přebytek v hospodaření. Naopak v letech 1997, 1998, 2004 a 2006 se potýkala s deficitním hospodařením. Roku 1998 obec přijala dlouhodobý úvěr na úhradu investiční akce veřejné osvětlení a místní rozhlas. V letech 2006 a 2009 se obec znovu zadlužila prostřednictvím dalších dlouhodobých úvěrů, které postupně splácí. Jednalo se o přijetí dlouhodobých úvěrů ve výši 247.750,- Kč respektive 137.200,- Kč. Z příslušných hodnocení rozpočtu FIN 2-12 je patrné, že v roce 2006 byly prostředky využity na opravu místních komunikací a částečnou opravu oltáře kostela sv. Michaela v Rejcharticích. Finanční prostředky přijaté v roce 2009 byly využity na opravu bytového fondu obce a na další opravy na kostele sv. Michaela. V roce 2013 obec uhradila všechny své dlouhodobé závazky a v současnosti nesplácí žádný dlouhodobý přijatý úvěr. Obec eviduje pouze krátkodobé závazky interního charakteru (zaměstnanci, sociální a zdravotní pojištění). K datu 31.12.2014 vykazuje na běžném účtu 1.516.412,10 Kč.

Graf č. 16 – Výsledek hospodaření obce Rejchartice v letech 1998 – 2014 (údaje v Kč, deficit uveden kladně, přebytek záporně)

Zdroj: Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Rejchartice z let 1997 – 2003. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Rejchartice k 31.12. z let 2004 - 2014, vlastní zpracování

Běžná část rozpočtu vykazuje ve sledovaném období v součtu všech let průměrnou hodnotu ve výši 122.679,44 Kč. Obec tedy zvládá své běžné výdaje financovat běžnými příjmy a v rámci běžné části rozpočtu hospodaří s přebytkem. Oproti tomu kapitálová část vykazuje deficitní hospodaření. Obec stejně jako předešlé neefektivně hospodaří v rámci kapitálového rozpočtu. Kapitálové příjmy nedostačují na pokrytí investičních výdajů. Na druhou stranu obec zvládá kapitálové výdaje krýt běžnými příjmy. Z tohoto důvodu není nutné hospodaření financovat cizími zdroji. Největší rozdíl lze zaznamenat v roce 1998, kdy běžná část rozpočtu vykazovala přebytek 298.000,- Kč a kapitálová část deficit v hodnotě -614.000,- Kč.

Tabulka č. 38 – Běžná a kapitálová část rozpočtu obce Rejchartice za roky 1997 – 2014 (údaje v Kč)

Roky	Běžná část rozpočtu	Kapitálová část rozpočtu
1997	8.000,-	-109.000,-
1998	298.000,-	-614.000,-
1999	-83.470,-	441.400,-
2000	-79.970,-	281.600,-
2001	13.710,-	56.520,-
2002	-11.520,-	16.990,-
2003	67.330,-	0,-
2004	-16.240,-	-800,-
2005	206.620,-	-146.680,-
2006	-83.460,-	-98.420,-
2007	158.820,-	-124.040,-
2008	147.520,-	125.500,-
2009	282.840,-	-193.600,-
2010	68.760,-	128.000,-
2011	216.420,-	-32.950,-
2012	132.320,-	0,-
2013	288.790,-	-40.545,-
2014	593.760,-	-285.470,-
Celková hodnota	2.208.230,-	-595.495,-
Prům. hodnota	122.679,44	-33.083,06

Zdroj: Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Rejchartice z let 1997 – 2003. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Rejchartice k 31.12. z let 2004 - 2014, vlastní zpracování

6.4.1. Ukazatel dluhové služby

Tabulka č. 39 – Ukazatel dluhové služby obce Rejchartice za rok 2014 (údaje v Kč)

Daňové příjmy	2 073 692
Nedaňové příjmy	169 803
Přijaté dotace	54 400
Dluhová základna	2 297 895,00
Úroky	0
Splátka jistin	0
Splátka leasingu	0
Dluhová služba	0,00
Ukazatel dluhové služby	0,00

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Rejchartice k 31.12.2014, vlastní zpracování

Z důvodu uhrazení veškerých dlouhodobých závazků obec nemůže vykazovat žádnou hodnotu ukazatele dluhové služby.

6.4.2. Monitorující ukazatel SIMU

Ukazatel podílu cizích zdrojů k aktivům není nulový z důvodu neuhrazených krátkodobých závazků. Ukazatel celkové likvidity znamená podíl krátkodobých závazků na oběžných aktivech. Konkrétně vyjadřuje, že krátkodobé závazky jsou kryté 7,21 krát oběžnými aktivy. Ukazatel č. 15 – Osmileté saldo vykazuje ke konci roku 2014 přebytek ve výši 1.158.000,- Kč. Ukazatel dluhové služby je i v tomto případě nulový, kvůli splaceným dlouhodobým závazkům a úrokům z nich. Aktiva obec vykazuje v hodnotě 8.830.000,- Kč, z toho oběžná aktiva 1.594.000,- Kč. Pasiva obec eviduje pouze v rámci krátkodobých závazků v hodnotě 221.000,- Kč.

Tabulka č. 40 – Monitorující ukazatel SIMU pro obec Rejchartice za rok 2014 (údaje v tis. Kč)

Rejchartice		
1	Počet obyvatel	196
2	Příjem celkem	2 686
3	Úroky	0
4	Uhrazené splátky	0
5	Dluhová služba	0
6	Ukazatel DS v %	0
7	Aktiva celkem	8 830
8	Cizí zdroje	221
9	Stav na BÚ	1 516
10	Úvěry a dluhopisy	0
11	PNFV a ostatní dluhy	0
12	Zadluženost celkem	0
13	Podíl cizích zdrojů k aktivům v %	2,50
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojích v %	0,00
15	8-leté saldo	-1 158
16	Oběžná aktiva	1 594
17	Krátkodobé závazky	221
18	Celková likvidita	7,21

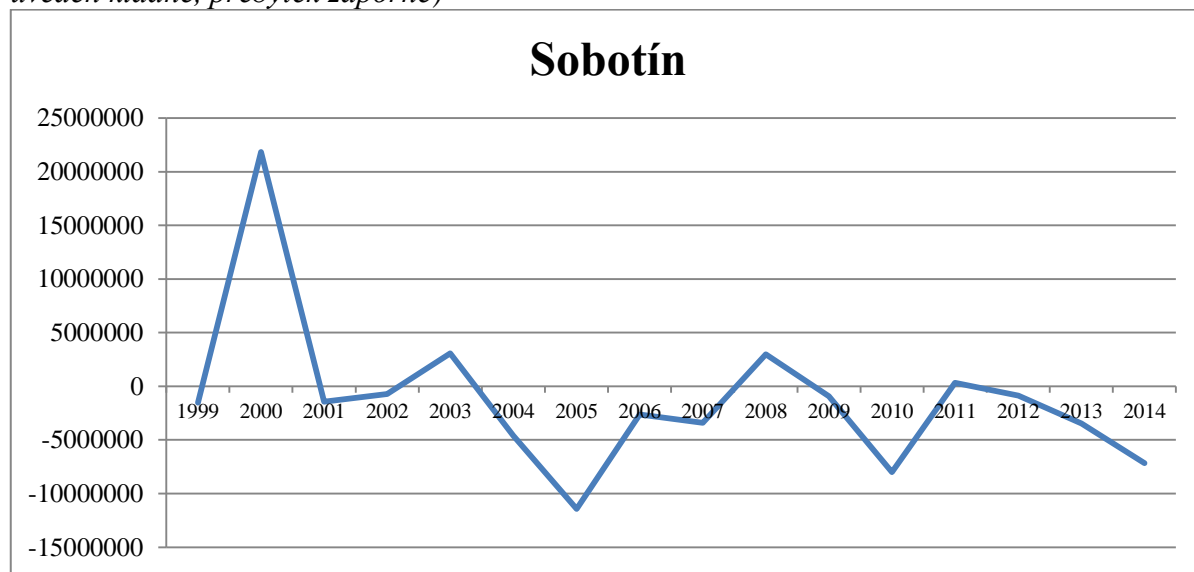
Zdroj: Český statistický úřad. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Rejchartice k 31.12.2014. Rozvaha obce Rejchartice za rok 2014, vlastní zpracování

6.5. Sobotín

V rámci třídy č. 8 – financování můžeme u obce Sobotín sledovat vyrovnané hospodaření. Výjimku tvoří rok 2000, kdy v hospodaření došlo k výraznému deficitu. Obec tehdy investovala do infrastruktury. Sobotín vykazuje ve sledovaném období v letech 2001, 2002, 2004 - 2010, 2012 - 2014 přebytek v hospodaření. Naopak v letech 2000, 2003 a 2011 se potýkal s deficitním hospodařením. Již v roce 2000 obec přijímá dlouhodobý úvěr ve výši 18,1 mil. Kč, který byl poskytnut na výstavbu kanalizace a vodovodu v obci Sobotín. Realizace obou akcí obec stála 21 mil. Kč. V dalších letech obec splácí přijatý úvěr, ale čerpá i další krátkodobé a dlouhodobé úvěry na drobné investiční akce. Poslední úvěr přijímá v roce 2013 ve výši 931.991,- Kč. Z něj jsou hrazeny investiční akce Oprava stávajícího veřejného osvětlení 200.000,- Kč, Oprava hřbitovní zdi 3. etapa 682.000,- Kč (452.000,- Kč vlastní zdroje) a Dětské hřiště 485.000,- Kč. Od roku 2014 začíná úvěry

hradit. K 31.12.2014 obec vykazuje zůstatek dlouhodobých úvěrů ve výši 4.351.000,- Kč. Krátkodobé závazky ve výši 4.092.000,- jsou způsobeny položkami dodavatelé, přijaté zálohy a zaměstnanci. Ke konci roku 2014 disponuje obec částkou 12.943.055,74 Kč na běžném účtu.

Graf č. 17 – Výsledek hospodaření obce Sobotín v letech 1999 – 2014 (údaje v Kč, deficit uveden kladně, přebytek záporně)

Zdroj: Obecní noviny obce Sobotín z let 1999 – 2004. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Sobotín k 31.12. z let 2005 - 2014, vlastní zpracování

Běžná část by měla financovat běžné výdaje, kapitálová část naopak výdaje investiční. Z provedených výpočtů je patrné, že obec své finance nevyužívá takovým způsobem, jakým by měla. Průměrná částka součtu všech sledovaných let běžné části se pohybuje okolo 2.341.782,50 Kč, což znamená, že výdaje na opakující se činnosti jsou kryté běžnými příjmy a v rozpočtu navíc zůstává částka použitelná na investiční akce. Naopak kapitálová část rozpočtu vykazuje v součtu všech sledovaných let průměrnou hodnotu -1.227.100,- Kč. Kapitálové příjmy nestačí na financování investičních akcí. Obec kapitálové výdaje hradí z běžných příjmů. Největší rozdíly obou částí rozpočtu lze pozorovat v roce 2000, kdy běžná část rozpočtu vykázala hodnotu 449.400,- Kč a kapitálová -22.305.090,- Kč.

Tabulka č. 41 – Běžná a kapitálová část rozpočtu obce Sobotín za roky 1999 – 2014 (údaje v Kč)

Roky	Běžná část rozpočtu	Kapitálová část rozpočtu
1999	2.152.000,-	-618.160,-
2000	449.400,-	-22.305.090,-
2001	4.814.500,-	-3.379.700,-
2002	2.155.690,-	-1.448.820,-
2003	4.301.670,-	-7.387.830,-
2004	4.417.800,-	177.650,-
2005	5.875.210,-	5.548.810,-
2006	3.482.010,-	-856.540,-
2007	-13.081.790,-	16.488.970,-
2008	-2.172.370,-	-823.640,-
2009	3.562.270,-	-2.645.350,-
2010	8.301.010,-	-306.950,-
2011	2.692.490,-	-3.031.640,-
2012	1.649.940,-	-787.050,-
2013	4.957.140,-	-1.500.030,-
2014	3.911.550,-	3.241.770,-
Celková hodnota	37.468.520,-	-19.633.600,-
Prům. hodnota	2.341.782,5	-1.227.100,-

Zdroj: Obecní noviny obce Sobotín z let 1999 – 2004. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Sobotín k 31.12. z let 2005 - 2014, vlastní zpracování

6.5.1. Ukazatel dluhové služby

Tabulka č. 42 – Ukazatel dluhové služby obce Sobotín za rok 2014 (údaje v Kč)

Daňové příjmy	14 204 930,77
Nedaňové příjmy	5 509 705,86
Přijaté dotace	217 000,00
Dluhová základna	19 931 636,63
Úroky	213 207,34
Splátka jistin	789 709,36
Splátka leasingu	0,00
Dluhová služba	1 002 916,70
Ukazatel dluhové služby	5,03

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Sobotín k 31.12.2014, vlastní zpracování

Dluhová služba vyjadřuje podíl splátek úroků, jistin úvěrů apod. k celkovým příjmům obecního rozpočtu. Ukazatel dluhové služby vykazuje hodnotu 5,03 %, což je hodnota, která v žádném případě není v rozporu s podmínkami MFČR. Obec stačí své závazky krýt příjmy.

6.5.2. Monitorující ukazatel SIMU

Tabulka č. 43 – Monitorující ukazatel SIMU pro obec Sobotín za rok 2014 (údaje v tis. Kč)

Sobotín		
1	Počet obyvatel	1 207
2	Příjem celkem	24 512
3	Úroky	213
4	Uhrazené splátky	790
5	Dluhová služba	1 003
6	Ukazatel DS v %	4,09
7	Aktiva celkem	164 099
8	Cizí zdroje	6 748
9	Stav na BÚ	12 943
10	Úvěry a dluhopisy	4 351
11	PNFV a ostatní dluhy	0
12	Zadluženost celkem	4 351
13	Podíl cizích zdrojů k aktivům v %	4,11
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojích v %	64,48
15	8-leté saldo	-20 456
16	Oběžná aktiva	14 251
17	Krátkodobé závazky	4 092
18	Celková likvidita	3,48

Zdroj: Český statistický úřad. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Sobotín k 31.12.2014. Rozvaha obce Sobotín za rok 2014, vlastní zpracování

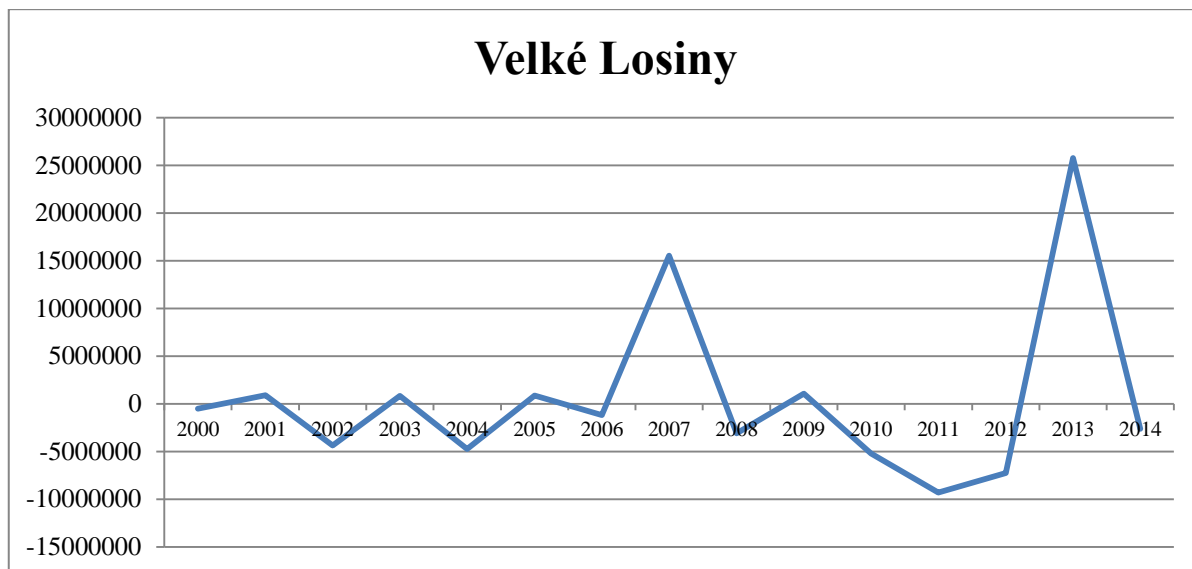
Dva důležité ukazatele (celková likvidita a podíl cizích zdrojů na celkových aktivech) monitorující ukazatelů SIMU vycházejí v obci Sobotín v roce 2014 v doporučené normě. Nepatrně zvýšený je ukazatel podíl zadluženosti na cizích zdrojích, kdy je hodnota ukazatele 64,48 %. Sledované osmileté saldo skončilo přebytkem ve výši 20.456.000,- Kč. Z výpočtů vyplývá, že 4,09 % celkových příjmů je vynaloženo na krytí splátek úvěrů a úroků z nich. Obec vykazuje aktiva ve výši 164.099.000,- Kč, z toho oběžná aktiva ve výši 14.251.000,- Kč. Z pasiv jsou do monitorujícího ukazatele začleněny přijaté úvěry a

dluhopisy (4.351.000,- Kč) a krátkodobé závazky (4.092.000,- Kč). Z pohledu majetkového je obec schopna ustát svým závazkům.

6.6. Velké Losiny

Hospodaření obce Velké Losiny vykazuje ze začátku sledovaného období celkem vyrovnané hospodaření. Ke konci sledovaného období se obec potýká s vysokými hodnotami deficitů nebo přebytků. Hospodaření s přebytkem skončilo v letech 2000, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010 - 2012, 2014. Naopak v letech 2001, 2003, 2005, 2007, 2009 a 2013 se potýkala s deficitním hospodařením. Roku 2001 byl přijat dlouhodobý úvěr ve výši 3.000.000,- Kč na opravu místních komunikací. V následujících letech obec postupně splácela krátkodobé, ale i dlouhodobé úvěry. V roce 2007 žádá o další dlouhodobý úvěr ve výši 13,4 mil. Kč, který byl poskytnut na výstavbu domu s chráněnými byty v horní části obce (investice ve výši 24,3 mil. Kč, vlastní zdroje 8,3 mil. Kč), částečně se opravil farní kostel Jana Křtitele (investice ve výši 8,3 mil. Kč, 50 % vlastní zdroje). Největší úvěr byl poskytnut v roce 2013 ve výši 20.902.127,- Kč. V obci vznikla víceúčelová hala Areál zdraví za 31,9 mil. Kč (stavba se skládala celkem ze tří etap, které byly financovány z vlastních zdrojů částkou 15,8 mil. Kč), bylo provedeno zateplení objektu č. p. 238 (investice ve výši 11 mil. Kč, 15 % vlastních zdrojů). Obec pořídila zametací vůz (celkové náklady 2,8 mil. Kč, 10 % vlastních zdrojů), provedla regeneraci vybraných lokalit této lázeňské obce (za celkem 16,3 mil. Kč, prostředky ve výši 15 % vlastních zdrojů) a zrekonstruovala ČOV (15,5 mil. Kč, 32 % vlastních zdrojů). Ke konci roku 2014 obci zbývá splatit 27.693.420,61 Kč v rámci dlouhodobého financování. Z hlediska krátkodobého financování jde o částku 3.571.338,78, kdy nejvyšší položky dosahují opět interní záležitosti (dodavatelé, přijaté zálohy, zaměstnanci, DPH). Stav finančních prostředků na běžném účtu je k 31.12.2014 ve výši 9.580.387,19 Kč.

Graf č. 18 – Výsledek hospodaření obce Velké Losiny v letech 2000 – 2014 (údaje v Kč, deficit uveden kladně, přebytek záporně)

Zdroj: Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Velké Losiny z let 2000 – 2002. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Velké Losiny k 31.12. z let 2003 - 2014, vlastní zpracování.

Běžná část rozpočtu se ve sledovaném období v součtu všech let v průměru pohybuje okolo 6.645.519,33 Kč. Obec tedy zvládá krýt běžné výdaje běžnými příjmy. Naopak kapitálová část rozpočtu opět vykazuje deficit. Průměrná hodnota součtu všech sledovaných let se pohybuje okolo -7.087.472,- Kč. Obec nejen není schopna krýt investiční výdaje kapitálovými příjmy, ale ani kapitálové výdaje příjmy běžnými. Největší rozdíl lze pozorovat v roce 2013, kdy běžná část rozpočtu dosahovala částky 9.601.010,- Kč a kapitálová část částky -35.392.280,- Kč. Obec nevhodně způsobem, jakým by měla, na své hospodaření musí přijímat krátkodobé i dlouhodobé výpůjční prostředky.

Tabulka č. 44 – Běžná a kapitálová část rozpočtu obce Velké Losiny za roky 2000 – 2014 (údaje v Kč)

Roky	Běžná část rozpočtu	Kapitálová část rozpočtu
2000	3.150.940,-	-2.653.920,-
2001	1.143.260,-	-2.031.640,-
2002	7.260.680,-	-2.873.820,-
2003	10.356.520,-	-11.196.200,-
2004	7.375.220,-	-2.619.800,-
2005	4.208.580,-	-5.016.810,-
2006	9.778.060,-	-8.582.320,-
2007	12.420.940,-	-27.957.620,-
2008	6.082.070,-	-2.991.960,-
2009	179.640,-	-1.256.450,-
2010	4.196.390,-	1.014.330,-
2011	6.524.830,-	2.778.520,-
2012	5.563.500,-	1.694.200,-
2013	9.601.010,-	-35.392.280,-
2014	11.841.150,-	-9.226.310,-
Celková hodnota	99.682.790,-	-106.312.080,-
Prům. hodnota	6.645.519,33	-7.087.472,-

Zdroj: Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Velké Losiny z let 2000 – 2002. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Velké Losiny k 31.12. z let 2003 - 2014, vlastní zpracování.

6.6.1. Ukazatel dluhové služby

Tabulka č. 45 – Ukazatel dluhové služby obce Velké Losiny za rok 2014 (údaje v Kč)

Daňové příjmy	30 999 173,53
Nedaňové příjmy	5 689 991,19
Přijaté dotace	901 500,00
Dluhová základna	37 590 664,72
Úroky	343 120,12
Splátka jistin	3 925 112,68
Splátka leasingu	0,00
Dluhová služba	4 268 232,80
Ukazatel dluhové služby	11,35

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Velké Losiny k 31.12.2014, vlastní zpracování

Ukazatel dluhové služby dosahuje hodnoty 11,35 %, což je v doporučené normě. Obec dle ukazatele zvládá financovat své přijaté závazky získanými prostředky.

6.6.2. Monitorující ukazatel SIMU

Tabulka č. 46 – Monitorující ukazatel SIMU pro obec Velké Losiny za rok 2014 (údaje v tis. Kč)

Velké Losiny		
1	Počet obyvatel	2651
2	Příjem celkem	64 287
3	Úroky	343
4	Uhrazené splátky	3 925
5	Dluhová služba	4 268
6	Ukazatel DS v %	6,64
7	Aktiva celkem	522 285
8	Cizí zdroje	35 498
9	Stav na BÚ	9 580
10	Úvěry a dluhopisy	27 693
11	PNFV a ostatní dluhy	4 234
12	Zadluženost celkem	31 927
13	Podíl cizích zdrojů k aktivům v %	6,80
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojích v %	89,94
15	8-leté saldo	14 928
16	Oběžná aktiva	16 161
17	Krátkodobé závazky	3 571
18	Celková likvidita	4,53

Zdroj: Český statistický úřad. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Velké Losiny k 31.12.2014. Rozvaha obce Velké Losiny za rok 2014, vlastní zpracování

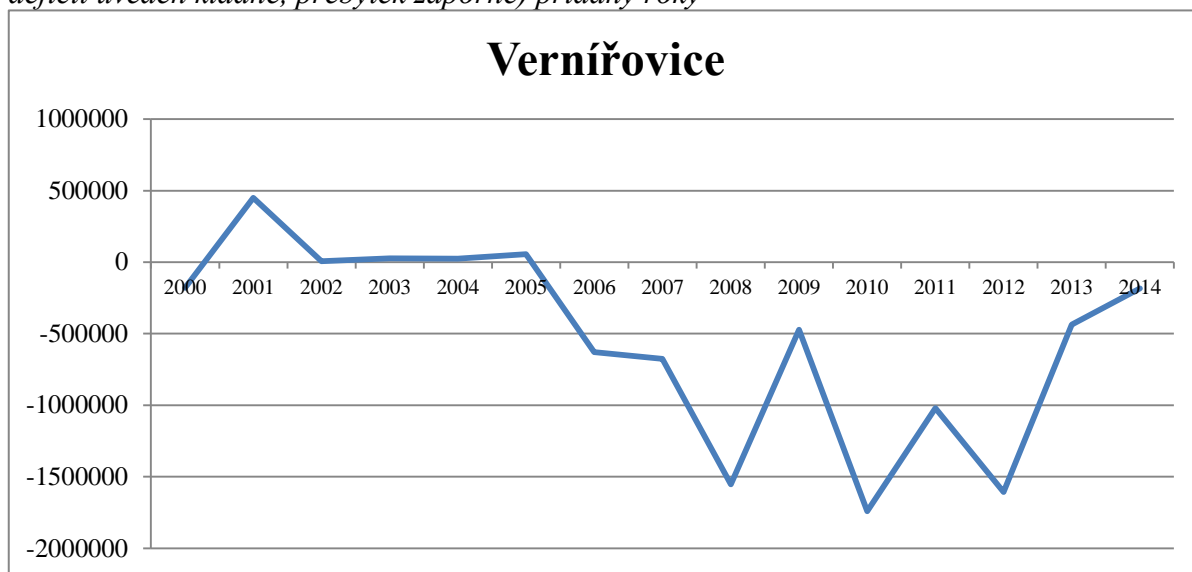
Vymezené monitorující ukazatele SIMU jsou pro obec Velké Losiny v normě. Zarážející může být řádek č. 14, u kterého obec vykazuje 89,94 % podíl zadluženosti na cizích zdrojích. Tento ukazatel určuje podíl dlouhodobých úvěrů na cizích zdrojích. Podíl úvěrů dosahuje 89,94 % veškerých cizích zdrojů. Ukazatel č. 15 – Osmileté saldo vykazuje ke konci roku 2014 deficit 14.928.000,- Kč. Z výpočtů vyplývá, že 6,64 % celkových příjmů je vynaloženo na krytí splátek úvěrů a úroků z nich. Z hlediska majetkové struktury obec eviduje aktiva v hodnotě 522.285.000,- Kč, z toho oběžná aktiva v hodnotě

16.161.000,- Kč, dlouhodobé přijaté úvěry v hodnotě 27.693.000,- Kč a krátkodobé závazky ve výši 3.571.000,- Kč.

6.7. Vernířovice

Obec Vernířovice v posledních letech sledovaného období hospodaří šetrně. Hospodaření s přebytkem skončilo v letech 2000, 2006 - 2014. Naopak v letech 2001 - 2005 se potýkala s deficitním hospodařením. Co se týče přijatých zápůjčních prostředků, obec tento způsob financování používá velice výjimečně. V roce 2003 přijala krátkodobý úvěr v hodnotě 1.500,- Kč a v roce 2005 splatila zbývající část dlouhodobého úvěru. Ke konci účetního období roku 2014 nevykazuje obce žádné dlouhodobé závazky, pouze krátkodobé ve výši 1.151.629,96 Kč. Opět se jedná o interní položky jako dodavatelé, přijaté zálohy, zaměstnanci a povinné odvody z mezd. K 31.12.2014 obec disponuje 8.935.601,14 Kč na běžném účtu.

Graf č. 19 – Výsledek hospodaření obce Vernířovice v letech 2000 – 2014 (údaje v Kč, deficit uveden kladně, přebytek záporně) přidány roky

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Vernířovice k 31.12. z let 2000 - 2014, vlastní zpracování

Průměrná hodnota součtů let ve sledovaném období běžné i kapitálové části dosahuje ve sledovaném období přebytek. V rámci běžné části rozpočtu jde o finanční prostředky ve výši 544.400,- Kč, v rámci kapitálové 17.471,33 Kč. Obec jako jediná ze

sledovaných vykazuje přebytek v kapitálové části rozpočtu. Na jedné straně lze sledovat, že finance určené na investiční akce jsou správně financovány z kapitálových příjmů. Na druhou stranu lze podotknout, že pokud obec není úspěšná v získání dotací na investiční akce, žádnou výstavbu nerealizuje. Největší odchylky lze pozorovat v roce 2010. Hospodaření běžné části rozpočtu skončilo přebytkem ve výši 1.744.370,- Kč a kapitálové části deficitem ve výši -4.150,- Kč

Tabulka č. 47 – Běžná a kapitálová část rozpočtu obce Vernířovice za roky 2000 – 2014 (údaje v Kč)

Roky	Běžná část rozpočtu	Kapitálová část rozpočtu
2000	146.990,-	32.530,-
2001	-454.970,-	5.410,-
2002	143.360,-	-149.230,-
2003	188.210,-	-215.610,-
2004	-237.760,-	213.020,-
2005	137.550,-	269.800,-
2006	75.640,-	554.070,-
2007	615.190,-	61.250,-
2008	1.419.690,-	133.110,-
2009	1.232.420,-	-760.400,-
2010	1.744.370,-	-4.150,-
2011	1.282.630,-	-233.030,-
2012	547.040,-	1.058.960,-
2013	521.420,-	-84.050,-
2014	804.220,-	-619.610,-
Celková hodnota	8.166.000,-	262.070,-
Prům. hodnota	544.400,-	17.471,33

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Vernířovice k 31.12. z let 2000 - 2014, vlastní zpracování

6.7.1. Ukazatel dluhové služby

Tabulka č. 48 – Ukazatel dluhové služby obce Vernířovice za rok 2014 (údaje v Kč)

Daňové příjmy	3 401 875,34
Nedaňové příjmy	468 125,50
Přijaté dotace	32 740,75
Dluhová základna	3 902 741,59
Úroky	0,00
Splátka jistin	0,00
Splátka leasingu	0,00
Dluhová služba	0,00
Ukazatel dluhové služby	0,00

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Vernířovice k 31.12.2014, vlastní zpracování

Z důvodu absence cizích zdrojů financování, nemůže ukazatel dluhové služby vykazovat jinou hodnotu než 0.

6.7.2. Monitorující ukazatel SIMU

U ukazatele podílu cizích zdrojů k aktivům lze poukázat na to, že na straně cizích zdrojů je složen pouze z krátkodobých vzniklých závazků. Ukazatel celkové likvidity znamená podíl krátkodobých závazků na oběžných aktivech. Konkrétně vyjadřuje, že krátkodobé závazky jsou kryté 8,7 krát oběžnými aktivy. Ukazatel č. 15 – Osmileté saldo vykazuje ke konci roku 2014 přebytek ve výši 17.689.000,- Kč. Ukazatel dluhové služby je stejně jako v předešlém výpočtu z důvodu splacených přijatých úvěrů nulový. Aktiva v roce 2014 dosáhla výše 42.713.000,- Kč, z toho oběžná aktiva 10.021.000,- Kč. V roce 2014 vykázala obec pouze krátkodobé závazky ve výši 1.152.000,- Kč.

Tabulka č. 49 – Monitorující ukazatel SIMU pro obec Vernířovice za rok 2014 (údaje v tis. Kč)

Vernířovice		
1	Počet obyvatel	215
2	Příjem celkem	5694
3	Úroky	0
4	Uhrazené splátky	0
5	Dluhová služba	0
6	Ukazatel DS v %	0
7	Aktiva celkem	42713
8	Cizí zdroje	1152
9	Stav na BÚ	8936
10	Úvěry a dluhopisy	0
11	PNFV a ostatní dluhy	0
12	Zadluženost celkem	0
13	Podíl cizích zdrojů k aktivům v %	2,70
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojích v %	0,00
15	8-leté saldo	-17689
16	Oběžná aktiva	10021
17	Krátkodobé závazky	1152
18	Celková likvidita	8,70

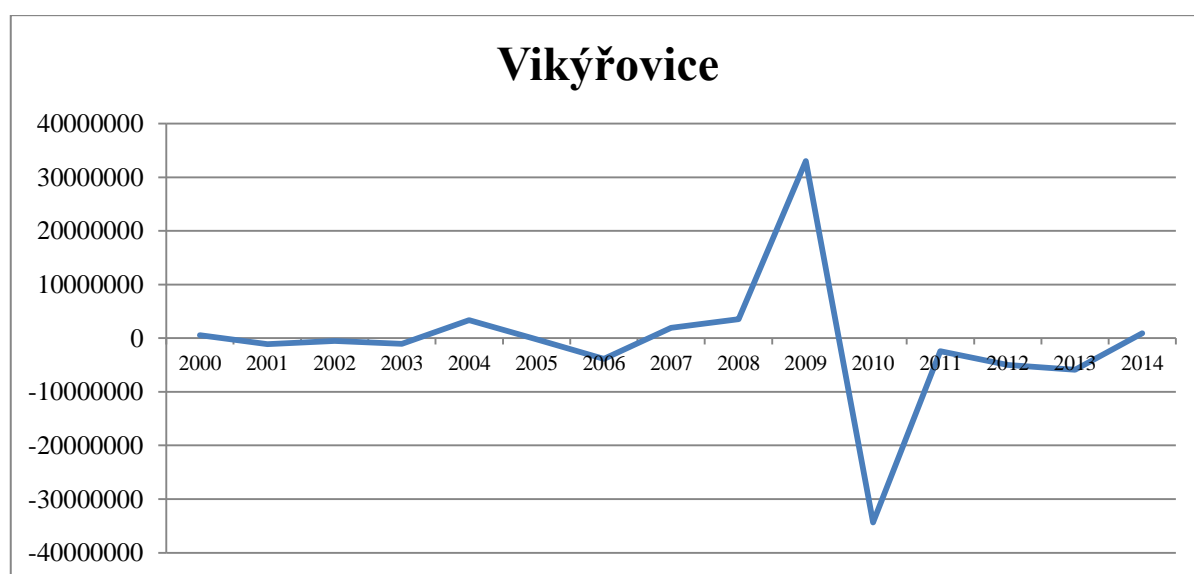
Zdroj: Český statistický úřad. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Vernířovice k 31.12.2014. Rozvaha obce Vernířovice za rok 2014, vlastní zpracování

6.8. Vikýřovice

Obec Vikýřovice hospodařila ve třídě č. 8 – financování vyrovnaným způsobem. Jedinou odchylkou od normy bylo rozmezí let 2009 a 2010, kdy obec v jednom roce vykázala ztrátu 33 mil. Kč a v dalším hospodařila s přebytkem finančních prostředků ve výši 34 mil. Kč. Hospodaření s přebytkem skončilo také v letech 2001 - 2003, 2005, 2006, 2010 – 2013. Naopak v letech 2000, 2004, 2007, 2008 a 2014 se obec potýkala s deficitním hospodařením. V roce 2008 bylo financování pokryto krátkodobým úvěrem ve výši 1.266.180,- Kč. Roku 2009 obec financuje investiční akce přijatým krátkodobým úvěrem ve výši 19,9 mil. Kč. Důvodem bylo dokončení hned několika investičních akcí – rekonstrukce tělocvičny ZŠ Vikýřovice (investice ve výši 14,1 mil. Kč, vlastní zdroje), výstavba nové třídy družiny při MŠ Vikýřovice (realizace činila 8,3 mil. Kč, investice byla hrazena z vlastních zdrojů) a rekonstrukce místních komunikací (celkové náklady činily

11,1 mil. Kč, vlastní zdroje 9,6 mil. Kč.). V roce 2010 obec přijímá krátkodobý úvěr ve výši 7,3 mil. Kč na dofinancování výše uvedených investičních akcí. Od roku 2011 mají Vikýřovice dlouhodobé závazky všechny uhrazeny. Evidují pouze krátkodobé závazky ve výši 1.216.726,45 Kč, které jsou spíše interního charakteru (dodavatelé, zaměstnanci, přijaté zálohy). K 31.12.2014 má obec 12.564.603,- Kč na běžném účtu.

Graf č. 20 – Výsledek hospodaření obce Vikýřovice v letech 2000 – 2014 (údaje v Kč, deficit uveden kladně, přebytek záporně)

Zdroj: Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Vikýřovice z let 2000 – 2002. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Vikýřovice k 31.12. z let 2003 - 2014, vlastní zpracování

Běžná a kapitálová část rozpočtu by měla vymezit, konkrétní příjmy, které budou financovat konkrétní výdaje. Běžná část rozpočtu vykazuje v obci Vikýřovice ve sledovaném období v součtu všech let průměrně přebytek ve výši 7.260.425,33 Kč. Oproti tomu kapitálová část je po celé sledované období deficitní. Ve sledovaném období je v součtu všech let v průměru deficitní -6.520.330,67 Kč. Největší rozdíl mezi částmi nalezneme v roce 2009, kdy běžná část rozpočtu dosahovala 5.585.230,- Kč a kapitálová část -38.624.880,- Kč. Obec zvládá deficit v kapitálové části rozpočtu krýt přebytkem v běžné části rozpočtu.

Tabulka č. 50 – Běžná a kapitálová část rozpočtu obce Vikýřovice za roky 2000 – 2014 (údaje v Kč)

Roky	Běžná část rozpočtu	Kapitálová část rozpočtu
2000	1.647.760,-	-2.218.950,-
2001	3.787.690,-	-2.683.510,-
2002	4.719.280,-	-4.215.130,-
2003	4.491.540,-	-3.454.390,-
2004	3.382.520,-	-6.738.610,-
2005	6.898.280,-	-6.672.480,-
2006	6.335.170,-	-2.491.820,-
2007	12.274.740,-	-14.184.050,-
2008	11.602.690,-	-15.161.800,-
2009	5.585.230,-	-38.624.880,-
2010	8.357.120,-	26.002.850,-
2011	7.463.580,-	-5.023.600,-
2012	8.079.610,-	-3.074.670,-
2013	10.512.880,-	-4.606.420,-
2014	13.768.290,-	-14.657.500,-
Celková hodnota	108.906.380,-	-97.804.960,-
Prům. hodnota	7.260.425,33	-6.520.330,67

Zdroj: Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Vikýřovice z let 2000 – 2002. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Vikýřovice k 31.12. z let 2003 - 2014, vlastní zpracování

6.8.1. Ukazatel dluhové služby

Tabulka č. 51 – Ukazatel dluhové služby obce Vikýřovice za rok 2014 (údaje v Kč)

Daňové příjmy	23 057 435,86
Nedaňové příjmy	1 493 596,48
Přijaté dotace	413 900,00
Dluhová základna	24 964 932,34
Úroky	0,00
Splátka jistin	0,00
Splátka leasingu	0,00
Dluhová služba	0,00
Ukazatel dluhové služby	0,00

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Vikýřovice k 31.12.2014, vlastní zpracování

Stejně jako u obce Vernířovice není tento ukazatel pro rok 2014 vypovídající, protože obec neměla žádné přijaté krátkodobé ani dlouhodobé úvěry.

6.8.2. Monitorující ukazatel SIMU

Tabulka č. 52 – Monitorující ukazatel SIMU pro obec Vikýřovice za rok 2014 (údaje v tis. Kč)

Vikýřovice		
1	Počet obyvatel	2 349
2	Příjem celkem	25 945
3	Úroky	0
4	Uhrazené splátky	0
5	Dluhová služba	0
6	Ukazatel DS v %	0
7	Aktiva celkem	221 052
8	Cizí zdroje	1 375
9	Stav na BÚ	12 565
10	Úvěry a dluhopisy	0
11	PNFV a ostatní dluhy	0
12	Zadluženost celkem	0
13	Podíl cizích zdrojů k aktivům v %	0,62
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojích v %	0,00
15	8-leté saldo	-8 314
16	Oběžná aktiva	13 483
17	Krátkodobé závazky	1 217
18	Celková likvidita	11,08

Zdroj: Český statistický úřad. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Vikýřovice k 31.12.2014. Rozvaha obce Vikýřovice za rok 2014, vlastní zpracování

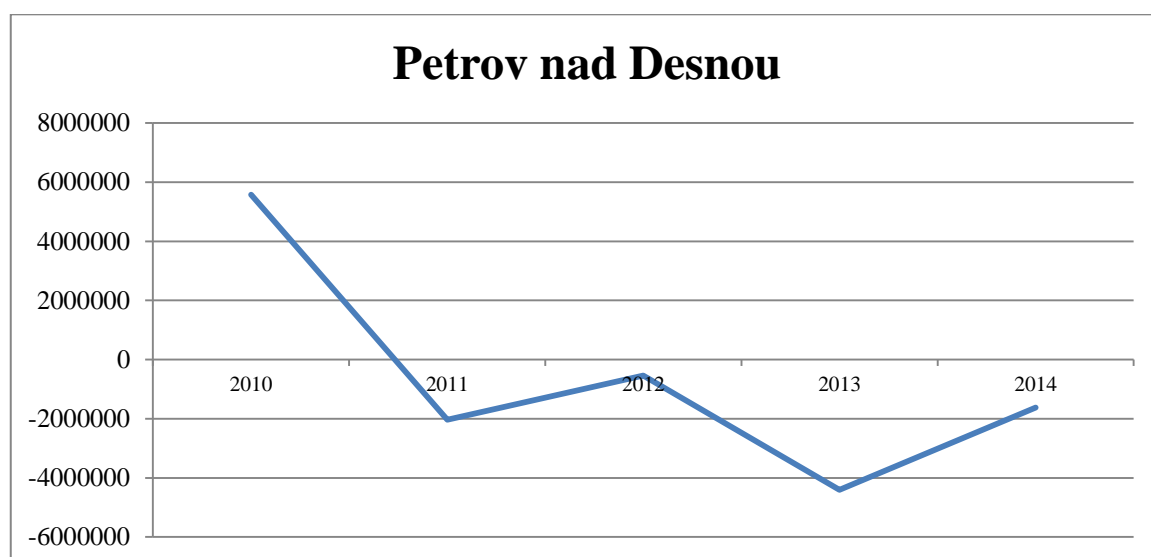
Ukazatel podíl cizích zdrojů k aktivům vykazuje velice nízkou hodnotu z důvodu splacení veškerých přijatých úvěrů. Obec disponuje pouze krátkodobými závazky interního charakteru. Ukazatel celkové likvidity je také v zákonné normě. Krátkodobé závazky jsou 11,08 krát kryty oběžnými aktivy, což je pro obec dobrá vizitka. V rámci osmiletého salda financování obec hospodaří s přebytkem ve výši 8.314.000,- Kč. Ukazatel dluhové služby je stejně jako v předchozím výpočtu z důvodu splacení všech přijatých úvěrových prostředků nulový. V rámci majetkové struktury obec vykazuje aktiva ve výši

221.052.000,- Kč, z toho oběžná aktiva 13.483.000,- Kč. Z hlediska pasiv obec eviduje pouze krátkodobé závazky ve výši 1.217.000,- Kč.

6.9. Petrov nad Desnou

Vzhledem k odtržení od obce Sobotín v roce 2010 a vzniku nové obce Petrov nad Desnou není možné provést důkladnější analýzu hospodaření. Obec hospodařila s deficitem pouze v roce 2010, od roku 2011 až po současnost vykazuje přebytkové hospodaření. Hned v prvním roce samostatnosti obec přijala dlouhodobý úvěr ve výši 6,1 mil. Kč na překlenutí nesouladu mezi příjmy a výdaji. Obec je od 1.1.2010 samotnou územně samosprávnou jednotkou, do srpna 2010 ovšem daňové příjmy plynuly ještě do obce Sobotín. Roku 2013 obec dostává dlouhodobý úvěr ve výši 4,5 mil. Kč, který byl poskytnut na Zateplení základní školy (celkové náklady činily 4,6 mil. Kč, vlastní zdroje 1,6 mil. Kč), hasičský automobil CAS (celkem 4,5 mil. Kč, vlastní zdroje 2,5 mil. Kč). Ke konci roku 2014 zbývá ještě z dlouhodobého úvěru uhradit 8.150.859,70 Kč. Krátkodobé závazky vykazují částku 2.095.237,36 Kč, kdy obec dluží svým dodavatelům, zaměstnancům a jiným státním institucím (sociální a zdravotní pojištění). Stav finančních prostředků na běžném účtu je k 31.12.2014 1.284.082,41 Kč.

Graf č. 21 – Výsledek hospodaření obce Petrov nad Desnou v letech 2010 – 2014 (údaje v Kč, deficit uveden kladně, přebytek záporně)

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Petrov nad Desnou k 31.12. z let 2010 - 2014, vlastní zpracování

Běžná část rozpočtu vykazuje v pětiletém sledovaném období přebytek 2.054.642,- Kč. Kapitálová část rozpočtu stejně jako v ostatních obcích je ve sledovaném období v součtu všech let v průměrné hodnotě -3.356.398,- Kč. Běžné příjmy nestačí ani na pokrytí kapitálových výdajů. Obec proto musí využívat krátkodobé či dlouhodobé návratné příjmy. Největší rozdíly lze pozorovat v roce 2013, kdy běžná část rozpočtu vykazuje 4.636.860,- Kč a kapitálová část -9.040.660,- Kč.

Tabulka č. 53 – Běžná a kapitálová část rozpočtu obce Petrov nad Desnou za roky 2010 – 2014 (údaje v Kč)

Roky	Běžná část rozpočtu	Kapitálová část rozpočtu
2010	-2.771.520,-	-2.800.810,-
2011	2.071.070,-	-40.800,-
2012	1.845.230,-	-2.383.270,-
2013	4.636.860,-	-9.040.660,-
2014	4.491.570,-	-2.516.450,-
Celková hodnota	10.273.210,-	-16.781.990,-
Prům. hodnota	2.054.642,-	-3.356.398,-

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Petrov nad Desnou k 31.12. z let 2010 - 2014, vlastní zpracování

6.9.1. Ukazatel dluhové služby

Tabulka č. 54 – Ukazatel dluhové služby obce Petrov nad Desnou za rok 2014 (údaje v Kč)

Daňové příjmy	11 380 603,02
Nedaňové příjmy	456 150,45
Přijaté dotace	214 500,00
Dluhová základna	12 051 253,47
Úroky	195 648,37
Splátka jistin	985 740,00
Splátka leasingu	0,00
Dluhová služba	1 181 388,37
Ukazatel dluhové služby	9,80

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Petrov nad Desnou k 31.12.2014, vlastní zpracování

Pro hodnotu tohoto ukazatele byla používána hranice do 30 %. Velikost tohoto ukazatele byla posuzována při žádostech obcí o zápůjční prostředky a v některých případech byla i kritériem pro poskytování dotací, např. ze státních fondů. Pro obec Petrov nad Desnou je ukazatel v doporučené normě.

6.9.2. Monitorující ukazatel SIMU

Tabulka č. 55 – Monitorující ukazatel SIMU pro obec Petrov n/D za rok 2014 (údaje v tis. Kč)

	Petrov	
1	Počet obyvatel	1 195
2	Příjem celkem	14 933
3	Úroky	196
4	Uhrazené splátky	986
5	Dluhová služba	1 182
6	Ukazatel DS v %	7,92
7	Aktiva celkem	99 553
8	Cizí zdroje	11 848
9	Stav na BÚ	1 284
10	Úvěry a dluhopisy	8 151
11	PNFV a ostatní dluhy	1 400
12	Zadluženost celkem	9 551
13	Podíl cizích zdrojů k aktivům v %	11,90
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojích v %	80,61
15	5-leté saldo	-3 023
16	Oběžná aktiva	6 035
17	Krátkodobé závazky	2 095
18	Celková likvidita	2,88

Zdroj: Český statistický úřad. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Petrov nad Desnou k 31.12.2014. Rozvaha obce Petrov nad Desnou za rok 2014, vlastní zpracování

Dva důležité ukazatele (celková likvidita a podíl cizích zdrojů na celkových aktivech) monitorujících ukazatelů SIMU vycházejí v obci Petrov nad Desnou v roce 2014 v doporučené normě. Poměrně zvýšený je ukazatel podíl zadluženosti na cizích zdrojích, kdy je hodnota ukazatele 80,61 %. Sledované pětileté saldo skončilo přebytkem ve výši 3.023.000,- Kč. Ukazatel dluhové služby vykazuje hodnotu 7,92 %. Znamená to, že 7,92 % celkových příjmů je vynaloženo na krytí splátek úvěrů a úroků z nich. Obec sice vznikla v roce 2010, ale majetek, který byl v době dělení obcí na katastru Petrova se stal majetkem

obce. Obec proto z hlediska aktiv vykazuje hodnotu 99.553.000,- Kč, z toho 6.035.000,- Kč oběžná aktiva. Cizí zdroje jsou součtem dlouhodobých úvěrů (8.151.000,- Kč) a krátkodobých závazků (2.095.000,- Kč). Z hlediska členění aktiv a pasiv obec nevykazuje majetkové problémy.

6.10. Komparace zjištěných údajů a další ukazatele zadluženosti

Tabulka č. 56 – Komparace zjištěných údajů a další ukazatele zadluženosti

	Zadluženost přepočítaná na obyvatele v roce 2014 (v Kč)	Podíl cizích zdrojů k aktivům za rok 2014 (v %)	Celková likvidita za rok 2014	Průměr běžné části rozpočtu za sledované období (v Kč)	Průměr kapitálové části rozpočtu za sledované období (v Kč)	Zadluženost II., průměrný ukazatel za sledované období (v %)	Míra finanční soběstačnosti, průměr za sledované období (v %)
Hraběšice	675,-	0,34	14,91	191.762,-	-67.163,-	44,05	228
Loučná nad Desnou	21.407,-	7,33	5,21	5.708.155,-	-7.847.782,-	28,69	126
Petrov nad Desnou	9.915,-	11,90	2,88	2.054.642,-	-3.356.398,-	5,34	254
Rapotín	35.212,-	11,03	9,90	21.215.249,-	-22.237.263,-	16,01	139
Rejchartice	1.128,-	2,50	7,21	122.679,-	-33.083,-	2,68	1370
Sobotín	5.591,-	4,11	3,48	2.341.783,-	-1.227.100	23,25	179
Velké Losiny	13.390,-	6,80	4,53	6.645.519,-	-7.087.472	6,85	224
Vernířovice	5.358,-	2,70	8,70	544.400,-	17.471,-	2,46	469
Vikýřovice	585,-	0,62	11,08	7.260.425,-	-6.520.331,-	20,53	285

Zdroj: vlastní zpracování

Ve výše uvedené tabulce jsou zobrazeny nejdůležitější ukazatele týkající se zadluženosti. Pro lepší orientaci jsou uvedeny všechny obce, které jsou seřazeny abecedně. Ukazatel zadluženost přepočítaná na 1 obyvatele se vypočítá jako podíl cizích zdrojů a počtu obyvatel. Údaj je vztažen k roku 2014. Z výpočtů je patrné, že nejvyšší zadluženost na obyvatele mají obce Rapotín 35.212,- Kč/ob. a Loučná nad Desnou 21.407,- Kč/ob. U obou obcí jsou ukazatele vysoké díky jejich investičním akcím prováděných v posledních letech. Na druhé straně se nachází obce Hraběšice a Vikýřovice s 675,- Kč/ob. respektive 585,- Kč/ob.

Ukazatel podíl cizích zdrojů k aktivům je jedním ze současných monitorujících ukazatelů Ministerstva financí ČR. Podle doporučení by se měl pohybovat do 25 %. Z tabulky vyplývá, že všechny obce ukazatel splňují. Nejlépe si opět vedou obce Hraběšice a Vikýřovice. Hodnotu nad 11 % vykazují obce Rapotín a Petrov nad Desnou. Rapotín, i když hospodáří poměrně s velkou sumou aktiv, z důvodu vysoké hodnoty cizích zdrojů (113,1 mil. Kč). Naopak obec Petrov nad Desnou z důvodu nízké hodnoty celkových aktiv v poměru k cizím zdrojům (dlouhodobý úvěr 8,1 mil. Kč) dosahuje nejhorší hodnoty všech sledovaných obcí. Druhým monitorujícím ukazatelem je celková likvidita, ta by se měla pohybovat v intervalu (0; 1). I celková likvidita, která hodnotí podíl oběžných aktiv na krátkodobých závazcích, je u sledovaných obcí v optimu. Nejhorších výsledků dosahují obec Petrov nad Desnou a Sobotín. Dle rozvahy má obec Sobotín vysokou hodnotu krátkodobých závazků způsobenou hodnotami dohadných účtů pasivních. Obec Petrov nad Desnou zase nedisponuje tak velkými oběžnými aktivy. Ostatní obce hospodáří buď s nízkou hodnotou krátkodobých závazků, nebo vysokou hodnotou oběžných aktiv.

Dalšími zvolenými ukazateli jsou průměrná část běžné a kapitálové části rozpočtu. Z hlediska běžné části rozpočtu je potěšující zprávou, že všechny obce hospodáří v součtu všech let ve sledovaném období s průměrným přebytkem, tím pádem mohou, pokud je to nutné, financovat deficit vzniklý z kapitálové části rozpočtu. V rámci kapitálové části rozpočtu vykazují všechny obce kromě Vernířovic deficitní hospodaření. Nejhůře jsou na tom obce Rapotín (-22.237.263,- Kč) a Loučná nad Desnou (-7.847.782,- Kč). Deficit je způsobený investováním obou obcí do infrastruktury a rozvoje.

Mezi další ukazatele, které dokáží dokreslit dluhové poměry vybraných ÚSC patří také zadluženost, která se vypočítá jako součet dlouhodobých a krátkodobých splacených půjček děleno součtem tříd 1, 2 a 3. Ukazatel vychází v procentech a vyjadřuje podíl

splacených úvěrů na vlastních příjmech. Údaj je vztažen k hospodaření za celé sledované období. Nejvyšších hodnot dosahují obce Hraběšice (44,05 %) a Loučná nad Desnou (28,69 %). Obec Loučná nad Desnou vykazuje vysoké hodnoty splacených krátkodobých i dlouhodobých půjček (za sledované období 126,6 mil. Kč), má ale i vysoký poměr příjmů z tříd 1, 2 a 3 (441,5 mil. Kč). Naproti tomu obec Hraběšice vykazuje nízkou hodnotu vlastních příjmů (28 mil. Kč za sledované období) a zároveň v minulých letech potřebu investičních akcí, které musely být realizovány z úvěrových prostředků (12,3 mil. Kč za sledované období). Nejnižších hodnot dosahují obce Rejchartice (2,68 %) a Vernířovice (2,46 %), obě z důvodu přijatých velice nízkých, dá se říci nulových, cizích zdrojů. Obec Rejchartice 669.000,- Kč za sledované období, obec Vernířovice pouze 100.000,- Kč.

Míra finanční soběstačnosti vyjadřuje, zda-li je obec závislá na příjmech od státu či nikoliv. Konkrétně jde o součet tříd 1, 2 a 3 dělený přijatými dotacemi. Údaj je vztažen k hospodaření za celé sledované období. Nejlepší výsledky vykazují obce Rejchartice a Vernířovice, které prakticky hospodaří pouze s vlastními příjmy. Pouze ve výjimečných případech byla obcím poskytnuta investiční dotace. Ve sledovaném období obec Rejchartice hospodařila s 24,9 mil. Kč v rámci tříd 1-3, dotace do obce plynuly pouze na výkon přenesené působnosti a zajištění voleb (1,8 mil. Kč), jedinou investiční dotací byla v roce 2010 příprava louky na celoroční výstavu vyřezávaných soch v hodnotě 128.000,- Kč. Obec Vernířovice hospodařila s 40,5 mil. Kč v rámci tříd 1-3, dotace získala v hodnotě 8,6 mil. Kč převážně na drobné projekty jako rekonstrukce hasičské zbrojnice nebo modernizaci veřejného osvětlení. Vysokou míru závislosti na dotacích vykazují obce Loučná nad Desnou a Rapotín. Jak již bylo několikrát uvedeno, tyto obce jsou velice úspěšné v získávání investičních dotací na své projekty. Konkrétně obec Loučná nad Desnou z celkových přijatých dotací v hodnotě 349,6 mil. Kč bylo 300,3 mil. Kč poskytnuto na investiční akce. V rámci příjmů obec ve sledovaném období dosáhla 441,5 mil. Kč (součet tříd 1-3). Obec Rapotín vykazuje příjmy ve výši 703,8 mil. Kč. Dotace byly obci poskytnuty v hodnotě 506,1 mil. Kč, z toho 335,7 mil. Kč na realizaci investičních akcí.

6.11. Příčiny vzniku zadluženosti

Zadluženost územně samosprávných celků lze sledovat v rámci krátkodobých a dlouhodobých závazků. Všechny vymezené obce vykazují ke koci roku 2014 krátkodobý nebo dlouhodobý závazek vůči věřitelům. Z provedených výpočtů je patrné, že nejvíce zadlužené jsou obce Rapotín, Loučná nad Desnou a Velké Losiny. Nejmenší zadluženost mají obce Hraběšice a Vikýřovice. Z analýzy hospodaření uvedených obcí jednoznačně vyplývá následující: zadluženost zkoumaných ÚSC je způsobena investičními projekty spolufinancovanými i nespolufinancovanými z prostředků EU. Většina dotačních programů je nastavena tak, že finanční prostředky ze získané dotace dostane subjekt až po skončení investiční akce. Obce musí na realizaci investiční akce získat finance jiným způsobem – konkrétně úvěrovým krytím.

Na druhou stranu obce Rapotín a Loučná nad Desnou realizují i investiční akce, které nejsou spolufinancovány z prostředků EU. Zde je možné vidět reálnou zadluženost, která byla vyvolána potřebami vedení obce, aby nějakým způsobem zvelebili a vylepšili infrastrukturu. Obce se například na 10-15 let zadluží, riziko nesplacení a možného bankrotu je na začátku vysoké. Na konci již ale obec disponuje přidanou hodnotou z investice. Vždy je proto na vedení, respektive zastupitelstvu obce rozhodnutí, jaké investice a v jaké výši realizovat.

Žádná ze zkoumaných obcí nekryla v průběhu sledovaného období ztrátu z hospodaření úvěrovými prostředky.

6.12. Regulace dluhu

Hlavním problémem v regulaci dluhu je stav, kdy stát nemá žádné zákonné pravomoci k zásahu. Stát, resp. ministerstvo financí je pouze „pozorujícím“ subjektem, který zpracovává statistiky a ukazatele. Do hospodaření obce může zasahovat až v průběhu oddlužení prostřednictvím poradního orgánu na zadlužené obci. Institut správce obce bývá, jmenován z řad zaměstnanců Ministerstva vnitra ČR tehdy, když občané ztratí zájem o samosprávu své obce – např. tehdy, když neproběhnou volby pro nedostatek kandidátů do zastupitelstva, případně když zanikne mandát všem zastupitelům a na jejich místa

nenastoupí náhradníci. Tyto případy se dějí, když obec ztrácí schopnost dostát svým závazkům.

Zásahy, které může provádět dříve, mají ráz pokut a penále a obec ještě více zadlužují (např. porušení rozpočtové kázně nebo pokud obec překročí monitorující ukazatele SIMU a nereaguje na písemné vysvětlení zaslané z MFČR). Načasování, kdy MFČR již může nějakým způsobem hovořit do hospodaření obce, je špatné. MFČR by mělo mít pravomoci zasáhnout dříve.

Z provedené analýzy a komparace získaných údajů je patrné, že všechny sledované obce jsou zadlužené. Zadluženost na obyvatele se ve sledovaných obcích pohybuje v rozmezí 585 – 35.212,- Kč. Dluhové hospodaření je u obcí způsobeno realizací investičních akcí, ne zajištěním běžného chodu obce.

6.12.1. Návrhy na regulaci hospodaření

Příjmovou stránku rozpočtu obce lze měnit jen velmi omezeně. Nejdůležitějším a zároveň nejvyšším příjmem všech zkoumaných obcí jsou tzv. daňové příjmy. Výše sdílených daní je dána zákonem, obce ovšem mohou ovlivňovat výši daně z nemovitosti a v rámci samostatné působnosti i výši a počet (dáno zákonem) místních poplatků.

Další možností navýšení příjmů je zvýšení nedaňových příjmů. Všechny zkoumané obce vykazují ve sledovaném období alespoň nějaké nedaňové příjmy (většinou z poskytování služeb a výrobků a z pronájmu pozemků). Z finančních výkazů je patrné, že se pohybují v rozmezí 2,7 mil. Kč – 111,7 mil. Kč. Snahou municipalit by mělo být využívání obecního majetku a pozemků za finanční úplatu.

Nejvíce ovlivnitelnou třídou jsou přijaté transfery. Ne všechny zkoumané obce využívají na financování svých projektů prostředky z fondů EU. Nejúspěšnějšími žadateli jsou již několikrát zmiňované obce Rapotín a Loučná nad Desnou. Naopak do obce Rejchartice plynou jen neinvestiční dotace na výkon přenesené působnosti. Doporučením pro menší obce je vzhledem k náročné administrativě svěřit vypracování žádosti renomované agentuře. Při získání dotací mohou obce obdržet až 85 % z celkové částky realizovaného investičního záměru.

V průběhu rozpočtového roku obec disponuje s určitým množstvím volných finančních prostředků. Tyto prostředky se dají až do doby použití uložit na termínovaný účet nebo investovat do cenných papírů a tím zvýšit své příjmy.

Běžné výdaje představují stále se opakující vynakládání finančních prostředků. Stejně jako daňové příjmy, lze i výši běžných výdajů měnit omezeně. Obce jsou nuceny zabezpečovat alespoň základní statky a služby pro své obyvatele. Nepatrně lze tyto výdaje snížit například zvolením levnějších dodavatelů.

Obec by své investiční výdaje měla krýt z přebytků z hospodaření. Pokud finanční prostředky nepostačují na investiční akce, mohla by vláda stanovit každoroční maximální objem peněžních prostředků, které si obce mohou vypůjčit.

7. ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo zhodnotit hospodaření jednotlivých obcí Svazku obcí údolí Desné včetně organizace Svazek obcí údolí Desné. Popsat důvody vzniku zadluženosti jednotlivých obcí a navrhnout opatření, která by regulovala celkovou zadluženost obcí. Stanoveného cíle bylo dosaženo použitím analýzy hospodaření za období let 1997 – 2014 a poté následným srovnáním získaných údajů.

V teoretické části byl charakterizován pojem, principy organizačního uspořádání a vývoj veřejné správy, která se dle nejzákladnějšího dělení člení na státní správu a samosprávu. Vzhledem k zaměření diplomové práce je zbytek věnován představení fungování samosprávy, konkrétně té územní. Není opomenuta ani zmínka o spolupráci obcí. Dále je podrobně popsán průběh rozpočtového roku v obci od sestavení návrhu územního rozpočtu, projednání návrhu rozpočtu v poradních orgánech, plnění a průběžná kontrola rozpočtu, až po projednání v zastupitelstvu a následnou kontrolu. Z hlediska rozpočetnictví jsou popsány všechny příjmy, které do obce plynou a výdaje, které obce využívají na zabezpečení statků a služeb. Závěr teoretické části je věnován důvodům vzniku dluhu u obcí, možné regulaci a představení ukazatelů, které se pojí s pojmem zadluženost obcí.

Pro praktickou část byly vybrány obce Svazku obcí údolí Desné, konkrétně Obec Hraběšice, Obec Loučná nad Desnou, Obec Petrov nad Desnou, Obec Rapotín, Obec Rejchartice, Obec Velké Losiny, Obec Vernířovice, Obec Víkyně a organizace Svazek obcí údolí Desné. SOÚD byl v prvopočátcích založen za účelem opravy železničních tratí Šumperk – Kouty nad Desnou, a Petrov nad Desnou – Sobotín, které byly poničeny povodní v roce 1997. V průběhu se k hlavním činnostem postupně přidaly i další, které SOÚD v současnosti vykonává.

Největším zdrojem příjmů všech dotčených obcí jsou daňové příjmy, které se pohybovaly v rozmezí 39,9 % - 77,9 % celkových příjmů jednotlivých obcí. Největší podíl daňových příjmů na celkových vykazují obce Rejchartice (77,9 %) a Vernířovice (66 %). Takto vysoké procento je způsobeno tím, že obě obce ve sledovaném období mají velice nízké příjmy z ostatních daňových tříd. Třída č. 4 – přijaté transfery v obou obcích figuruje většinou jen z hlediska titulů plynoucích do obce na zajištění přenesené působnosti a výkonu voleb. Ostatní obce se snaží na realizaci investičních projektů využívat vypsané

dotiční tituly. Nejúspěšnějšími obcemi jsou Rapotín (506,1 mil. Kč, z toho 335,7 mil. Kč investiční) a Loučná nad Desnou (349,6 mil. Kč, 300,3 mil. Kč investiční).

Analytická část běžné a kapitálové části rozpočtu vykazuje, jakým způsobem obce využívají finanční prostředky. Běžná část by měla financovat běžné výdaje, kapitálová část naopak výdaje investiční. Z provedených výpočtů je patrné, že obce své finance nevyužívají tak, jak by měly. Z hlediska běžné části rozpočtu je potěšující zprávou, že všechny obce hospodaří v součtu všech let ve sledovaném období s průměrným přebytkem, tím pádem mohou, pokud je to nutné, financovat deficit vzniklý z kapitálové části rozpočtu. V rámci kapitálové části rozpočtu vykazují všechny obce kromě Vernířovic deficitní hospodaření. Nejhorší jsou na tom obce Rapotín (-22.237.263,- Kč) a Loučná nad Desnou (-7.847.782,- Kč). Deficit je způsoben investováním obou obcí do infrastruktury a rozvoje.

Všechny sledované obce vykazují z hlediska zadluženosti krátkodobé nebo dlouhodobé závazky. V přepočtu na obyvatele se zadluženost obcí pohybuje v rozmezí 585 – 35.212,- Kč. Nejvyšší podíl na obyvatele vykazují opět obce Rapotín a Loučná nad Desnou. Ukazatel je u dotčených obcí vysoký z důvodu realizace investičních akcí, které sice byly spolufinancovány z prostředků Evropské unie, ale jen z části.

Ministerstvo financí zavedlo v roce 2008 nové monitorující a informativní ukazatele. Jde o celkovou likviditu a podíl cizích zdrojů k aktivům. Doporučené hodnoty jsou 25%, respektive interval (0;1). Z provedené analýzy jednotlivých akcí je patrné, že se všechny municipality pohybují v doporučených normách.

Mým doporučením, jak zlepšit hospodaření jednotlivých obcí, je v první řadě snaha o získávání co nejvíce dotací na investiční akce. Realizaci mnohdy obec zbytečně doplácí vlastními finančními prostředky. Další možností, jak zvýšit příjmy je poskytování majetku obce za finanční úplatu (různé pronájmy pozemků, poskytování služeb a výrobků). Obce údolí Desné jsou bohaté na nerostné suroviny a dřevo. Zde je důležité zacházet s pozemky, lesními porosty a jinými nerostnými bohatstvími kvalitně, aby si nadále uchovávaly svoji hodnotu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborná literatura:

1. ČMEJREK, J., KOPŘIVA, R. *Základy veřejné správy*. 1. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2010. 126 s. ISBN 978-80-213-1626-3.
2. HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika*. 3. vyd. Dolní Životice: Optys, 2012, ISBN 978-80-85819-80-9.
3. HAMERNÍKOVÁ, B., MAAAYTOVÁ, A. *Veřejné finance*. 2.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 340 s. ISBN 978-7357-497-0.
4. HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 8. rozšířené vyd. Praha: C.H. Beck. 2012. 832 s. ISBN 978-80-7179-254-3.
5. KOLEKTIV AUTORŮ. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.
6. MALACH, Antonín. ŠELEŠOVSKÝ, Jan. USTOHAL, Miroslav., *Samosprávné podnikatelské instituce*, Brno 2002, ISBN: 80-210-2970-6.
7. MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů*. Praha: Orac, 2000. 190 s. ISBN 80-86199-23-1.
8. OCHRANA, F., PAVEL, J., VÍTEK, L. *Veřejný sektor a veřejné finance*. Prah: Grada Publishing, 2010. 264 s. ISBN 978-80-247-3228-2.
9. PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy – Teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
10. PEKOVÁ, J; PILNÝ, J; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. přepracované vydání. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
11. PETEROVÁ, Helena. *Finanční hospodaření samosprávných celků a jeho přezkum*. 2. aktual. vyd. Benešov: Institut pro místní správu, 2012. 95 s. ISBN 978-80-86976-24-2.
12. PONIKELSKÝ, P. a kol., *Organizace regionálního rozvoje*, Vysoká škola regionálního rozvoje, Praha 2011, ISBN: 978-80-87174-10-4.
13. PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2007, ISBN 978-80-247-2097-5.

14. TOMÁNEK, Petr. *Veřejné finance*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2008. 255 s. ISBN 978-80-248-1971-6.
15. VIDLÁKOVÁ, O. *Reformy veřejné správy*. 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2000. 140 s. ISBN 80-7194-290-1.
16. ZELENKA, V. *Vývoj hospodaření svazků územní samosprávy a počátky hospodaření národních výborů*. Edice FÚS, Praha 1986.

Legislativa:

1. Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností
2. Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
3. Zákon č. 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky
4. Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách
5. Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích
6. Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Elektronické zdroje:

1. Český statistický úřad ČR. *Obyvatelstvo* [online]. 2015. [cit. 2015-10-24]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/czso/obyvatelstvo_lide
2. Ministerstvo financí ČR. *Nový model sdílených daní pro obce* [online]. 2015. [cit. 2015-01-22]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/prijmy-kraju-a-obci/zakladni-informace/2013/novy-model-sdilenych-dani-pro-obce-10890>
3. Ministerstvo financí ČR. *Monitoring hospodaření obcí* [online]. 2015. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/monitoring-hospodareni-obci>
4. Ministerstvo financí ČR. *Zadluženost ÚSC v roce 2014* [online]. 2014. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2014/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-roce-201-21237>
5. Ministerstvo financí ČR. *Schéma rozdělení RUD v letech 2013 až 2015*. [online]. 2013. [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/>

6. Veřejná správa. *Max Weber a jeho koncept byrokracie*. [online]. 2015. [cit. 2015-10-24]. Dostupné z: <http://verejna-sprava.blogspot.cz/2011/05/6-max-weber-jeho-koncept-byrokracie.html>.
7. Česká národní banka. *Kritéria konvergence* [online]. 2016. [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/o_cnb/mezinarodni_vztahy/cr_eu_integrace/eu_integrace_04.html
8. Deník veřejné správy. *Zadlužení místních samospráv* [online]. 2016. [cit. 2016-01-25]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6661879>
9. Deník veřejné správy. *Hospodaření územních samospráv dle státního závěrečného účtu za rok 2014*. [online]. 2014. [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6696860>
10. Obec Rapotín. *Rapotín, oficiální stránky obce* [online]. 2016. [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://www.rapotin.cz/>
11. Obec Hraběšice. *Hraběšice, oficiální stránky obce* [online]. 2016. [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://www.hrabesice.eu/>
12. Obec Loučná nad Desnou. *Loučná nad Desnou, oficiální stránky obce* [online]. 2016. [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://www.loucna-nad-desnou.cz/>
13. Obec Sobotín. *Sobotín, oficiální stránky obce* [online]. 2016. [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://www.sobotin.cz/>
14. Obec Petrov nad Desnou. *Petrov nad Desnou, oficiální stránky obce* [online]. 2016. [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://www.petrovnaddesnou.cz/>
15. Obec Vikýřovice. *Vikýřovice, oficiální stránky obce* [online]. 2016. [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://www.vikyrovice.cz/>
16. Obec Velké Losiny. *Velké Losiny, oficiální stránky obce* [online]. 2016. [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://www.losiny.cz/>
17. Obec Rejchartice. *Rejchartice, oficiální stránky obce* [online]. 2016. [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://www.rejchartice.cz/>
18. Obec Vernířovice. *Vernířovice, oficiální stránky obce* [online]. 2016. [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://www.obec-vernirovice.cz/>

Interní dokumenty:

1. Ministerstvo financí a Česká národní banka - Vyhodnocení plnění Maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladěnosti ČR s eurozónou
2. Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Hraběšice z let 1999 – 2002
3. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Hraběšice k 31.12. z let 2003 – 2014
4. Rozvaha obce Hraběšice za rok 2014
5. Kronika obce Loučná nad Desnou, vybrané roky 1997 – 2003
6. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Loučná nad Desnou k 31.12. z let 2004 – 2014
7. Rozvaha obce Loučná nad Desnou za rok 2014
8. Kronika obce Rapotín, vybrané roky 1997 – 2000
9. Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Rapotín z let 2001 – 2002
10. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Rapotín k 31.12. z let 2003 – 2014
11. Rozvaha obce Rapotín za rok 2014
12. Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Rejchartice z let 1997 – 2003
13. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Rejchartice k 31.12. z let 2004 – 2014
14. Rozvaha obce Rejchartice za rok 2014
15. Obecní noviny obce Sobotín z let 1999 – 2004
16. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Sobotín k 31.12. z let 2005 – 2014

17. Rozvaha obce Sobotín za rok 2014
18. Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Velké Losiny z let 2000 – 2002
19. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Velké Losiny k 31.12. z let 2003 – 2014
20. Rozvaha obce Velké Losiny za rok 2014
21. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Vernířovice k 31.12. z let 2000 – 2014
22. Rozvaha obce Vernířovice za rok 2014
23. Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Vikýřovice z let 2000 – 2002
24. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Vikýřovice k 31.12. z let 2003 – 2014
25. Rozvaha obce Vikýřovice za rok 2014
26. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Petrov nad Desnou k 31.12. z let 2010 – 2014
27. Rozvaha obce Petrov nad Desnou za rok 2014
28. Plnění rozpočtu Svazu obcí údolí Desné k 31.12. z let 1997 – 2006
29. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, DSO a RR obce Petrov nad Desnou k 31.12. z let 2007 - 2014

Seznam použitých zkratk:

BÚ – běžný účet

ČOV – čistička odpadních vod

ČR – Česká republika

ČSR – Československá republika

ČSÚ – Český statistický úřad

dlouh. - dlouhodobý

DPH – daň z přidané hodnoty

DS – dluhová služba

DSO – dobrovolný svazek obcí

ERM II – Evropský mechanismus směnných kurzů (z anglického European Exchange Rate Mechanism II)

EU – Evropská unie

FO – fyzická osoba

FS – Fond soudržnosti

HDP – hrubý domácí produkt

HICP – harmonizovaný index spotřebitelských cen

Kč – koruna česká

krátk. - krátkodobý

MFČR – Ministerstvo financí České republiky

mil. – milion

mld. – miliarda

MMR – ministerstvo pro místní rozvoj

MŠ – mateřská škola

MŠMT – ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

NUTS – Nomenklatura územních statistických jednotek (z francouzského Nomenclature des Unites Territoriales Statistiques)

PNFV – přijaté návratné finanční výpomoci

PO – právnická osoba

ROP – regionální operační program

RR – region soudržnosti

RUD – rozpočtové určení daní

SF – státní fond
SFDI – Státní fond dopravní infrastruktury
SFRB – Státní fond rozvoje bydlení
SFŽP – Státní fond životního prostředí
SIMU – soustava informativních monitorujících ukazatelů
SOÚD – Svazek obcí údolí Desné
SR – státní rozpočet
STK – stanice technické kontroly
ŠPO – školská právnická osoba
ÚSC – územně samosprávný celek
VS – veřejná správa
VÚSC – vyšší územně samosprávný celek
ZŠ – základní škola

Seznam příloh:

Příloha č. 1 – Vývoj obyvatelstva v obci Hraběšice v letech 1869 – 2001

Příloha č. 2 – Vývoj obyvatelstva v obci Loučná nad Desnou v letech 1869 – 2001

Příloha č. 3 – Vývoj obyvatelstva v obci Rapotín v letech 1869 – 2001

Příloha č. 4 – Vývoj obyvatelstva v obci Rejchartice v letech 1869 – 2001

Příloha č. 5 - Vývoj obyvatelstva v obci Sobotín v letech 1869 – 2001

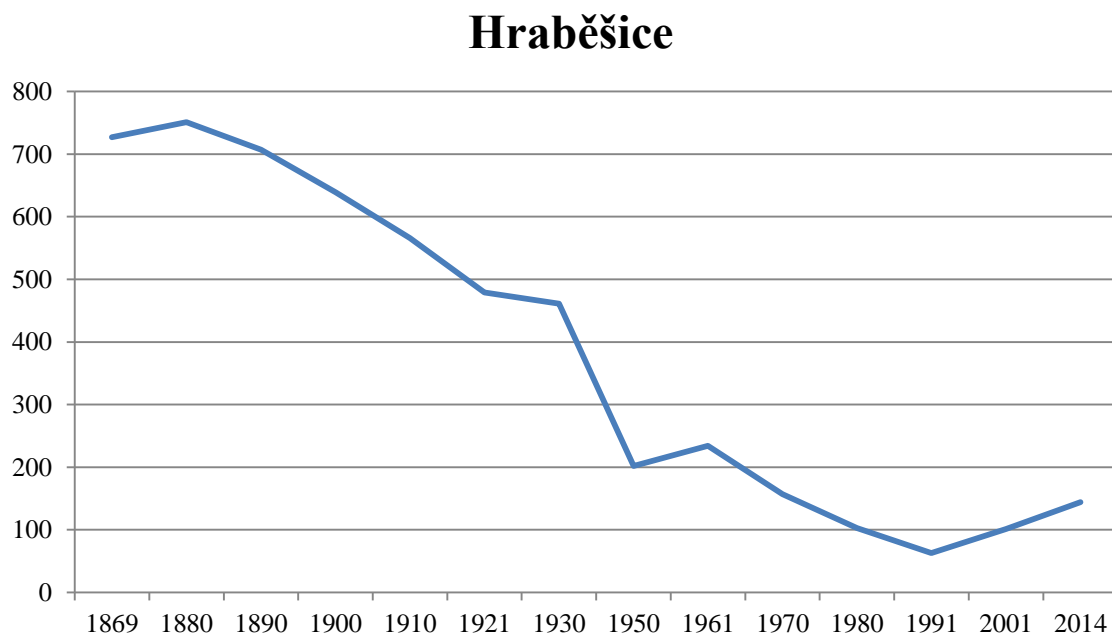
Příloha č. 6 - Vývoj obyvatelstva v obci Velké Losiny v letech 1869 – 2001

Příloha č. 7 - Vývoj obyvatelstva v obci Vernířovice v letech 1869 – 2001

Příloha č. 8 - Vývoj obyvatelstva v obci Vikýřovice v letech 1869 – 2001

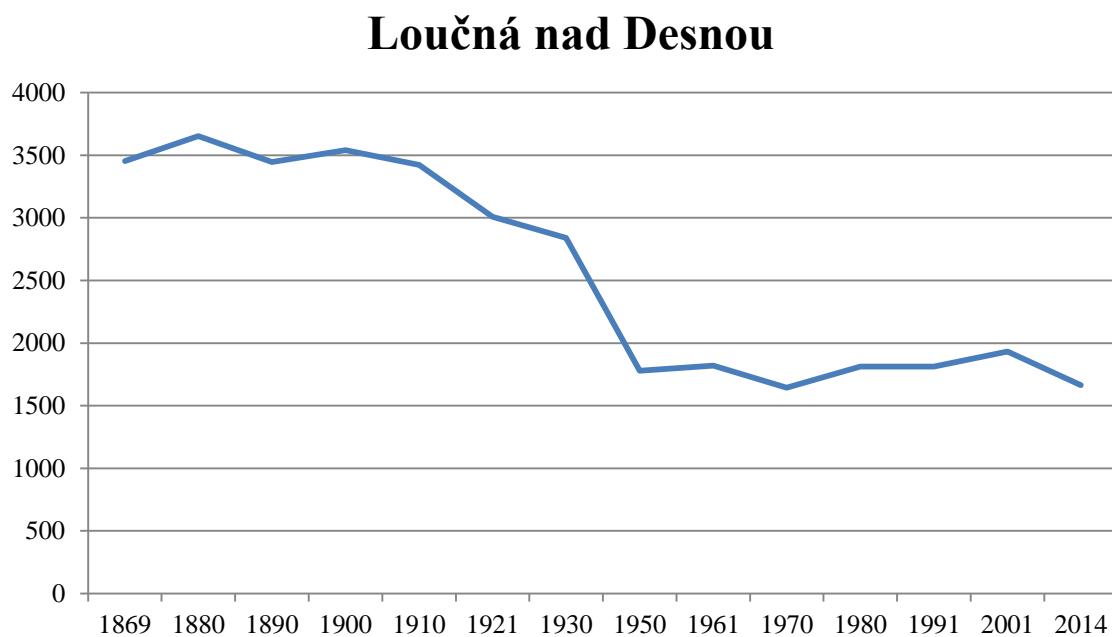
Příloha č. 9 – Mapa členských obcí Svazku obcí údolí Desné

Příloha č. 1 – Vývoj obyvatelstva v obci Hraběšice v letech 1869 – 2014

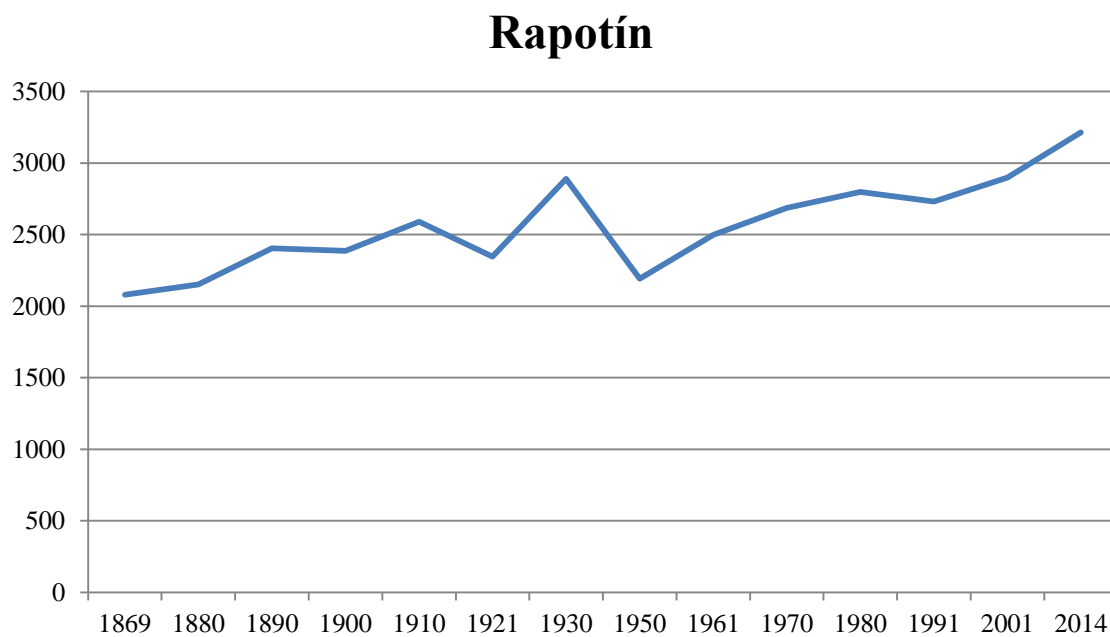
Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005, Český statistický úřad

Příloha č. 2 – Vývoj obyvatelstva v obci Loučná nad Desnou v letech 1869 – 2014

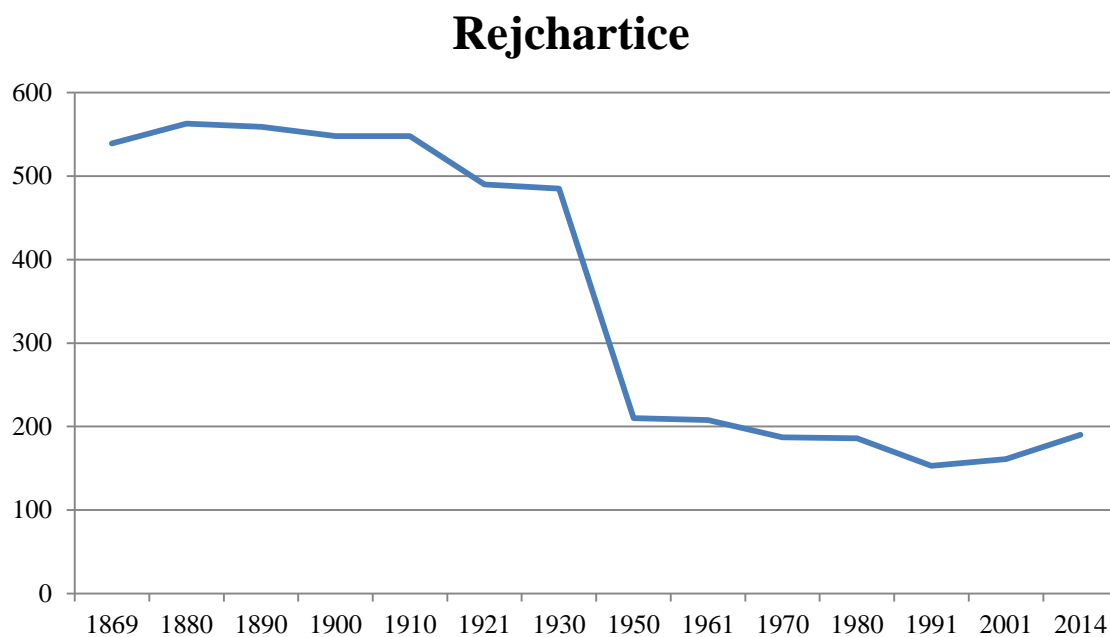
Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005, Český statistický úřad

Příloha č. 3 – Vývoj obyvatelstva v obci Rapotín v letech 1869 – 2014

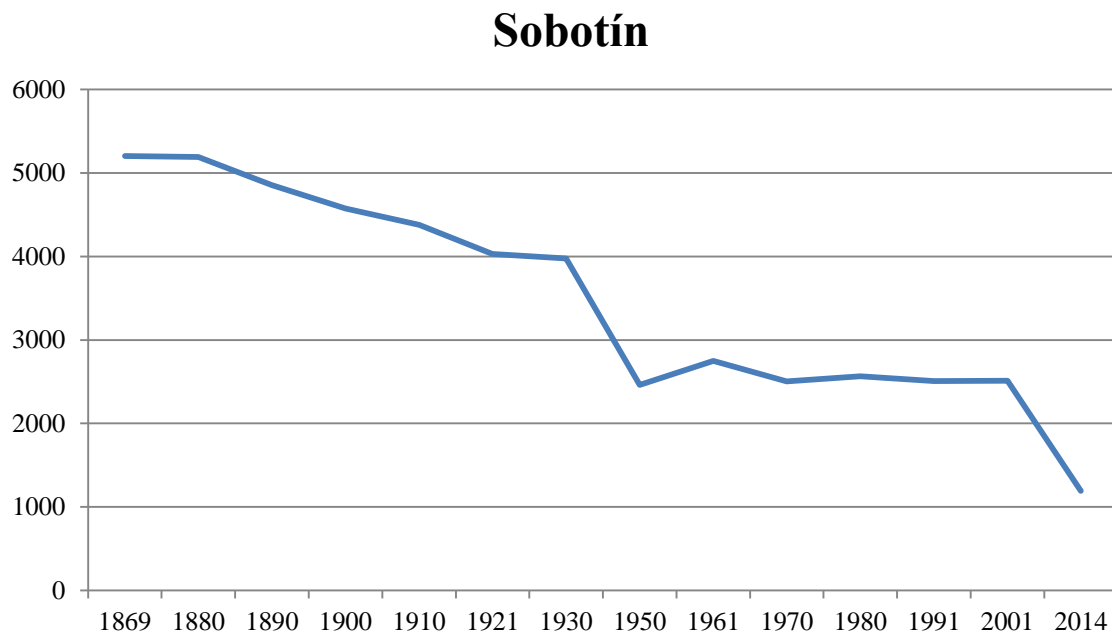
Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005, Český statistický úřad

Příloha č. 4 – Vývoj obyvatelstva v obci Rejchartice v letech 1869 – 2014

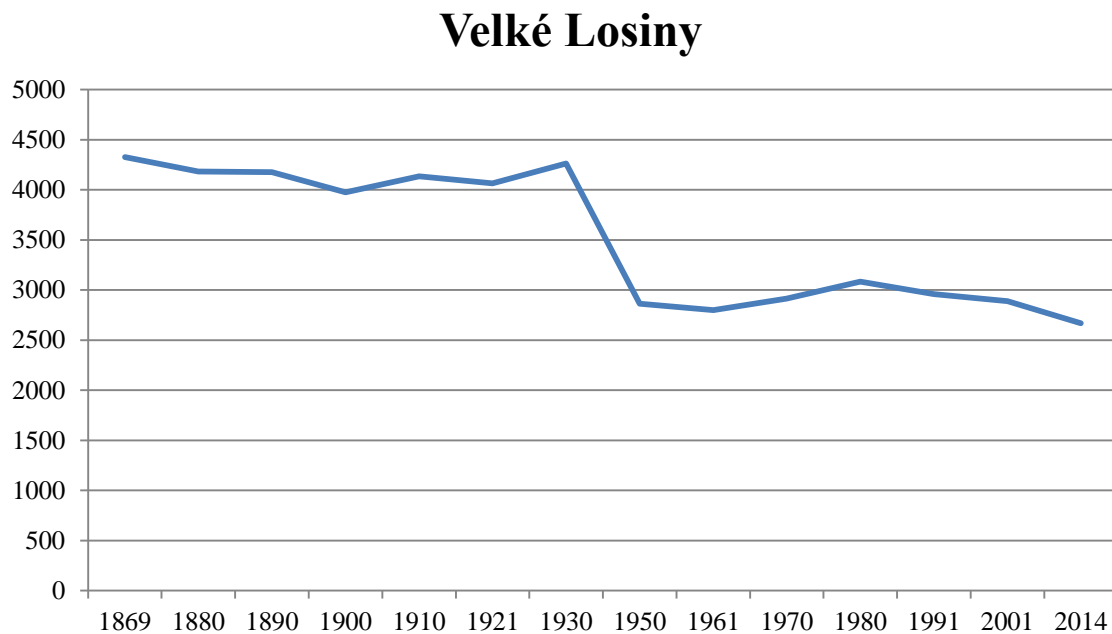
Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005, Český statistický úřad

Příloha č. 5 - Vývoj obyvatelstva v obci Sobotín v letech 1869 – 2014

Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005, Český statistický úřad

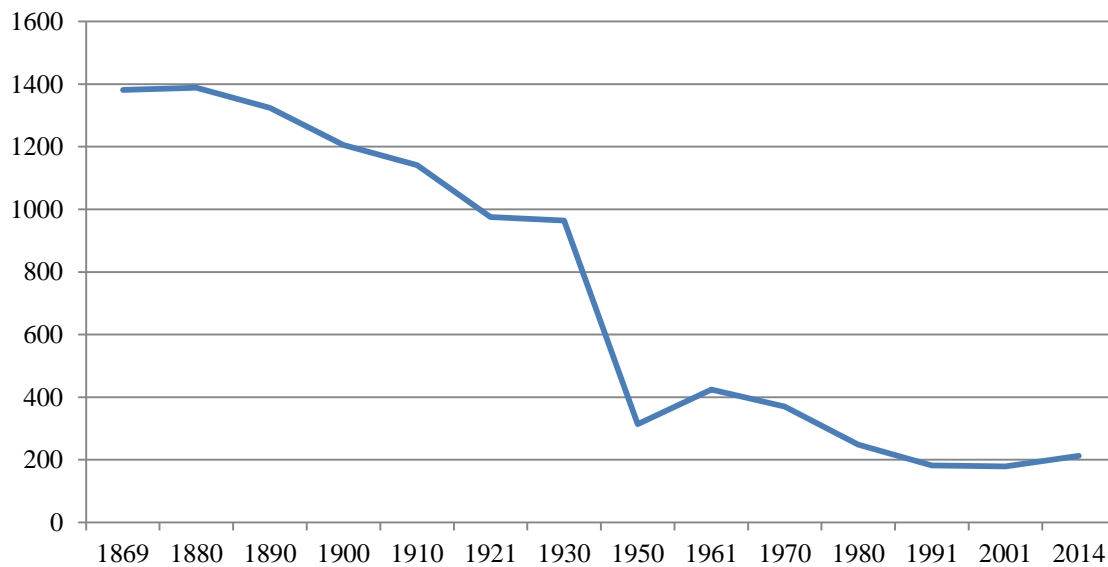
Příloha č. 6 - Vývoj obyvatelstva v obci Velké Losiny v letech 1869 – 2014

Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005, Český statistický úřad

Příloha č. 7 - Vývoj obyvatelstva v obci Vernířovice v letech 1869 – 2014

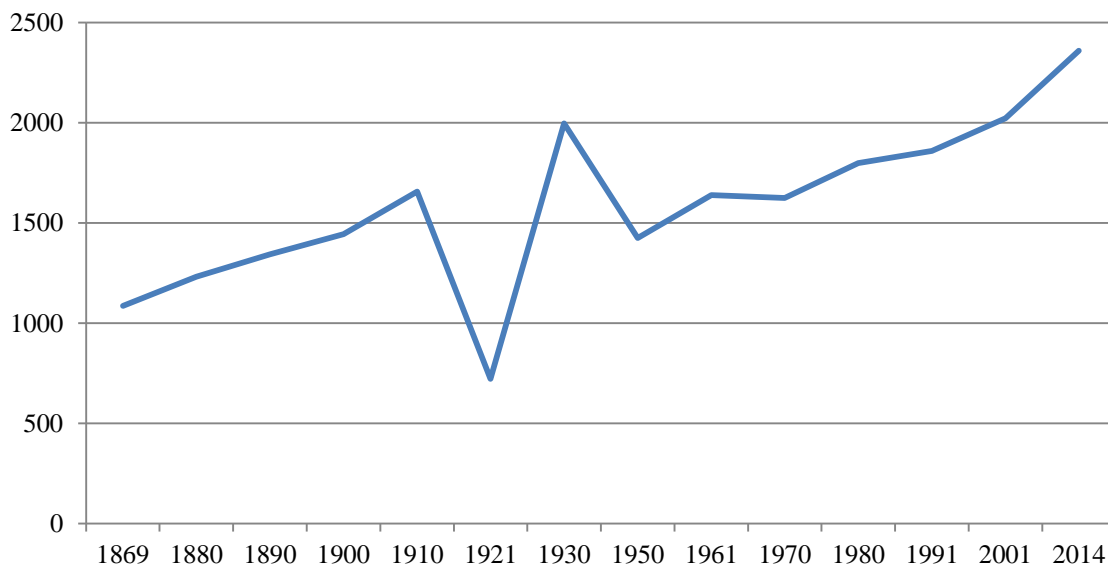
Vernířovice

Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005, Český statistický úřad

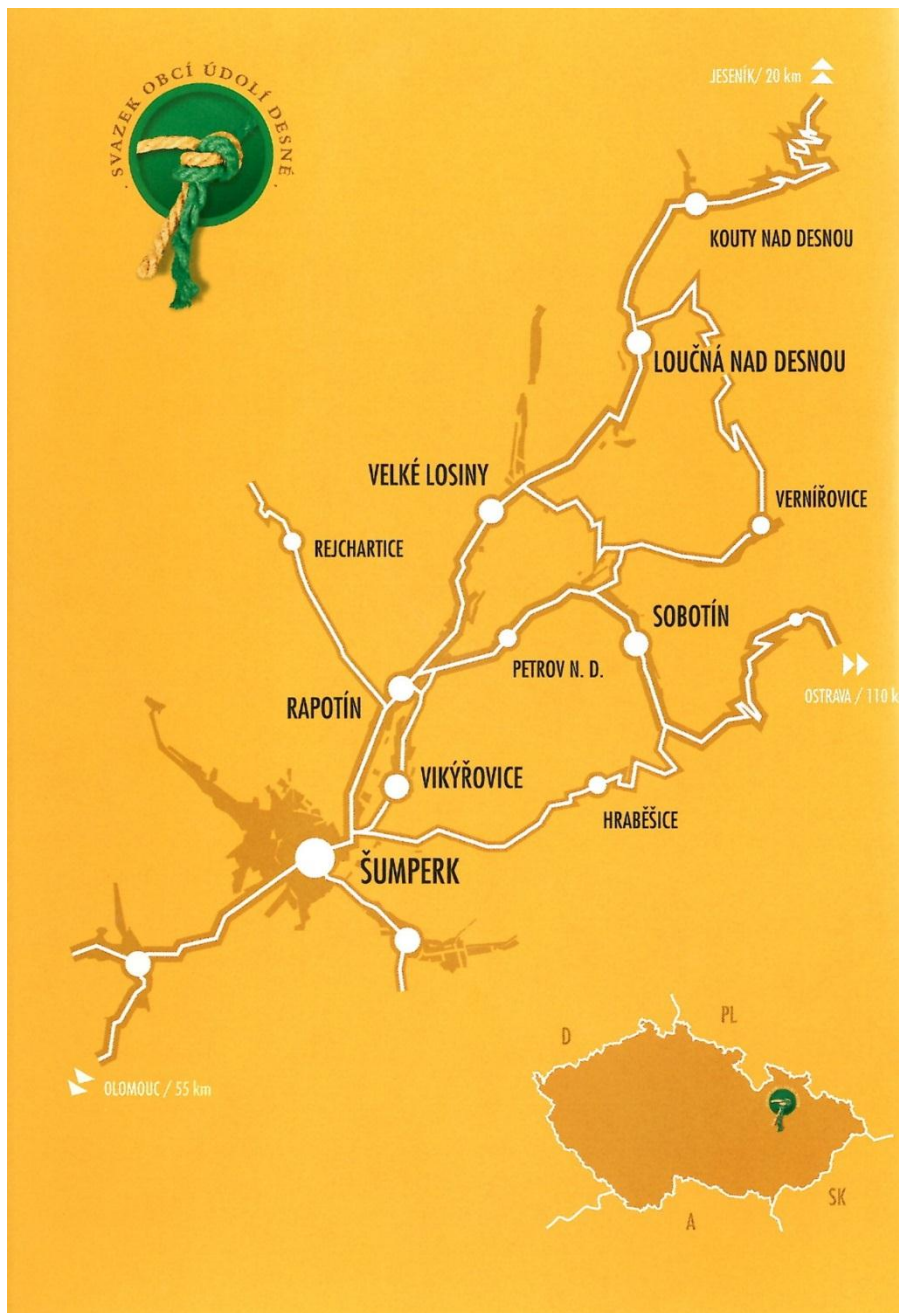
Příloha č. 8 - Vývoj obyvatelstva v obci Vikýřovice v letech 1869 – 2014

Vikýřovice

Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005, Český statistický úřad

Příloha č. 9 - Mapa členských obcí Svazku obcí údolí Desné

Zdroj: Brožura Svazek obcí údolí Desné, tisk provedl Grafotyp Šumperk v roce 2011